

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Dohled nad činností soudních exekutorů

rigorózní práce

Jitka Vondrášková

Plzeň 2020

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Katedra občanského práva

Občanské právo a civilní proces

Dohled nad činností soudních exekutorů

rigorózní práce

Jitka Vondrášková

Plzeň 2020

Prohlašuji, že jsem tuto rigorózní práci zpracovala samostatně, a že jsem vyznačila prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpala způsobem ve vědecké práci obvyklým.

Plzeň, září, 2020

Jitka Vondrášková

Poděkování

Ráda bych poděkovala své konzultantce rigorózní práce JUDr. Jitce Wolfové za rady, kterými přispěla k jejímu vypracování.

Obsah

Úvod.....	1-4
1. Charakteristika činnosti soudních exekutorů.....	5-16
1.1. Vznik profese soudních exekutorů a její právní úprava.....	5-7
1.2. Status soudního exekutora.....	7-9
1.3. Charakteristika exekučního řízení.....	9-12
1.4. Průběh exekučního řízení.....	12-16
2. Dohled nad soudními exekutory.....	17-44
2.1. Obecně k dohledu.....	17-18
2.2. Významné změny právní úpravy dohledu v roce 2009.....	18-19
2.3. Objektivní povaha odpovědnosti soudního exekutora.....	20-21
2.4. Dohled vykonávaný Exekutorskou komorou.....	21-25
2.4.1. Dohledová činnost Exekutorské komory v letech 2015-2019.....	25-28
2.4.2. Exkurz: Dohled nad činností Exekutorské komory.....	28-29
2.5. Dohled vykonávaný Ministerstvem spravedlnosti.....	30-34
2.5.1. Dohledová činnost Ministerstva spravedlnosti v letech 2015-2019.....	35-37
2.6. Dohled vykonávaný předsedy okresních soudů.....	38-40
2.6.1. Vlastní zkušenost s dohledovou činností u okresního soudu.....	40-44
3. Kárná odpovědnost soudního exekutora.....	45-65
3.1. Právní úprava kárné odpovědnosti.....	45-46
3.2. Kárné delikty a kárná opatření.....	46-49
3.3. Řízení před kárným soudem.....	49-52
3.4. Problematika jedné instance v kárném řízení.....	52-54
3.5. Vybraná kárná provinění soudních exekutorů v judikatuře kárného soudu	55-62
3.5.1. Nečinnost soudního exekutora.....	55-57
3.5.2. Pochybení při vydání příkazu k úhradě nákladů exekuce.....	57-59
3.5.3. Některá další kárná provinění soudních exekutorů.....	59-62
4. Časté důvody podávání stížností na činnost soudních exekutorů.....	63-70
4.1. Nedoručení písemností.....	63-64
4.2. Provedení exekuce několika způsoby současně.....	64-66
4.3. Pochybení soudního exekutora při provedení exekuce prodejem movitých věcí.....	66-69
4.4. Soudní exekutor nekomunikuje s povinnými.....	69-70

5. Komparace dohledu nad soudními exekutory s dohledem nad jinými právními profesemi	71-85
5.1. Dohled nad notáři.....	71-73
5.1.1. Komparace dohledu nad notáři a soudními exekutory.....	74-76
5.2. Dohled nad advokáty.....	76-79
5.2.1. Komparace dohledu nad advokáty a soudními exekutory.....	79-81
5.3. Dohled nad soudci.....	81-83
5.3.1. Komparace dohledu nad soudci a soudními exekutory.....	83-84
5.4. Celkové zamyšlení nad závěry výše uvedených komparací.....	84-85
6. Dohled nad činností soudních exekutorů ve Slovenské republice a jeho komparace s dohledem nad činností soudních exekutorů v České republice	86-94
6.1. Dohled nad činností soudních exekutorů ve Slovenské republice.....	86-92
6.2. Komparace dohledu nad soudními exekutory v České republice a na Slovensku	92-94
Závěr.....	95-100
Resumé.....	100-103
Seznam použitých pramenů.....	104-111

Úvod

Myslím si, že lidé by měli být vedeni k přijetí odpovědnosti za svá jednání, a tedy i k plnění svých závazků. Jestliže však dojde k nucenému výkonu rozhodnutí, musí být dobře nastaveny kontrolní mechanismy takového zásahu do majetkové sféry jednotlivců.

Tématem mé rigorózní práce je dohled nad činností soudních exekutorů. Několik let jsem pracovala u soudního exekutora, nejprve jako administrativní pracovnice a po dokončení studia práv jako koncipientka exekutorského úřadu. Při výkonu této práce jsem měla možnost podrobně se seznámit s obsahem činnosti soudního exekutora i se všemi způsoby provedení exekuce, a zároveň jsem byla přítomna kontrole ze strany předsedy okresního soudu i Ministerstva spravedlnosti České republiky¹.

Poté jsem začala pracovat u okresního soudu jako asistentka soudce, kde mi kromě civilní a exekuční agendy byl v roce 2015 svěřen výkon dohledu nad soudními exekutory. V rámci této činnosti jsem se seznámila s obsahem dohledové činnosti z pozice kontrolujícího orgánu. Kromě vyřizování individuálních stížností na činnost soudních exekutorů jsem v rámci dohledu provedla i několik kontrol exekutorských úřadů.

S ohledem na výše uvedené jsem zvolila téma dohledu nad činností soudních exekutorů, neboť mám oboustrannou zkušenost a věřím, že dokáži posoudit nejen náročnost výkonu dohledové činnosti, ale i velkou náročnost výkonu profese soudních exekutorů.

Myslím si, že zavedení profese soudních exekutorů v roce 2001 bylo velkým přínosem pro vymahatelnost práva, o čemž svědčí především mnohem větší úspěšnost věřitelů při vymáhání jejich pohledávek. Důvodem je nejen ekonomická zainteresovanost soudních exekutorů, ale i možnost použít při provádění exekuce více způsobů jejího provedení najednou, a s tím související možnost vybrat ten nejefektivnější způsob jejího provedení.

Nejprve bych chtěla vymezit samotnou činnost soudních exekutorů, stručně popsat její vývoj, obsah, a charakterizovat ji nejen jako jeden ze způsobů, jak se domáhat výkonu práva, ale i jako podnikatelskou činnost.

První kapitola mé rigorózní práce se bude tedy kromě charakteristiky postavení soudního exekutora věnovat také charakteru a průběhu exekučního řízení,

¹ Dále jen Ministerstvo spravedlnosti

a dále samotnému vzniku profese soudních exekutorů a pramenům právní úpravy exekučního řízení.

Profese soudních exekutorů není z logiky věci u mnoha lidí příliš oblíbená. To někdy vede k subjektivním hlasům společnosti po dalším zpřísnování dohledu nad jejich činností. Já se s tímto názorem neztotožňuji a s ohledem na svou profesní praxi se domnívám, že dohled nad jejich činností je při nejmenším dostačující. Po obecné vstupní kapitole se tedy budu podrobně zabývat dohledem nad soudními exekutory.

Ve druhé kapitole začnu tím, že obecně charakterizuji dohledovou činnost. A ještě před tím, než se budu věnovat jednotlivým dohledovým orgánům, bych ráda zhodnotila povahu odpovědnosti soudního exekutora a popsala hlavní změny exekučního řádu v roce 2009 týkající se právě dohledové činnosti.

Dohled nad činností soudních exekutorů je vykonáván třemi subjekty, a to předsedou okresního soudu (ve smyslu předsedy okresního soudu, do jehož obvodu byl soudní exekutor jmenován, případně předsedy okresního soudu, který soudního exekutora pověřil vedením exekuce), Exekutorskou komorou České republiky² a Ministerstvem spravedlnosti. Ve své rigorózní práci bych ráda ve druhé kapitole vymezila obsah této činnosti a také její právní úpravu u každého dohledového orgánu zvlášť. Chtěla bych se podrobně věnovat nejen samotným kontrolám exekutorských úřadů, ale i vyřizování stížností fyzických a právnických osob na jednání soudních exekutorů.

Rovněž chci dotazem na Exekutorskou komoru a Ministerstvo spravedlnosti zjistit, kolik bylo ročně prováděno kontrol exekutorských úřadů a s jakým výsledkem v letech 2015-2019. Dále bych chtěla zjistit, kolik bylo podáno stížností na činnost soudních exekutorů ve stejném časovém období, a s jakým výsledkem. U charakteristiky dohledu vykonávaného předsedou okresního soudu bych ráda popsala vlastní zkušenost s dohledovou agendou.

Další kapitola bude věnována kárné odpovědnosti soudních exekutorů a její právní úpravě. Kromě vymezení kárných provinění a na to navazujících kárných opatření, bych ráda popsala průběh kárného řízení. Součástí kapitoly bude i zamyšlení se nad neexistencí odvolacího orgánu v kárném řízení. Praktická část této kapitoly se poté bude věnovat konkrétní problematice kárného řízení před kárným soudem. Blíže bych se chtěla zabývat nečinností a s tím souvisejícími průtahy v exekučním řízení, dále kárnými proviněními souvisejícími s vydáním příkazu

² Dále jen Exekutorská komora

k úhradě nákladů exekuce a některými dalšími z mého pohledu zajímavými případy kárných provinění soudních exekutorů.

V jedné z kapitol bych chtěla podrobněji rozebrat některé z nejčastějších důvodů podání podnětu k dohledu nad soudními exekutory. Jednou z takových oblastí je podle mého názoru zákonný postup při provádění mobiliárních exekucí. V rámci provádění exekuce prodejem movitých věcí jsem se setkala se stížnostmi nejen na chování soudních vykonavatelů, ale i na zahrnutí movitých věcí do soupisu majetku povinného, ačkoli se buď jednalo o majetek třetí osoby nebo se jednalo o věci, které nelze v rámci exekuce postihnout.

Dále se v kapitole vymezující problematické oblasti vedoucí ke stížnostem budu zabývat souběžným postižením mzdy a účtu povinného a celkově problematikou provedení exekuce několika způsoby současně. Okrajově bych chtěla i vysvětlit sjednání splátkového kalendáře v rámci exekučního řízení za současného provádění exekuce jiným způsobem. S tím souvisí i častá stížnost povinných, že jim některá z listin nebyla doručena. Okrajově se tedy budu zabývat i doručováním exekučních příkazů a dalších písemností v exekučním řízení.

Cílem této samostatné kapitoly je zamyslet se nad některými důvody podání stížností a zhodnotit, kde se jedná pouze o neznalost zákonného postupu soudního exekutora a kde lze skutečně spatřovat případné chyby při výkonu jeho činnosti. Pro hodnocení těchto vybraných důvodů ke stížnostem budu čerpat i z vlastní zkušenosti s jejich vyřizováním.

Samostatná kapitola bude věnována dohledu nad jinými právními profesemi, a to nad soudci, advokáty a notáři. Chtěla bych srovnat obsah dohledu nad těmito profesemi s dohledem nad soudními exekutory. Cílem této kapitoly je i zhodnocení rozdílů v míře dohledu nad jednotlivými profesemi.

V poslední kapitole bych chtěla srovnat právní úpravu dohledu nad činností soudních exekutorů se zahraniční právní úpravou, konkrétně s dohledem nad činností soudních exekutorů ve Slovenské republice. Rovněž chci srovnat množství podaných stížností na soudní exekutory a jejich důvodnost u nás a na Slovensku. Vzhledem k tomu, že česká právní úprava je inspirována slovenskou právní úpravou, zajímá mě, jaké jsou rozdíly v oblasti dohledu.

Věřím, že se mi podaří podrobně charakterizovat dohled nad činností soudních exekutorů, shrnout právní úpravu a charakterizovat práva a povinnosti plynoucí jak dohledovým orgánům, tak soudním exekutorům při výkonu dohledové činnosti. Účelem této práce je také praktická ukázka výkonu dohledu a zhodnocení

judikatury vztahující se k tomuto tématu. Cílem mojí práce je rovněž zamyšlení nad rozsahem a obsahem dohledu nad činností soudních exekutorů, a to s ohledem na výsledek komparace dohledu nad jinými právními profesemi a na výsledek komparace se slovenskou právní úpravou. V rámci hodnocení právní úpravy dohledu a kárné odpovědnosti soudních exekutorů se pokusím navrhnout změny, které by přispěly ke zlepšení celého systému.

1. Charakteristika činnosti soudních exekutorů

1.1. Vznik profese soudních exekutorů a její právní úprava

Profese soudních exekutorů vznikla v roce 2001, kdy byl přijat zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád).³ Tím vznikla instituce soudního exekutora jako příslušníka svobodného povolání. A vzhledem k přetíženosti soudů, které prováděly výkon rozhodnutí, došlo k větší efektivitě exekučního řízení. Volba byla ponechána oprávněným, zda zvolí výkon rozhodnutí prostřednictvím okresních soudů nebo exekuci prováděnou soudním exekutorem (tato volba je v některých případech vyloučena).⁴ „Pravomocí uskutečňovat výkon rozhodnutí (exekuci) tak disponují dva rovnocenné orgány ochrany práva – soud a soudní exekutor.“⁵

Hlavním důvodem vzniku profese soudních exekutorů byla reakce na soudní výkony rozhodnutí, především s ohledem na efektivitu a délku řízení. „Procesní předpisy při soudním výkonu navíc byly a (nadále jsou) nepostačující a obecně nepraktické, když například věřitel jako soukromá osoba (...) je povinen sám označit způsob výkonu (vlastně majetek dlužníka), tedy věc, kterou při exekuci již operativně zjišťuje sám exekutor podle zjištěných okolností.“⁶ Přijetí exekučního řádu bylo zásadním pozitivním průlomem do systému vymáhání práva, protože poskytl věřitelům efektivní nástroj k vymožení jejich pohledávek.⁷

Vznik profese soudních exekutorů bylo podle mého názoru skutečně přínosné. Ve své diplomové práci jsem se zabývala úspěšností soudního exekutora při vymáhání pohledávek a porovnávala jsem mimo jiné množství nařízených exekucí a výkonů rozhodnutí v letech 2001-2011. Od roku 2008 prudce vzrostl zájem oprávněných o vymáhání jejich pohledávek prostřednictvím soudního exekutora. A v roce 2011 už počet soudních exekucí převyšoval počet soudních výkonů trojnásobně.⁸ I z těchto údajů je patrné, že oprávnění volí raději efektivní způsob vymáhání svých pohledávek.

³ Dále jen exekuční řád

⁴ Srov. WINTEROVÁ, Alena a Alena MACKOVÁ. *Civilní právo procesní*. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018. Student (Leges), s. 22

⁵ ŠÍNOVÁ, Renáta a Ingrid KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ. *Civilní proces*. V Praze: C.H. Beck, 2015. Academia iuris (C.H. Beck), s. 5

⁶ HÜBNER, Tomáš. Na obranu exekutorů. *Právo & byznys*. 2012, č. 5, s. 36

⁷ Srov. GROSSOVÁ, Marie. *Exekuce na peněžitě plnění v současné právní praxi: podle stavu k 1.1.2007*. 5., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Linde, 2007, s. 261

⁸ Srov. ANDRLOVÁ, Jitka. *Úspěšnost soudního exekutora při vymáhání pohledávek*. Plzeň, 2013. Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni. s. 65

Původní znění exekučního řádu ještě počítalo s podstatnými zásahy soudů do exekučního řízení.⁹ Okresní soud rozhodoval o nařízení exekuce a pověřoval soudního exekutora, kterého si vybral oprávněný, provedením exekuce. V kompetenci soudu bylo rovněž rozhodování o zastavení exekuce, odkladu exekuce a o rozvrhu výtěžku.

Až v roce 2009 (novelizací exekučního řádu zákonem č. 286/2009 Sb.) byla omezena ingerence soudů do exekučního řízení. Tato novela přenesla na soudního exekutora celou řadu pravomocí, kdy soudní exekutor začal rozhodovat o rozvrhu výtěžku, a částečně také o odkladu či zastavení exekuce. Dnes tedy za určitých podmínek stanovených zákonem soudní exekutor sám rozhoduje o odkladu a zastavení exekuce.¹⁰

Od roku 2013 (novelizací prostřednictvím zákona č. 396/2012) se o nařízení exekuce nerozhoduje vůbec. Soudní exekutor jen žádá o pověření exekuce exekuční soud (tedy soud, v jehož obvodu má povinný místo svého trvalého pobytu nebo kde má sídlo¹¹), který ho pověřuje vedením exekuce. Touto velkou novelou byla rovněž prodloužena lhůta k dobrovolnému plnění a byly zavedeny nové způsoby provedení exekuce, jako je například pozastavení řidičského oprávnění či správa nemovitosti.¹²

Posílením pravomocí soudního exekutora došlo částečně k převzetí úlohy soudu prvního stupně, jak nastiňuje i ustanovení § 28 exekučního řádu, dle kterého se úkony soudního exekutora považují za úkony soudu.

Prameny právní úpravy civilního exekučního práva lze dělit na prameny práva nadnárodního a evropského a vnitrostátní prameny práva. Mezi nadnárodní a evropské prameny exekučního práva řadíme především zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, a obecně dvoustranné či vícestranné mezinárodní smlouvy, které upravují otázky civilního, a tedy i exekučního procesního práva.¹³

Mezi vnitrostátní právní předpisy upravující exekuční řízení patří v první řadě ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky¹⁴ a ústavní zákon č.

⁹ WINTEROVÁ, Alena a Alena MACKOVÁ. *Civilní právo procesní*. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018. Student (Leges), s. 22

¹⁰ Srov. WINTEROVÁ, Alena a Alena MACKOVÁ. *Civilní právo procesní*. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018. Student (Leges), s. 22

¹¹ Srov. § 45 exekučního řádu

¹² Srov. KORBEL, František a Dana PRUDÍKOVÁ. Velké změny exekučního práva od 1. ledna 2013. *Právní rozhledy*. 2013, č. 1, s. 18

¹³ Srov. ŠÍNOVÁ, Renáta a Ingrid KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ. *Civilní proces*. V Praze: C.H. Beck, 2015. Academia iuris (C.H. Beck), s. 4

¹⁴ Dále jen Ústava České republiky

2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod¹⁵. Hlavním právním předpisem upravující exekuční řízení je na zákonné úrovni kromě exekučního řádu také část šestá zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu,¹⁶ která se užíje podpůrně. Toto je zakotveno v exekučním řádu v § 52 odst. 1, podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se pro exekuční řízení přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu. Z toho plyne, že tam kde exekuční řád výslovně na otázku neodpovídá, upřednostní se úprava občanského soudního řádu, a to před názorem, že i bez toho ustanovení je úprava exekučního řádu úplná a dostačující.¹⁷

Dále se na činnost soudních exekutorů vztahuje zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí, dále zákon č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů¹⁸, dále vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, dále vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 418/2001 Sb., o postupech při výkonu exekuční a další činnosti, a vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 329/2008 Sb., o centrální evidenci exekucí, zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), a další.¹⁹

1.2. Status soudního exekutora

„Soudní exekutor je ve smyslu legální definice fyzická osoba, kterou stát pověřil exekutorským úřadem.“²⁰ Obsahem jeho činnosti je nucený výkon exekučních titulů, a to včetně zřizování exekutorského zástavního práva.²¹ Soudní exekutor s odbornými znalostmi problematiky exekučního řízení rozhoduje o jeho průběhu, nese za něj odpovědnost a zákon mu svěřuje široké pravomoci, aby zajistil úspěch exekuce a výkon dalších činností.²²

Mezi základní předpoklady pro jmenování do funkce patří občanství České republiky, plná svéprávnost, získané vysokoškolské vzdělání v oboru právo (buď v magisterském studijním programu právo a právní věda v České republice anebo

¹⁵ Dále jen Listina základních práv a svobod

¹⁶ Dále jen občanský soudní řád

¹⁷ Srov. WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR), s. 59

¹⁸ Dále jen zákon č. 7/2002 Sb.

¹⁹ Srov. WINTEROVÁ, Alena a Alena MACKOVÁ. *Civilní právo procesní*. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018. Student (Leges), s. 23

²⁰ ŠÍNOVÁ, Renáta a Ingrid KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ. *Civilní proces*. V Praze: C.H. Beck, 2015. Academia iuris (C.H. Beck), s. 6

²¹ Srov. § 1 odst. 2 exekučního řádu

²² Srov. KASÍKOVÁ, Martina a Karel ŠIMKA. *Exekuční řád: komentář*. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova edice komentované zákony, s. 2

na zahraniční vysoké škole, jestli je takové vzdělání v České republice uznáno jako rovnocenné dle mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána, nebo jestli takové vzdělání bylo uznáno podle zvláštního právního předpisu), bezúhonnost, výkon minimálně tříleté exekutorské praxe a složení exekutorské zkoušky.²³

Kromě splnění výše uvedených podmínek musí soudní exekutor před výkonem funkce složit slib ministru spravedlnosti, který ho na návrh Exekutorské komory jmenuje do funkce. Rovněž musí soudní exekutor uzavřít smlouvu o pojištění odpovědnosti za újmu, která může vzniknout při výkonu jeho činnosti.²⁴

Soudní exekutor zaměstnává ve svém exekutorském úřadu vykonavatele exekutora, exekutorské kandidáty a koncipienty, případně jiné zaměstnance, kdy tyto osoby vykonávají na základě pověření exekuční činnost jeho jménem, na jeho účet a na jeho odpovědnost.²⁵

„Při výkonu exekuční činnosti a další činnosti je exekutor povinen používat označení „soudní exekutor“. Označení „soudní exekutor“ nebo „exekutorský úřad“ a od nich odvozené tvary ani označení způsobilé vyvolat nebezpečí záměny s uvedenými označeními není oprávněna používat jiná osoba.“²⁶ Toto opatření chrání účastníky exekučního řízení.

Postavení soudního exekutora je zcela odlišné od postavení soudního vykonavatele při výkonu rozhodnutí, neboť exekutor má zákonem svěřenou rozhodovací povinnost a soudci mu nemohou ukládat závazné pokyny, jak má v exekuci postupovat.²⁷

S ohledem na charakter exekuční činnosti má soudní exekutor při jejím provádění postavení úřední osoby a požívá její ochrany. Z toho vyplývá větší míra ochrany před zásahem třetích osob do jeho činnosti, zároveň je s tím spojena vyšší trestněprávní odpovědnost.²⁸

Soukromoprávní povaha statusu soudního exekutora je vyloučena, neboť soudní exekutor vykonává pravomoc, kterou mu svěřily předpisy veřejného práva. Je na něj přenesena část státní moci, jejímž nositelem je při soudním výkonu

²³ Srov. ŠÍNOVÁ, Renáta a Ingrid KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ. *Civilní proces*. V Praze: C.H. Beck, 2015. Academia iuris (C.H. Beck), s. 7

²⁴ Srov. ŠÍNOVÁ, Renáta a Ingrid KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ. *Civilní proces*. V Praze: C.H. Beck, 2015. Academia iuris (C.H. Beck), s. 7

²⁵ Srov. KASÍKOVÁ, Martina a Karel ŠIMKA. *Exekuční řád: komentář*. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova edice komentované zákony, s. 3

²⁶ § 4 odst. 1 exekučního řádu

²⁷ Srov. KASÍKOVÁ, Martina a Karel ŠIMKA. *Exekuční řád: komentář*. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova edice komentované zákony, s. 7

²⁸ Srov. KASÍKOVÁ, Martina a Karel ŠIMKA. *Exekuční řád: komentář*. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova edice komentované zákony, s. 3

rozhodnutí soud.²⁹ „Soudní exekutor je tedy soukromá osoba vykonávající z pověření soudu veřejnou moc v oboru justice.“³⁰ Dalším znakem jeho veřejnoprávní povahy je skutečnost, že se plnění povinností soudního exekutora nemohou účastníci domáhat soukromoprávní cestou.³¹

Nezávislost soudního exekutora při výkonu činnosti je zakotvena v § 2 exekučního řádu. Tato nezávislost je v exekučním řízení zajištěna mnoha způsoby. Mimo jiné úpravou § 3 exekučního řádu, podle kterého soudní exekutor vykonává svou činnost za úplatu při současném omezení jiných výdělečných činností. Jeho ekonomická nezávislost na státu je stěžejním předpokladem jeho nestrannosti při výkonu exekuce.³² „Tím, že exekutor vykonává exekuční a další činnost za úplatu je jasně stanovena soukromá povaha tohoto institutu, která však může činit značné doktrinární i aplikační potíže. Koncepčně totiž není zcela zřejmé, zda je exekutor „více“ orgánem ochrany práva, nebo podnikatelem.“³³

Postavení soudního exekutora jako podnikatele vyplývá i z judikatury Ústavního soudu. Soudní exekutor má na jedné straně jako podnikatel zisk z úspěšně provedené exekuce, ale na straně druhé nese i jistou míru podnikatelského rizika, že exekuce úspěšná nebude.³⁴

Soudního exekutora je tedy nutné s ohledem na výše uvedené chápat nejen jako orgán veřejnoprávní povahy, který provádí nucený výkon rozhodnutí vedle soudů, ale zároveň i jako podnikatelský orgán, který má výši zisku odvozenou od úspěchu exekuční činnosti.

A právě takto vymezený status soudního exekutora, kde se mísí soukromoprávní a veřejnoprávní povaha, je podstatným faktorem při hodnocení dohledu nad jeho činností. Ačkoli má soudní exekutor vlastní zájem na zisku v exekučním řízení, musí dbát ochrany práv stejně jako soud.

1.3. Charakteristika exekučního řízení

Předmětem exekučního řízení je exekuční činnost. „Jedná se o procesní činnost soudního exekutora směřující v rámci daném exekučním řádem k provedení

²⁹ Srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 28. 3. 2006 sp. zn. 20 Cdo 2706/2004

³⁰ ŽDÁRSKÝ, Zbyněk. K trestní odpovědnosti soudních exekutorů a jejich vykonavatelů jako úředních osob. *Komorní listy*. 2018, č.1, s. 27

³¹ Srov. TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2006, c2001. Beckovy příručky pro právní praxi, s. 756

³² Srov. rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 27. 9. 2006 sp. zn. II. ÚS 372/06

³³ ŠÍNOVÁ, Renáta a Ingrid KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ. *Civilní proces*. V Praze: C.H. Beck, 2015. Academia iuris (C.H. Beck), s. 7

³⁴ Srov. Rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 3. 3. 2005 sp. zn. II. ÚS 15/04

nuceného výkonu tzv. exekučního titulu. Tato exekuční činnost se realizuje v rámci exekučního řízení, které je zvláštním druhem soudního řízení, a to i přesto, že za podstatnou část tohoto řízení odpovídá exekutor.³⁵

Při bližším zkoumání exekučního řízení můžeme říci, že se jedná o řízení sporné, kde proti sobě vystupují dvě strany (povinný a oprávněný), jejichž zájmy jsou protichůdné, a vedou tedy spor. Nejedná se však již o spor jako v řízení nalézacím, kde jde o nárok plynoucí z hmotného práva, je to spor o procesní nárok.³⁶

Jak již bylo výše uvedeno, je v dispozici oprávněného, zda zvolí výkon rozhodnutí prostřednictvím soudu či provedení exekuce prostřednictvím soudního exekutora. Výjimky jsou stanoveny v § 37 odst. 2 písm. b) exekučního řádu (např. rozhodnutí ve věcech péče o nezletilé děti, cizí rozhodnutí nebo rozhodnutí ve věcech domácího násilí, a jiné).

Kromě orgánu, který bude nucený výkon rozhodnutí provádět, je také zcela v kompetenci oprávněného, jakého soudního exekutora si zvolí. Soudní exekutor má možnost odmítnout provedení exekuce pouze za předpokladu, že požadované úkony odporují právním předpisům, případně oprávněný nesložil na náklady exekuce přiměřenou zálohu. Další překážkou výkonu exekučního řízení zvoleným exekutorem je jeho vyloučení pro podjatost (viz § 29 exekučního řádu).³⁷ ke změně zvoleného soudního exekutora může dojít na návrh oprávněného rozhodnutím exekučního soudu.³⁸

Principy vztahující se na exekuční řízení lze rozdělit na ústavní (nezávislost a nestrannost exekutora a exekučního soudu, rovnost stran, ochrana slabší strany, procesní ekonomie), všeobecné principy procesního práva (zásada projednací, princip ústnosti, přímosti a veřejnosti, princip legálního a arbitrárního pořádku, zásada materiální a formální pravdy, zásada dispoziční, zásada volného hodnocení důkazů, zásada přiměřenosti), specifické principy exekučního řízení (obrana a ochrana povinného a třetích osob, formalizace předpokladů výkonu rozhodnutí), a

³⁵ GROSSOVÁ, Marie. *Exekuce na peněžitě plnění v současné právní praxi: podle stavu k 1.1.2007*. 5., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Linde, 2007, s. 266

³⁶ Srov. GROSSOVÁ, Marie. *Exekuce na peněžitě plnění v současné právní praxi: podle stavu k 1.1.2007*. 5., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Linde, 2007, s. 266

³⁷ Srov. WINTEROVÁ, Alena a Alena MACKOVÁ. *Civilní právo procesní*. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018. Student (Leges), s. 60

³⁸ Srov. § 44b exekučního řádu

dále principy vztahující se na jednotlivé způsoby exekuce (princip priority, přednosti a proporcionality).³⁹

Konkrétně tedy například zásada dispoziční znamená zahajování řízení pouze na návrh – viz výše, dále zásadu oficiality můžeme chápat tak, že dalších úkonů od účastníka není třeba, aby exekuce směřovala k co možná nejrychlejšímu vymožení plnění. Zásada přiměřenosti znamená, že exekuce může probíhat pouze v rozsahu vymáhaného plnění stanoveného exekučním titulem, a specifické zásady priority, přednosti a poměrného uspokojení se uplatňují v průběhu exekučního řízení při řešení střetu pohledávek.⁴⁰

V zákonem vymezených případech se na exekučním řízení podílejí exekuční soudy. Věcně příslušnými soudy jsou okresní soudy a místní příslušnost je odvozena od místa trvalého pobytu (případně pobytu na území České republiky) fyzické osoby anebo od sídla podnikající fyzické nebo právnické osoby (povinného).⁴¹ Nelze-li podle tohoto kritéria určit místně příslušný soud, bude jím soud, v jehož obvodu má povinný majetek.⁴²

Účastníky exekučního řízení jsou v první řadě povinný a oprávněný (resp. fyzická nebo právnická osoba nebo obec či stát), kdy povinným je ten, kterému plyne z exekučního titulu povinnost, a oprávněným je ten, kterému svědčí naopak právo z exekučního titulu. V některých případech může být účastníkem exekučního řízení osoba, které nese svědčí právo ani povinnost přímo z exekučního titulu, ale musí být prokázáno, že na ni toto právo nebo povinnost přešlo nebo bylo převedeno. Účastníkem exekučního řízení může být i manžel povinného, ale pouze za předpokladu, že je v exekučním řízení postižen jeho majetek nebo majetek patřící do společného jmění manželů.⁴³ Vedlejší účastník ve smyslu § 93 občanského soudního řádu⁴⁴ v exekučním řízení nikdy nevystupuje.⁴⁵

Účastníci exekučního řízení jsou si rovni. Toto právo jim garantuje nejen Listina základních práv a svobod v článku 37 odst. 3, ale také Ústava České

³⁹ Srov. ŠÍNOVÁ, Renáta a Ingrid KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ. *Civilní proces*. V Praze: C.H. Beck, 2015. Academia iuris (C.H. Beck), s. 13

⁴⁰ Srov. WINTEROVÁ, Alena a Alena MACKOVÁ. *Civilní právo procesní*. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018. Student (Leges), s. 27-29

⁴¹ Dále jen exekuční soud

⁴² Srov. § 45 odst. 1 a 2 exekučního řádu

⁴³ Srov. ŠÍNOVÁ, Renáta a Ingrid KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ. *Civilní proces*. V Praze: C.H. Beck, 2015. Academia iuris (C.H. Beck), s. 10

⁴⁴ Řízení se vedle žalobce a žalovaného může zúčastnit osoba, která má právní zájem na výsledku řízení.

⁴⁵ Srov. KASÍKOVÁ, Martina a Karel ŠIMKA. *Exekuční řád: komentář*. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova edice komentované zákony, s. 199

republiky v článku 96 odst. 1. V exekučním řízení je tato rovnost vymezena tím, že povinný i oprávněný mají možnost podávat konkrétní procesní návrhy, kterými mohou aktivně ovlivnit výsledek řízení.⁴⁶

Tolik tedy obecně k charakteru exekučního řízení, jeho účastníkům a zásadám, které se v něm uplatňují. V další kapitole si rámcově popíšeme jeho průběh.

1.4. Průběh exekučního řízení

„Exekuční řízení je zahájeno dnem, kdy exekuční návrh došel exekutorovi.“⁴⁷ Obsahové náležitosti tohoto návrhu jsou uvedeny v § 38 exekučního řádu. Kromě obecných náležitostí podání (označení osoby, která ho podává, dále věci, které se týká, rovněž musí být zřejmé, co sleduje, musí být podepsán a datován) musí návrh na zahájení exekuce obsahovat označení soudního exekutora včetně sídla jeho exekutorského úřadu; označení účastníků a exekučního titulu; povinnost, jenž má být v exekuci vymožena; rozsah plnění, které bylo povinným na exekuční titul již splněno; označení důkazů. Rovněž musí být přiložen vykonatelný originál exekučního titulu nebo jeho ověřená kopie, případně stejnopis notářského zápisu se svolením k vykonatelnosti (nemusí být doloženo v případě exekučních titulů, které vydal exekuční soud).⁴⁸

Exekučním titulem, který musí být k exekučnímu návrhu připojen, může být dle § 40 exekučního řádu rozhodnutí soudního exekutora nebo soudu, které je vykonatelné, za předpokladu, že přiznává právo, postihuje majetek nebo zavazuje k povinnosti; dále rozhodnutí soudu či jiného orgánu činného v trestním řízení, které je vykonatelné, jestliže postihuje majetek nebo přiznává právo; rozhodčí nález, který je vykonatelný; notářský zápis obsahující svolení k vykonatelnosti podle zvláštního právního předpisu; rozhodnutí orgánu veřejné moci, které je vykonatelné; případně další vykonatelná rozhodnutí, schválené smíry a listiny, jejichž výkon připouští zákon.⁴⁹ „Exekuční titul můžeme charakterizovat jako zákonem určenou listinu, která má zákonem požadované vlastnosti k tomu, aby byla podkladem pro exekuční vynucení splnění povinnosti v ní uložené.“⁵⁰

⁴⁶ Srov. MAISNEROVÁ, Katarína. Rovnost účastníků v exekučním řízení. *Komorní listy*. 2015, č. 1, s.14

⁴⁷ § 35 odst. 2 exekučního řádu

⁴⁸ Srov. § 38 exekučního řádu

⁴⁹ Srov. § 40 exekučního řádu

⁵⁰ ŠÍNOVÁ, Renáta a Ingrid KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ. *Civilní proces*. V Praze: C.H. Beck, 2015. Academia iuris (C.H. Beck), s. 26

Návrh na zahájení exekučního řízení (respektive opravený nebo doplněný návrh⁵¹) zašle soudní exekutor do 15 dnů od jeho doručení exekučnímu soudu spolu s žádostí o pověření a nařízení exekuce.⁵² Exekuční soud má rovněž lhůtu 15 dnů k tomu, aby buď exekuci nařídil a pověřil zvoleného exekutora jejím vedením, anebo udělil soudnímu exekutorovi pokyn k odmítnutí či zamítnutí exekučního návrhu, případně pokyn k zastavení exekučního řízení. Pověření není soudním rozhodnutím ve formálním smyslu, proto se nedoručuje účastníkům řízení.⁵³

Soud může také částečně soudního exekutora pověřit vedením exekuce (například pouze pro jistinu a náklady exekučního řízení) a částečně exekutorovi uložit, aby exekuční návrh zamítl, odmítl či zastavil řízení.⁵⁴

Při svém posuzování návrhu na zahájení exekučního řízení zkoumá exekuční soud formální a materiální vykonatelnost exekučního titulu, zda ho vydal pravomocný orgán, věcnou legitimitu povinného a oprávněného, dále jestli je exekuce navrhována v takovém rozsahu, aby to stačilo k uspokojení oprávněného, a také soud zkoumá, zda není právo prekludováno. Otázku promlčení práva soud z moci úřední nezkoumá.⁵⁵

Zákonem je shodně daná lhůta v délce 15 dnů od doručení pověření soudnímu exekutorovi k tomu, aby exekutor vyrozuměl oprávněného o zahájení exekučního řízení. Povinnému se toto vyrozumění doručuje s prvním exekučním příkazem společně s kopií exekučního titulu a s výzvou k dobrovolnému plnění ve lhůtě 30 dnů se sníženými náklady exekuce.⁵⁶

V okamžiku, kdy je vyrozumění o zahájení exekuce s ostatními listinami doručeno povinnému nastávají účinky tzv. generálního inhibitoria dle § 44a exekučního řádu, kdy povinný je od tohoto okamžiku omezen v nakládání se svým majetkem. Toto pravidlo platí s výjimkou situace, kdy: a) povinný navrhne omezení tohoto zákazu, jestli exekutorovi doloží, že jeho zbývající majetek stačí k úhradě celé pohledávky včetně nákladů exekuce, a soudní exekutor tomuto návrhu vyhoví; b) zpeněžením majetku přímo povinným, avšak se souhlasem oprávněného, všech přihlášených věřitelů a soudního exekutora, za cenu obvyklou, pokud zpeněžovaný

⁵¹ Srov. § 39 exekučního řádu

⁵² Dále jen pověření

⁵³ Srov. WINTEROVÁ, Alena a Alena MACKOVÁ. *Civilní právo procesní*. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018. Student (Leges), s. 65

⁵⁴ Srov. KASÍKOVÁ, Martina a Karel ŠIMKA. *Exekuční řád: komentář*. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova edice komentované zákony, s. 291

⁵⁵ Srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 22. 6. 2007 sp. zn. 20 Cdo 2010/2006

⁵⁶ Srov. § 44 exekučního řádu

majetek není postižen jinou exekucí; c) povinný složí soudnímu exekutorovi částku ve výši celé pohledávky včetně nákladů exekučního řízení.⁵⁷

„Pověřením soudního exekutora provedením exekuce, učiněné rozhodnutím exekučního soudu, zakládá povinnost exekutora činit dále vše nutné pro provedení exekuce (zásada oficiality)“.⁵⁸ Soudní exekutor tak z vlastní iniciativy, za pomoci součinnosti třetích osob dle § 33 exekučního řádu a registrů dle § 33a exekučního řádu, zjišťuje postižitelný majetek povinného. Rovněž se soudní exekutor může obrátit na oprávněného o potřebnou součinnost dle § 50 odst. 1 exekučního řádu, případně může povinného předvolat k prohlášení o majetku dle § 50 odst. 2 exekučního řádu.

Soudní exekutor může majetek povinného postihnout pouze taxativně vymezenými způsoby, které stanoví exekuční řád. Ze způsobů provedení exekuce na peněžitá plnění se jedná o přikázání pohledávky, srážky ze mzdy nebo jiných příjmů, prodej movitých nebo nemovitých věcí, postižení závodu, pozastavení řidičského oprávnění a správa nemovité věci.⁵⁹ Dalšími způsoby provedení exekuce na nepeněžitá plnění jsou provedení prací a výkonů, rozdělení společné věci, odebrání věci a vyklizení.⁶⁰

Exekuční řád zakotvuje v § 73a další způsob provedení exekuce na peněžitá plnění, a to zřízení exekutorského zástavního práva na nemovitých věcech. Tento způsob má však vzhledem ke své zajišťovací funkci zvláštní povahu, neboť nevede přímo k vymožení pohledávky, ale pouze zajišťuje její budoucí vymožení.⁶¹

Když soudní exekutor zjistí existenci majetku povinného postižitelného v exekuci, vydá exekuční příkaz ve formě usnesení, proti kterému není přípustný opravný prostředek. „Exekuční příkaz je rozhodnutím exekutora, kterým určuje způsob provedení exekuce proti povinnému.“⁶² Při volbě způsobu provedení exekuce je vázán pravidly stanovenými v § 58 exekučního řádu, kde se promítá zásada přiměřenosti exekuce. V první řadě by měl soudní exekutor zvolit přikázání pohledávky, srážky ze mzdy či jiných příjmů, pozastavení řidičského oprávnění či správu nemovitosti. Pokud jsou tyto způsoby provedení exekuce nedostačující pro

⁵⁷ Srov. ŠÍNOVÁ, Renáta a Ingrid KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ. *Civilní proces*. V Praze: C.H. Beck, 2015. Academia iuris (C.H. Beck), s. 35

⁵⁸ WINTEROVÁ, Alena a Alena MACKOVÁ. *Civilní právo procesní*. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018. Student (Leges), s. 67

⁵⁹ Srov. § 59 odst. 1 exekučního řádu

⁶⁰ Srov. § 59 odst. 2 exekučního řádu

⁶¹ Srov. WINTEROVÁ, Alena a Alena MACKOVÁ. *Civilní právo procesní*. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018. Student (Leges), s. 147

⁶² KASÍKOVÁ, Martina a Karel ŠIMKA. *Exekuční řád: komentář*. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova edice komentované zákony, s. 340

vymožení pohledávky, může soudní exekutor přistoupit k prodeji movitých nebo nemovitých věcí, či postižení závodu.⁶³ Způsob volby provedení exekuce však nesmí bránit jejímu účelu, tedy postupovat v exekuční řízení rychle a efektivně.

Vydáním exekučního příkazu se zužují účinky generálního inhibitoria na hodnoty postižené exekučním příkazem. V tomto smyslu mluvíme o inhibitoriu speciálním. Povinný nemůže majetek postižený exekučním příkazem zatížit, převést ho na někoho jiného nebo s ním jinak nakládat. Při porušení této povinnosti je právní jednání povinného absolutně neplatné.⁶⁴

Exekuční řízení může být skončeno pouze dvěma způsoby, a to vymožením pohledávky anebo zastavením řízení. Vymožena musí být celá vymáhaná pohledávka včetně jejího příslušenství a nákladů exekučního řízení. Zastavení exekučního řízení znamená jeho skončení dříve, než došlo ke splnění povinnosti v rámci exekuce jejím vymožením.⁶⁵

Zastavit exekuční řízení lze na návrh i bez návrhu. Avšak bez návrhu tedy z moci úřední může exekuční řízení zastavit jen exekuční soud. Soudní exekutor musí mít souhlas oprávněného, aby mohl exekuci zastavit z moci úřední, jinak o zastavení exekuce požádá exekuční soud.⁶⁶

Návrh na zastavení exekuce je možné podat ve lhůtě 15 dnů, která je subjektivní, tedy její počátek se počítá ode dne, kdy se navrhovatel o důvodu pro zastavení exekučního řízení dozvěděl. Tato lhůta není prekluzivní. Jejím významem je vést povinné k podávání těchto návrhů včas, aby se neprodlužovalo exekuční řízení. Jestliže však z přiložených listin k návrhu na zastavení exekuce vyplývá důvod pro její zastavení, soudní exekutor je povinen k nim přihlídnout a rozhodnout i o opožděném návrhu na zastavení exekuce.⁶⁷

Jakmile soudní exekutor obdrží návrh na zastavení exekuce, vyžádá si stanovisko dalších účastníků řízení. Jestliže ostatní účastníci vysloví se zastavením exekuce souhlas, soudní exekutor vydá usnesení o zastavení exekuce. Pokud ostatní účastníci se zastavením exekuce nesouhlasí, musí se k návrhu na zastavení vyjádřit a doložit listiny prokazující jejich tvrzení. Na základě těchto tvrzení může soudní

⁶³ Srov. WINTEROVÁ, Alena a Alena MACKOVÁ. *Civilní právo procesní*. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018. Student (Leges), s. 68

⁶⁴ Srov. ŠÍNOVÁ, Renáta a Ingrid KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ. *Civilní proces*. V Praze: C.H. Beck, 2015. Academia iuris (C.H. Beck), s. 36

⁶⁵ Srov. SVOBODA, Karel. *Občanský soudní řád: komentář*. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova edice komentované zákony, s. 1109

⁶⁶ Srov. WINTEROVÁ, Alena a Alena MACKOVÁ. *Civilní právo procesní*. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018. Student (Leges), s. 71

⁶⁷ Srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 20. 2. 2014 sp. zn. 21 Cdo 3439/2013

exekutor i přes nesouhlas ostatních účastníků exekuční řízení zastavit. Nevyhoví-li návrhu na zastavení exekuce, postoupí jej spolu s exekučním spisem exekučnímu soudu k rozhodnutí.⁶⁸

Soudní exekutor nemůže z moci úřední měnit důvod uvedený v návrhu na zastavení exekuce nebo důvod, se kterým účastník vyslovil souhlas, aniž by si vyžádal souhlas tohoto účastníka s novým důvodem pro zastavení exekuce.⁶⁹

Důvody pro zastavení exekuce jsou vymezeny v občanském soudním řádu v § 268. Jsou jimi: nařízení exekuce na základě dosud nevykonatelného rozhodnutí; exekuční titul byl zrušen nebo se stal neúčinným; zastavení exekuce navrhl oprávněný; exekuce postihuje věci vyloučené z exekuce nebo majetek, ze kterého nelze pohledávku uspokojit; průběh exekuce ukazuje, že výtěžek z něj nepostačí ani na úhradu nákladů exekučního řízení; bylo pravomocně rozhodnuto, že exekuce postihuje majetek, k němuž má jiná osoba právo nepřipouštějící exekuci; právo přiznané exekučním titulem zaniklo až po vydání rozhodnutí, jestliže exekuce dosud nebyla provedena; exekuce je nepřípustná z jiného důvodu, pro který ji nelze vykonat.⁷⁰

V této kapitole bylo tedy stručně vymezeno, jak probíhá exekuční řízení, aby bylo zřejmé, jaká činnost soudního exekutora je vlastně předmětem dohledu.

⁶⁸ Srov. WINTEROVÁ, Alena a Alena MACKOVÁ. *Civilní právo procesní*. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018. Student (Leges), s. 71

⁶⁹ Srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 1. 10. 2015 sp. zn. 26 Cdo 3705/2015

⁷⁰ Srov. § 268 odst. 1 občanského soudního řádu

2. Dohled nad soudními exekutory

2.1. Obecně k dohledu

Obecně je možné dohled charakterizovat jako činnost, jejíž obsahem je zjišťování důležitých skutečností o kontrolovaných subjektech týkajících se jejich činnosti. Dohled se zaměřuje především na nedostatky v činnosti kontrolovaných subjektů, důvody a důsledky zjištěných nedostatků a označení odpovědných osob.⁷¹

Na soudní exekutory jsou kladeny mnohem vyšší morální nároky než na jiné právní profese. To vyplývá z obsahu jejich činnosti, při které zasahují do osobnostních a majetkových práv povinných. Jednotlivá selhání soudních exekutorů potom vrhají špatné světlo na celý exekutorský stav.

Myslím si, že profese soudních exekutorů je jedním z nejnáročnějších právnických povolání. Rozsáhlé pravomoci, které jsou soudním exekutorům svěřeny, vyžadují velkou zodpovědnost. S ohledem na to musí při výkonu své činnosti dodržovat nejen právní předpisy, ale dbát i na správné vystupování.⁷²

„Exekutor je všeobecně povinen přispívat poctivým, čestným a slušným chováním k důstojnosti a vážnosti exekutorského stavu.“⁷³ Etický kodex Exekutorské komory mimo jiné také zakotvuje povinnost soudního exekutora plnit převzaté závazky, projevovat se v souvislosti s výkonem své činnosti střízlivě, věcně, a nikoliv vědomě nepravdivě. Při své činnosti by měl vystupovat svědomitě, pečlivě a nezávisle. Rovněž soudní exekutor nesmí například jiného soudního exekutora osočovat.⁷⁴

Podle mého názoru je třeba vždy zohledňovat samotnou povahu činnosti soudního exekutora. Mnoho stížností povinných na jeho postup může být odrazem subjektivního pocitu křivdy jdoucí ruku v ruce s neznalostí právních předpisů. Myslím si, že ojedinělé nebudou ani stížnosti snažící se nepravdivě očernit jednání a chování soudního exekutora v důsledku nepříznivé finanční situace povinného.

Při hodnocení dohledu nad činností soudních exekutorů je s ohledem na výše uvedené nutné brát v potaz nejen náročnost právní profese soudních

⁷¹ Srov. KRAJČO, Jaroslav. *Exekučný poriadok: komentár : procesný postup exekútora : procesný postup exekučného súdu*. [1. vyd.]. Bratislava: Eurounion, 2009, s. 27

⁷² Srov. VACHUTKA, Tomáš. *Etika soudních exekutorů – teorie a praxe (2. část). Právní rozhledy*. 2020, č. 8, s. 280

⁷³ Usnesení sněmu Exekutorské komory ze dne 28. 2. 2006, kterým byla přijata pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže soudních exekutorů (etický kodex), dále jen etický kodex

⁷⁴ Srov. čl. 8 etického kodexu

exekutorů, ale i její velice subjektivní hodnocení ze strany účastníku exekučního řízení, především povinných, do jejichž majetkových práv je zasahováno.

K výkonu dohledu nad činností soudních exekutorů jsou zmocněny tři subjekty, přičemž rozsah jejich dohledových pravomocí se liší. Jedná se o samosprávný orgán Exekutorskou komoru, státní orgán Ministerstvo spravedlnosti a předsedy okresních soudů, v jejichž obvodu má soudní exekutor sídlo, případně soudů, jež pověřily soudního exekutora vedením exekuce. Základ právní úpravy dohledu pramení z § 7 exekučního řádu.

Ze současné právní úpravy plyne, že všechny dohledové orgány dohledu jsou si rovny. Není zakotvena jejich hierarchie, ani nejsou zakotvena žádná procesní pravidla, která by hierarchické uspořádání naznačovala. Dohledové orgány tak provádějí dohled samostatně, ale mohou vzájemně spolupracovat. Všechny dohledové orgány mají právo provést vlastní šetření ve věci, přičemž nejsou vázány závěry, které již dříve vyslovil jiný z nich ve stejné věci.

Výše uvedenou rovnost dohledových orgánů považuji za velmi významnou. Samozřejmě určitá „nerovnost“ vychází přímo ze zákona s ohledem na vymezení rozsahu dohledových pravomocí jednotlivých orgánů. Důležité ovšem je, že pokud ve stejné věci zaujímá například Exekutorská komora odlišné stanovisko od Ministerstva spravedlnosti, může si věc samostatně posoudit a rozhodnout.

2.2. Významné změny právní úpravy dohledu v roce 2009

K výrazné změně právní úpravy dohledu nad činností soudních exekutorů došlo v roce 2009 (novelou exekučního řádu zákonem č. 286/2009 Sb.), kdy byly výrazným způsobem omezeny pravomoci Exekutorské komory v oblasti dohledu. Především jí byla odebrána kárná pravomoc a byla předána kárnému soudu – Nejvyššímu správnímu soudu. „Politickým důvodem odebrání kárné pravomoci Exekutorské komory ČR nad soudními exekutory bylo selhání fungování této komory jako kárného orgánu.“⁷⁵ Exekutorské komoře po této novele byla ponechána kárná pravomoc nad exekutorskými kandidáty a koncipienty.

Důvod odebrání kárné pravomoci Exekutorské komoře spatřuji do jisté míry v problematice zajištění neutrality ostatních soudních exekutorů při rozhodování o jejich kolegovi a zároveň podnikatelském konkurentovi, a to s ohledem na poměrně malý počet soudních exekutorů v České republice.

⁷⁵ ŠIMKA, Karel. Kárná řízení u Nejvyššího správního soudu a soudní exekutoři. *Komorní listy*. 2019, č. 1, s. 11

Ve roce 2009 došlo k další novele exekučního řádu vztahující se na dohled nad činností soudních exekutorů (novela exekučního řádu zákonem č. 183/2009 Sb.), která významně přispěla k současné právní úpravě dohledu. Pravomoci Exekutorské byly omezeny ve prospěch Ministerstva spravedlnosti. Nově tak byli soudní exekutoři jmenováni a odvoláváni z funkce Ministerstvem spravedlnosti (dříve Exekutorskou komorou). Rovněž byl posílen dozor Ministerstva spravedlnosti nad Exekutorskou komorou. To lze spatřovat například v možnosti zrušit akt Exekutorské komory (vyjma stavovského předpisu), odporuje-li zákonu nebo jinému právnímu předpisu.⁷⁶ Nebo v oprávnění ministra spravedlnosti rozhodnout o nucené správě Exekutorské komory při opakovaném závažném porušení povinností daných zákonem.⁷⁷

Zákonem č. 183/2009 Sb. byl rovněž nově svěřen dohled předsedovi okresního soudu, do jehož obvodu byl soudní exekutor jmenován, případně předsedovi exekučního soudu. Celkově tak došlo k rozšíření dohledových orgánů a omezení pravomocí Exekutorské komory ve prospěch Ministerstva spravedlnosti.⁷⁸

Posílení dohledu nad soudními exekutory bylo v důvodové zprávě k novele exekučního řádu zákonem č. 183/2009 Sb. odůvodněno předpokladem, že soud, v jehož obvodu má soudní exekutor sídlo (a je s ním tedy nejčastěji ve styku), má nejvíce informací o způsobu jím vykonávané exekuční činnosti. Tím může nejúčinněji předejít opakovaným chybám a nesprávné praxi konkrétního exekutorského úřadu. Dalším důvodem bylo hledisko stále narůstajícího počtu exekucí, a tedy nezbytnost rozšířit počet kvalifikovaných osob vykonávajících dohled.⁷⁹

V roce 2009 tak došlo k významným změnám exekučního řádu vztahující se k dohledu nad soudními exekutory. Byl zde položen základ pro rozdělení pravomocí dohledu na tři různé dohledové orgány, jak ho známe dnes. Současná právní úprava dohledu je, jak z hlediska dohledových orgánů, tak i rozsahem jejich pravomocí, pojata velmi široce.⁸⁰

⁷⁶ Srov. § 8c odst. 1 exekučního řádu

⁷⁷ Srov. § 8d odst. 1 exekučního řádu

⁷⁸ Srov. PLÁŠIL, Vladimír. Zamyšlení nad současnou právní úpravou kárné odpovědnosti soudních exekutorů, exekutorských kandidátů a exekutorských koncipientů. *Komorní listy*. 2010, č. 4, s. 11

⁷⁹ *Sněmovní tisk č. 799/0* [online]. 2020 [cit. 2020-7-25]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/tisky.sqw?t=799&za=0>

⁸⁰ Srov. WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-427-0, s. 54

2.3. Objektivní povaha odpovědnosti soudního exekutora

Soudní exekutor odpovídá nejen za své jednání, ale i za jednání svých zaměstnanců, pokud se nedopouštějí zcela zjevných excesů.⁸¹ Odpovědnost soudního exekutora tak musíme chápat jako objektivní, kdy odpovídá i za jednání osob od něj odlišných. „Celá koncepce soudních exekutorů je totiž založena na tom, že se jedná o „monokraticky“ koncipované orgány veřejné moci, kde je odpovědností exekutora, koho zaměstnává, jakým způsobem si tyto pracovníky vybírá, jak je školí a organizuje jejich práci.“⁸² Předpokládá se totiž, že kromě prokazatelných excesů, plní zaměstnanci pouze úkoly zadané soudním exekutorem.

V otázce kárné odpovědnosti soudního exekutora je vždy důležité posoudit míru zavinění. Tedy zhodnotit, zda soudní exekutor fakticky umožnil, případně nemohl nijak zabránit, aby v důsledku jednání zaměstnance došlo ke vzniku škodlivých následků. Soudní exekutor by měl činnost svých zaměstnanců řídit, kontrolovat, případně přijmout opatření, aby excesy, ke kterým došlo při výkonu exekuční činnosti, nebyly vnímány zaměstnanci jako standardní postup, který je soudním exekutorem tolerován. Takovým excesem může být například vytváření psychického nátlaku na třetí osoby ze strany soudního vykonavatele.⁸³

Řídící a kontrolní činnost soudního exekutora spočívající v organizaci práce exekutorského úřadu, péči o odbornou úroveň zaměstnanců, jejich přiměřené vedení a kontrolu jimi prováděných úkolů, nemusí soudní exekutor vykonávat osobně. Důležité je, aby vytvořil fungující systém, který zajistí řádné plnění funkce exekutorského úřadu.⁸⁴

Soudní exekutor byl například zproštěn kárné žaloby ve věci vedené Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 15 Kse 2/2018. Došlo k pochybení administrativní pracovnice soudního exekutora, která poté co byl do jejího spisu zaslán návrh na zastavení exekuce, nevytvořila v elektronickém systému úkol, který by zajistil následné zastavení exekuce. Exekuční řízení tak pokračovalo další čtyři roky, kdy docházelo k postupnému vymáhání pohledávky výživného. Soud označil takové jednání za ojedinělý exces, kdy nešlo o systémový nedostatek. Soudní exekutor využíval elektronickou formu spisů, spolu s filtry pro jejich třídění, pravidelně školil své zaměstnance a zavedl přísnější formu kontroly příchozí pošty

⁸¹ Srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 1. 2012 sp. zn. 11 Kse 5/2009

⁸² Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 3. 2012 sp. zn. 13 Kse 1/2011

⁸³ Srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2013 sp. zn. 15 Kse 9/2012

⁸⁴ Srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2013 sp. zn. 14 Kse 3/2013

odborně vybaveným personálem. Přes všechna opatření nešlo úplně vyloučit selhání lidského faktoru.

Soud ve výše uvedené věci přihlédl rovněž k velikosti exekutorského úřadu (71 zaměstnanců) a chování soudního exekutora po zjištění chyby administrativní pracovnice. Došlo k okamžitému zastavení exekučního řízení, kdy se soudní exekutor vzdal práva na náhradu nákladů řízení, a obratem vrátil vymožené plnění povinnému, a to ze svých prostředků, neboť v té době ještě neobdržel zpět plnění ze strany oprávněného.⁸⁵

Soudní exekutor musí prokázat, že v rámci exekutorského úřadu existuje účinný systém, který je schopný vyloučit vznik pochybení určitého druhu.⁸⁶ Pokud má tedy soudní exekutor dobře zavedený systém exekutorského úřadu předcházející vzniku pochybení, může se zprostit odpovědnosti za svého zaměstnance.

Podle mého názoru je správné, že má soudní exekutor možnost vyvinut se ze své objektivní odpovědnosti. Každý případ zavinění zaměstnance soudního exekutora je nutné posuzovat individuálně vzhledem ke všem okolnostem. A je zcela jasné, že i přes veškerou snahu soudního exekutora spočívající ve školení zaměstnanců a funkčním systému kontroly nad jejich činností, nelze zabránit vzniku případných chyb. V takových případech oceňuji okamžitou reakci soudního exekutora na vzniklý škodlivý následek a maximální snahu o nápravu chyby a minimalizaci vzniklých následků.

Exces zaměstnance soudního exekutora je podle mého názoru nutné hodnotit i vzhledem k běžnému chování ostatních zaměstnanců při výkonu stejné činnosti. A pokud ze souvislostí vyplývá, že takové jednání zaměstnance je vzhledem k nastavenému systému exekutorského úřadu zcela vybočující, nelze soudního exekutora kárně trestat.

2.4. Dohled vykonávaný Exekutorskou komorou

Exekutorská komora je samosprávná organizace vykonávající kromě samosprávné činnosti (například stanovení a vybírání členských příspěvků) i další činnost. Exekuční řád na ni přenesl i některé pravomoci v oblasti státní správy (právě dohledovou činnost). Exekutorská komora tak musí nejen hájit zájmy

⁸⁵ Srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2019 sp. zn. 15 Kse 2/2018

⁸⁶ Srov. Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 12. 2014 sp. zn. 14 Kse 5/2014

soudních exekutorů, ale při výkonu dohledu dbá veřejného zájmu. Jedná se o právnickou osobu sdružující všechny soudní exekutory (celkem 155⁸⁷).⁸⁸

Exekutorská komora vykonává dohled nad všemi činnostmi soudního exekutora i nad způsobem, kterým vede svůj úřad, a to na základě § 7 odstavce 5 exekučního řádu.

Od září roku 2009 (novelou exekučního zákona č. 286/2009 Sb.) byla v rámci Exekutorské komory zřízena kontrolní komise, která fakticky provádí úkony spojené s dohledem.⁸⁹ Kontrolní komise je složena z devíti členů a pěti náhradníků (všichni z řad soudních exekutorů). Její členy volí sněm exekutorů (nejvyšší orgán Exekutorské komory, jehož se mohou účastnit všichni exekutoři, přičemž sněm je usnášeníschopný, pokud je přítomna alespoň nadpoloviční většina exekutorů ze seznamu exekutorů.⁹⁰). Funkční období kontrolní komise je tříleté.⁹¹

Mezi základní kompetence kontrolní komise patří kontrola, zda soudní exekutor postupuje při další exekuční činnosti podle exekučního řádu. Dále také, zda dodržuje zákonné povinnosti při úschově peněz, cenných papírů nebo jiného majetku (to znamená, zda provádí správně identifikaci, kontrolu, sdělování a uchovávání údajů o platbách dle působnosti exekučního řádu, a zda provádí potřebná školení svých zaměstnanců).⁹²

Dohled vykonávaný kontrolní komisí lze rozdělit na vyřizování individuálních podání fyzických nebo právnických osob týkající se soudních exekutorů a na provádění kontrol exekutorských úřadů. „Kontrolní činnost nesmí zasahovat do nezávislosti soudního exekutora při výkonu exekuční činnosti a jeho rozhodování ani ji jinak ohrožovat či porušovat.“⁹³

Individuální podání směřující Exekutorské komoře jsou pověřenými zaměstnanci rozděleny na dotazy, podněty a stížnosti. Dotazem je myšlen nejen dotaz v pravém slova smyslu, ale stížnost jeví se po prvotním shlednutí jako

⁸⁷ Srov. Exekutorská komora České republiky. *Seznam soudních exekutorů*. [online]. 2020 [cit. 2020-7-21]. Dostupné z: <https://www.ekcr.cz/seznam-exekutoru>

⁸⁸ Srov. KASÍKOVÁ, Martina a Karel ŠIMKA. *Exekuční řád: komentář*. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova edice komentované zákony, s. 670

⁸⁹ Srov. KASÍKOVÁ, Martina a Karel ŠIMKA. *Exekuční řád: komentář*. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova edice komentované zákony, s. 27

⁹⁰ Srov. § 110 exekučního řádu

⁹¹ Srov. Stavovský předpis Exekutorské komory č. 3/2013 Věstníku, ze dne 1. 9. 2012, o kontrolní komisi Exekutorské komory České republiky (dále jen stavovský předpis Exekutorské komory o kontrolní komisi)

⁹² Srov. KASÍKOVÁ, Martina a Karel ŠIMKA. *Exekuční řád: komentář*. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova edice komentované zákony, s. 28

⁹³ KASÍKOVÁ, Martina a Karel ŠIMKA. *Exekuční řád: komentář*. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova edice komentované zákony, s. 28

nedůvodná. Podnětem je míněno podání, na jehož základě je nutné prověřit postup soudního exekutora, ale lze očekávat buď jeho nedůvodnost anebo pouze mírně závažné pochybení. Jestliže je podnět shledán důvodným je postoupen kontrolní komisi. Pokud se jedná o stížnost, u které je důvodný předpoklad, že se soudní exekutor mohl dopustit kárného provinění, je takové podání vždy postoupeno kontrolní komisi k dalšímu postupu.⁹⁴

Exekutorská komora přijímá individuální stížnosti fyzických nebo právnických osob a vede jejich evidenci.⁹⁵ Nejprve dochází k předběžnému posouzení podnětu pověřeným zaměstnancem. Pokud je podnět zjevně nedůvodný, je odložen a kontrolní komise ho neprošetřuje. Podatel je o tomto závěru informován. Jestliže je shledán jako důvodný, pověřený zaměstnanec vyzve soudního exekutora k vyjádření (ve lhůtě 3 až 14 dnů). V případě nečinnosti soudního exekutora, ho pověřený zaměstnanec vyzve k předložení exekučního spisu. V právně jednoduché věci vypracuje pověřený zaměstnanec po vyjádření exekutora, případně prozkoumání exekučního spisu, zprávu o prošetření, kterou doručí podateli. V právně složitější věci předloží pověřený zaměstnanec věc členovi kontrolní komise. Pověřený člen komise věc prošetří a buď ji vrátí pověřenému zaměstnanci se závaznými pokyny, nebo sám vypracuje zprávu o prošetření, která se zašle podateli (soudnímu exekutorovi jen na žádost.)⁹⁶

Jestliže je podnět shledán důvodným, je předložen předsedovi kontrolní komise k dalším opatřením. Mezi tato opatření patří: uložení opatření k odstranění nedostatků zjištěných šetřením; výzva k nápravě; návrh komisi na provedení mimořádně kontroly exekutorského úřadu; výzva, aby exekutor řešil věc se svým zaměstnancem v rámci pracovněprávní pravomoci; svolání mimořádného zasedání kontrolní komise za účelem rozhodnutí o dalším postupu; písemná výtky; podnět k podání kárné žaloby.⁹⁷

Dohled kontrolní komise je dále realizován prostřednictvím kontrol exekutorských úřadů. Kontrolu provádí vždy dva členové, přičemž alespoň jeden z nich musí být členem kontrolní komise (stanoveno buď rozvrhem práce nebo rozhodnutím předsedy komise). Soudní exekutor je vyzván o termínu konání kontroly, a to nejméně 3 pracovní dny předem. Soudní exekutor se však osobně

⁹⁴ Srov. HAMPL, Martin. Stížnostní agenda aneb okénko do kanceláře právníků Exekutorské komory. *Komorní listy*. 2010, č. 4, s. 7

⁹⁵ Srov. § 9 a 10 stavovského předpisu Exekutorské komory o kontrolní komisi

⁹⁶ Srov. § 11 stavovského předpisu Exekutorské komory o kontrolní komisi

⁹⁷ Srov. § 13 stavovského předpisu Exekutorské komory o kontrolní komisi

nemusí kontroly účastnit (stačí přítomnost pověřeného zaměstnance nebo zástupce exekutora, avšak i jejich nepřítomnost není překážkou pro uskutečnění kontroly). V některých případech nemusí být soudní exekutor o kontrole vyrozuměn, pokud by to zmařilo účel kontroly.⁹⁸

Kontrola by neměla zasáhnout do běžného chodu exekutorského úřadu. Členové kontrolní skupiny mají povinnost zejména provádět kontrolu v nezbytném rozsahu, šetřit práva kontrolovaného soudního exekutora a třetích osob, prokázat se pověřením ke kontrole a na žádost prokázat svoji totožnost, umožnit kontrolovanému soudnímu exekutorovi účast na jednotlivých kontrolních úkonech, vyhotovit zprávu o kontrole.⁹⁹

Naopak mezi základní práva členů kontrolní skupiny řadíme oprávnění pořizovat zvukové či obrazové záznamy, právo žádat o prokázání totožnosti přítomné osoby, oprávnění provést potřebnou prohlídku, oprávnění žádat dokumenty a informace vztahující se k předmětu kontroly, oprávnění žádat předložení exekučního spisu, právo na součinnost soudního exekutora při provádění kontroly a oprávnění žádat od kontrolovaného soudního exekutora zprávu o nápravě.¹⁰⁰

Naproti tomu soudní exekutor má tomu odpovídající právo na předložení pověření členů kontrolní skupiny, případně na jejich prokázání totožnosti. Dále má právo seznámit se se zprávou o kontrole a podat případné námítky proti závěrům v ní uvedeným. Povinnostmi soudního exekutora jsou umožnění provedení kontroly a poskytnutí potřebné součinnosti při jejím provádění. Dále povinnost nést vzniklé náklady a na výzvu podat v určené lhůtě písemnou zprávu o nápravě.¹⁰¹

Soudní exekutor musí umožnit kontrolní skupině nahlédnout do elektronických spisů. To může realizovat buď prostřednictvím přiděleného zaměstnance, který provede kontrolující osoby vybranými spisy nebo poskytnutím přístupových údajů přímo kontrolní skupině.¹⁰²

Po provedení kontroly zašle vedoucí kontrolní skupiny tajemníkovi zprávu o provedené kontrole a tajemník ji zašle soudnímu exekutorovi. Proti zjištěním uvedených v kontrole může soudní exekutor podat námítky ve lhůtě 14 dnů od

⁹⁸ Srov. § 16 stavovského předpisu Exekutorské komory o kontrolní komisi

⁹⁹ Srov. § 19 stavovského předpisu Exekutorské komory o kontrolní komisi

¹⁰⁰ Srov. § 20 stavovského předpisu Exekutorské komory o kontrolní komisi

¹⁰¹ Srov. § 21 a 22 stavovského předpisu Exekutorské komory o kontrolní komisi

¹⁰² Srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 3. 2015 sp. zn. 14 Kse 6/2014

doručení zprávy. Tyto námitky jsou poté součástí konečné zprávy, která se doručí kontrolovanému soudnímu exekutorovi a předsedovi kontrolní komise.¹⁰³

Předseda kontrolní komise po prostudování konečné zprávy rozhodne, jakým způsobem se bude dále postupovat. Může zejména uložit soudnímu exekutorovi, aby odstranil zjištěné nedostatky, dále může vyzvat soudního exekutora k nápravě a přijetí tomu odpovídajících opatření, vytknout soudnímu exekutorovi drobná pochybení, dát podnět k podání kárné žaloby. Může také vrátit konečnou zprávu vedoucímu kontrolní skupiny k přepracování, případně rozhodnout ještě o došetření věci. Rovněž může svolat mimořádné zasedání kontrolní komise k projednání dalšího postupu.¹⁰⁴

Kontrolní řád Exekutorské komory podrobně upravuje činnost kontrolní komise. Její oprávnění v rámci dohledu a rovněž její povinnosti. Také na oficiálních internetových stránkách Exekutorské komory¹⁰⁵ naleznou povinní i oprávnění mnoho informací týkající se dohledu. Pokud chtějí podat dotaz, podnět či stížnost, jsou zde podrobně instruováni o obsahu a formě jejich podání. Na těchto internetových stránkách jsou rovněž zveřejněny nejčastější dotazy, na které zde nalezneme odpověď.¹⁰⁶ Tento přístup Exekutorské komory hodnotím velmi kladně, kdy na účastníky exekučního řízení, případně třetí osoby, jichž se exekuční řízení dotýká, působí dohledová činnost Exekutorské komory přístupně a vstřícně.

Exekutorská komora i přes velkou administrativní zátěž odpovídá na písemné dotazy, především povinných, a tím přispívá ke zlepšení náhledu celé veřejnosti na exekutorský stav. I když je stížnost povinného zcela nedůvodná, v odpovědi Exekutorské komory je mu vysvětleno proč, a tím se podle mého názoru Exekutorská komora podílí na rozšiřování právního povědomí o exekučním řízení mezi veřejností.

2.4.1. Dohledová činnost Exekutorské komory v letech 2015–2019

Abych mohla zhodnotit reálný rozsah dohledové činnosti Exekutorské komory, požádala jsem ji na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, o zaslání fatických údajů o množství provedených kontrol a

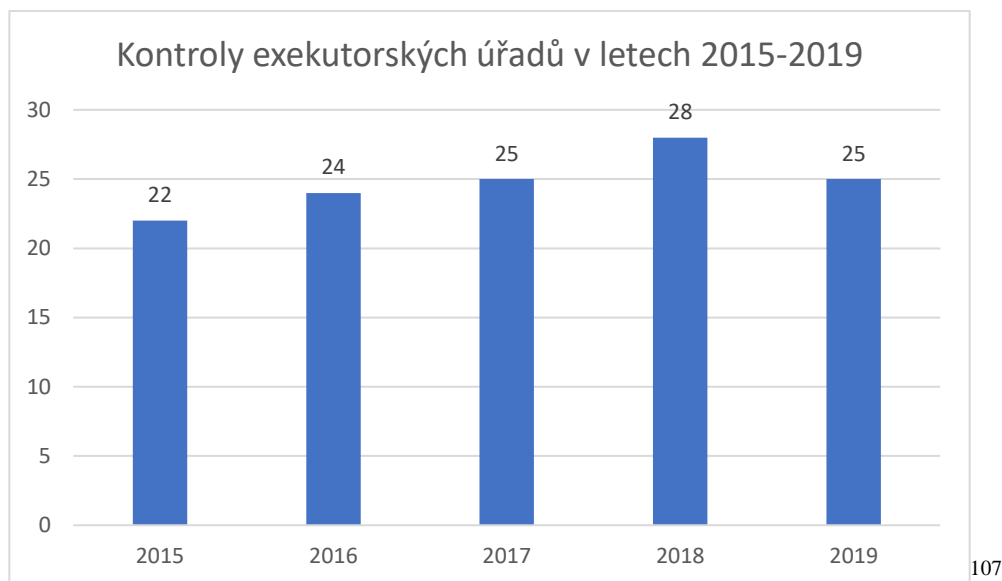
¹⁰³ Srov. § 23, § 24, § 25 stavovského předpisu Exekutorské komory o kontrolní komisi

¹⁰⁴ Srov. § 26 stavovského předpisu Exekutorské komory o kontrolní komisi

¹⁰⁵ www.ekcr.cz

¹⁰⁶ Srov. Exekutorská komora České republiky. *Nejčastější dotazy*. [online]. 2020 [cit. 2020-7-28]. Dostupné z: <https://www.ekcr.cz/1/nejcastejsi-dotazy/236-nejcastejsi-dotazy?w=>

podaných stížností v letech 2015-2019. Rovněž jsem ji požádala o sdělení, kolik stížností bylo po prošetření shledáno důvodnými.

Z výše uvedeného grafu je zřejmé, že množství kontrol prováděných Exekutorskou komorou se v letech 2015-2019 příliš neliší. Přibližně to vychází na dvě provedené kontroly měsíčně. Exekutorská komora ve svém vyjádření k počtu kontrol upozornila na skutečnost, že kontroly jsou prováděny i ze strany jiných dohledových orgánů. V důsledku toho podle jejího názoru proběhne u každého soudního exekutora alespoň jedna kontrola ročně.¹⁰⁸ Tento závěr mohu potvrdit i ze své zkušenosti.

Kontroly exekutorských úřadů prováděné Exekutorskou komorou jsou zaměřeny na dodržování povinností stanovených kancelářským řádem a řádně vedené exekutorských zápisů i exekučních spisů.¹⁰⁹

Výsledky kontrol nejsou dle sdělení Exekutorské komory jednoduše dostupná a evidovaná informace. Nejčastěji jsou však v případě zjištěných pochybení méně závažného charakteru soudní exekutoři pouze upozorňováni na zjištěné nedostatky, případně vyzýváni k nápravě a je jim nabídnuta metodická

¹⁰⁷ Vlastní zpracování podle údajů z pramene: odpověď Exekutorské komory ze dne 4. 8. 2020 č.j. InfZ 14/2020-5, na žádost o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ze dne 22. 7. 2020

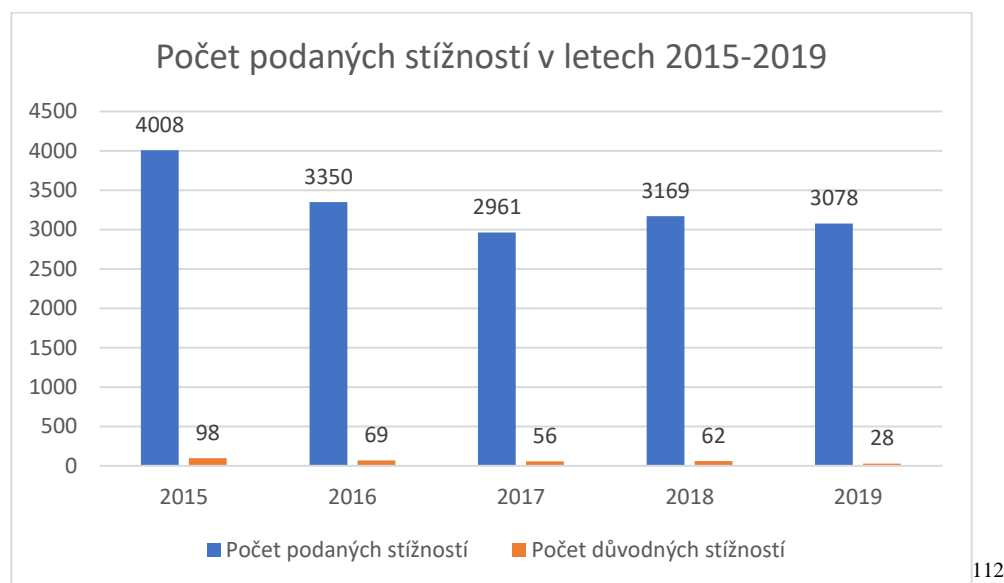
¹⁰⁸ To vyplývá z odpovědi Exekutorské komory ze dne 4. 8. 2020 č.j. InfZ 14/2020-5, na žádost o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ze dne 22. 7. 2020

¹⁰⁹ To vyplývá z odpovědi Exekutorské komory ze dne 4. 8. 2020 č.j. InfZ 14/2020-5, na žádost o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ze dne 22. 7. 2020

podpora. Ve většině kontrolovaných úřadů nezjistila Exekutorská komora zásadní pochybení.¹¹⁰

Na oficiálních internetových stránkách Exekutorské komory lze najít alespoň údaje o výsledcích dohledové činnosti za rok 2016 a 2017. V roce 2016 bylo soudním exekutorům uděleno 42 upozornění na nesprávný postup, 19 písemných výtek a podán podnět ke 4 kárným žalobám. V roce 2017 bylo soudním exekutorům uloženo 25 upozornění na nesprávný postup a 21 výtek. Z těchto údajů však není patrné, kdy takové opatření vzešlo z podaného podnětu a kdy z provedené kontroly.¹¹¹ Přesto je zřejmé, že počet přijatých opatření je opravdu nízký. A to i pokud vezmeme v potaz nejen množství provedených kontrol, ale především množství podaných podnětů k výkonu dohledu (viz stížnostní agenda níže).

Exekutorská komora byla rovněž dotázána na celkový počet podaných stížností na postup soudních exekutorů (podnětů k zahájení dohledu) a na zhodnocení, kolik z nich bylo podáno důvodně.

Z výše uvedených údajů je patrné, že se v drtivé většině podaných stížností jedná o nedůvodné podněty. Exekutorská komora nicméně upozornila na

¹¹⁰ To vyplývá z odpovědi Exekutorské komory ze dne 4. 8. 2020 č.j. InfZ 14/2020-5, na žádost o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ze dne 22. 7. 2020

¹¹¹ Srov. Exekutorská komora České republiky. *Informace o dohledové činnosti za rok 2016 a 2017* [online]. 2020 [cit. 2020-7-26]. Dostupné z: <https://www.ekcr.cz/1/nejcastejsi-dotazy/694-dohled-pravni-uprava?w=>

¹¹² Vlastní zpracování podle údajů z pramene: odpověď Exekutorské komory ze dne 4. 8. 2020 č.j. InfZ 14/2020-5, na žádost o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ze dne 22. 7. 2020

skutečnost, že v celkovém počtu jsou zahrnuta i podání, ve kterých se podatel pouze dotazoval na činnost a postup soudních exekutorů, případně se jedná o dotazy na procedurální postupy v exekučním řízení ze strany ostatních subjektů (například zaměstnavatel se dotazuje na počítání srážek ze mzdy). Rovněž je třeba mít na paměti, že důvodné podněty zahrnují i některá marginální anebo částečná pochybení soudních exekutorů. Na všechna tato podání Exekutorská komora podatelům odpověděla.¹¹³

Nejčastějšími důvody podání podnětu byly v roce 2016 a 2017: Mobiliární exekuce, komunikace se soudním exekutorem, střet insolvenčního a exekučního řízení, střet exekuce srážkami z příjmů a příkázáním pohledávky z účtu povinného, postižení společného jemní manželů a výše vymáhané částky včetně nákladů exekuce.¹¹⁴ Některé z těchto důvodů budou podrobněji rozebrány ve čtvrté kapitole.

Celkově tak dohledovou agendu Exekutorské komory hodnotím kladně. Souhlasím s názorem Exekutorské komory, že počet prováděných kontrol je dostačující. Také z poskytnutých údajů vyplynulo, že ve většině případů není nutné ukládat soudním exekutorům jakákoli opatření. A pokud ano, tak jen v mírnější formě upozornění či písemné výtky.

2.4.2. Exkurz: Dohled nad činností Exekutorské komory

Exekutorská komora jako samosprávná organizace sdružující všechny soudní exekutory není jen dohledovým orgánem, ale i ona sama podléhá velmi přísně nastavenému dohledu ze strany Ministerstva spravedlnosti.

Ministerstvo zasahuje do její činnosti v mnoha ohledech. Všechny stavovské předpisy přijaté Exekutorskou komorou musí být do 30 dnů předloženy Ministerstvu spravedlnosti. Jestliže ministr spravedlnosti dospěje k závěru, že je tento stavovský předpis v rozporu se zákonem, může ve lhůtě dvou měsíců od jeho přijetí podat soudu návrh na jeho přezkoumání.¹¹⁵ Příslušnost konkrétního soudu není jednoznačná. Pokud bychom podřadili stavovský předpis pod opatření obecné

¹¹³ To vyplývá z odpovědi Exekutorské komory ze dne 4. 8. 2020 č.j. InfZ 14/2020-5, na žádost o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ze dne 22. 7. 2020

¹¹⁴ Srov. Exekutorská komora České republiky. *Informace o dohledové činnosti za rok 2016 a 2017*. [online]. 2020 [cit. 2020-7-27]. Dostupné z: <https://www.ekcr.cz/1/nejcastejsi-dotazy/694-dohled-pravni-uprava?w=>

¹¹⁵ Srov. § 8a exekučního řádu

povahy, mohly by být příslušné soudy správního soudnictví, pokud ne, rozhodovaly by civilní soudy.¹¹⁶

Další povinností Exekutorské komory vůči Ministerstvu spravedlnosti je neprodleně zaslání stejnopisu svého aktu, pokud o něj Ministerstvo spravedlnosti požádá.¹¹⁷ „Smyslem a účelem uvedeného ustanovení je, aby ministerstvo mohlo mít průběžný a po obsahové stránce dostatečně podrobný přehled o činnosti Komory.“¹¹⁸ Aktem je nutné rozumět usnesení, rozhodnutí, jiné opatření, a tedy i stavovský předpis Exekutorské komory. Neprodleně se má potom na mysli lhůta v řádu dnů.¹¹⁹

Dojde-li Ministerstvo spravedlnosti k závěru, že tento akt (vyjma stavovského předpisu) odporuje právnímu předpisu, může ho zrušit. Nezruší ho, pokud byly porušeny předpisy občanského, rodinného, obchodního, pracovního práva, nebo se jedná o akt vydaný Exekutorskou komorou podle správního řádu nebo zákona o správě daní a poplatků.¹²⁰ Ministerstvo spravedlnosti má však oprávnění zrušit takový akt s účinky od jeho zrušení do budoucna, nemá pravomoc deklarovat nicotnost takového aktu.¹²¹

Nejzásadnějším nástrojem dohledu nad činností Exekutorské komory je právo Ministerstva spravedlnosti rozhodnout o její nucené správě. „Jedná se o právní institut v českém právu veřejnoprávních profesních korporací zcela neobvyklý a nový; právní úpravy jiných srovnatelných komor (např. Notářské komory České republiky či České advokátní komory) ji neznají.“¹²² Nucená správa se objevuje spíše u některých typů soukromoprávních právnických osob (například bank).

Jestliže Exekutorská komora opakovaně a závažným způsobem poruší zákonnou povinnost, může ministr spravedlnosti rozhodnout o její nucené správě, přičemž proti takovému rozhodnutí není přípustné podání rozkladu.¹²³ Exekutorská

¹¹⁶ Srov. KASÍKOVÁ, Martina a Karel ŠIMKA. *Exekuční řád: komentář*. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova edice komentované zákony, s. 40

¹¹⁷ Srov. 8b exekučního řádu

¹¹⁸ KASÍKOVÁ, Martina a Karel ŠIMKA. *Exekuční řád: komentář*. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova edice komentované zákony, s. 46

¹¹⁹ Srov. KASÍKOVÁ, Martina a Karel ŠIMKA. *Exekuční řád: komentář*. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova edice komentované zákony, s. 47

¹²⁰ Srov. § 8c exekučního řádu

¹²¹ Srov. KASÍKOVÁ, Martina a Karel ŠIMKA. *Exekuční řád: komentář*. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova edice komentované zákony, s. 49

¹²² KASÍKOVÁ, Martina a Karel ŠIMKA. *Exekuční řád: komentář*. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova edice komentované zákony, s. 51

¹²³ Srov. § 8d odst. 1 exekučního řádu

komora se může bránit žalobou podle zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního.

Ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o nucené správě se pozastavuje výkon funkce orgánů Exekutorské komory (kromě podání žaloby proti rozhodnutí o nucené správě).¹²⁴

Nucená správa skončí nejpozději do tří let od jejího zavedení, a to doručením rozhodnutí ministra spravedlnosti o jejím ukončení.¹²⁵

Podle mého názoru jsou kompetence Ministerstva spravedlnosti v oblasti dohledu nad Exekutorskou komorou velmi široké. Největším zásahem do práv Exekutorské komory je možnost ministra spravedlnosti rozhodnout o její nucené správě. A to i s ohledem na skutečnost, že komorám jiných srovnatelných právních profesí (advokátů, notářů) nucená správa být nařízena nemůže. Exekutorská komora podléhá tak nejpřísnějšímu dohledu ze strany Ministerstva spravedlnosti. Myslím si, že oprávnění takto závažným způsobem zasáhnout do chodu Exekutorské komory by mít Ministerstvo spravedlnosti nemělo.

2.5. Dohled vykonávaný Ministerstvem spravedlnosti

Dohled nad soudními exekutory je ze strany Ministerstva spravedlnosti vykonáván na základě § 7 odst. 1 až 4 exekučního řádu. Subsidiárně se použije zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád)¹²⁶. „Zákon o kontrole představuje obecný předpis v oblasti kontroly, který nestanoví kontrolnímu orgánu žádnou kompetenci a ani předmět kontroly, a toto ponechává na zvláštních předpisech.“¹²⁷

Ministerstvo spravedlnosti vykonává dohled nad zákonností postupu soudního exekutora, a to jen nad činnostmi představující výkon státní moci. Sem řadíme přímo výkon exekuční činnosti, dále činnost při zjištění a zajištění majetku v trestním řízení podle § 76a exekučního řádu, rovněž činnost při sepisování exekutorských zápisů dle §77 až 86 exekučního řádu (i jiných listin podle § 74 odst. 1 exekučního řádu) a dále například činnost spočívající v úschově exekučních spisů. Ministerstvo spravedlnosti může také kontrolovat finanční prostředky z exekucí složené na odděleném zvláštním účtu.¹²⁸

¹²⁴ Srov. § 8d odst. 2 exekučního řádu

¹²⁵ Srov. § 8 odst. 5 exekučního řádu

¹²⁶ Dále jen kontrolní řád

¹²⁷ JEMELKA, Luboš. *Zákon o kontrole: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2014. Beckovy komentáře, s. 5

¹²⁸ Srov. KASÍKOVÁ, Martina a Karel ŠIMKA. *Exekuční řád: komentář*. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova edice komentované zákony, s. 25

Dohled Ministerstva spravedlnosti se tedy neuplatní nad činnostmi, které nepředstavují výkon veřejné moci. Jedná se například o realizaci právní pomoci soudního exekutora nebo provedení dobrovolné dražby.¹²⁹

Dne 1. 7. 2008 vznikl na Ministerstvu spravedlnosti, vyčleněním z oddělení justičního dohledu, samostatný útvar určený k výkonu státního dohledu nad soudními exekutory – oddělení státního dohledu.¹³⁰

Za účelem kontroly může Ministerstvo spravedlnosti provádět nejen kontrolu exekučních spisů včetně evidenčních pomůcek a listin, ale může zkoumat i dodržování etiky výkonu funkce soudního exekutora. Při kontrole prováděné Ministerstvem spravedlnosti jsou dány limity, neboť musí být zachováno právo na spravedlivý proces.¹³¹ Nesmí být zasahováno do nezávislosti soudního exekutora v exekučním řízení. Nesprávnost či nezákonnost rozhodnutí by tam měla být v rámci exekuční činnosti řešena především prostřednictvím procesních prostředků stanovených exekučním a občanským soudním řádem (například: návrh na odklad exekuce, návrh na zastavení exekuce, odvolání, námitky, podání vylučovací žaloby a další).¹³²

Ministerstvo spravedlnosti může kontrolovat i dodržování stavovských předpisů (například kancelářský řád Exekutorské komory ze dne 23. 5. 2002). Rovněž může dohled směřovat ke kontrole údajů na efektivnost a délku řízení.¹³³

Dohled vykonávaný Ministerstvem spravedlnosti lze rovněž dělit na vyřizování individuálních stížností a provádění kontrol exekutorských úřadů. V návaznosti na to dochází k zobecňování a vyhodnocování získaných poznatků pro legislativní oblast a oblast prevence (například podávání podnětů Exekutorské komoře ke sjednocování praxe).¹³⁴

Kontroly jsou vykonávány nejen ve vztahu k povinným, oprávněným či dalším osobám, ale i ve vztahu k vnitřnímu fungování exekutorského úřadu.

Mezi základní oprávnění Ministerstva spravedlnosti patří právo provádět kontroly exekutorských úřadů (i bez předchozího ohlášení), oprávnění vstupu a

¹²⁹ Srov. WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR), s. 54

¹³⁰ Srov. TOMĚŠOVÁ, Jaroslava. Kontrolní činnost Ministerstva spravedlnosti ve vztahu k soudním exekutorům. *Komorní listy*. 2010, č. 2, s. 32

¹³¹ Srov. článek 36 odst. 1 Listiny základních lidských práv a svobod

¹³² Srov. KASÍKOVÁ, Martina a Karel ŠIMKA. *Exekuční řád: komentář*. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova edice komentované zákony, s. 26

¹³³ Srov. KASÍKOVÁ, Martina a Karel ŠIMKA. *Exekuční řád: komentář*. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova edice komentované zákony, s. 26

¹³⁴ Srov. TOMĚŠOVÁ, Jaroslava. Kontrolní činnost Ministerstva spravedlnosti ve vztahu k soudním exekutorům. *Komorní listy*. 2010, č. 2, s. 32

možnost nahlédnout do exekučních spisů, listin a evidenčních pomůcek. Dále má právo žádat zaslání kopií listin ze spisu i evidenčních pomůcek. Naproti tomu soudní exekutoři mají povinnost umožnit provedení kontroly a poskytnout potřebnou součinnost spočívající například v předložení a zpřístupnění požadovaných spisů.¹³⁵

Jestliže Ministerstvo spravedlnosti obdrží stížnost, odbor dohledu se zabývá její důvodností. Pokud je nedůvodná, sdělí to podateli spolu s důvody, proč tomu tak je. Soudní exekutor může být vyzván, aby se ke stížnosti vyjádřil, případně přeložil požadované listiny nebo celý exekuční spis. Stížnost může být posouzena jako podnět k zahájení výkonu státního dohledu. Jestliže nejsou po prošetření věci shledány důvody pro zahájení výkonu státního dohledu, podatel je o tom vyrozuměn. Na základě důvodné stížnosti může být zahájen výkon státního dohledu nad soudním exekutorem. O výsledku je následně vyrozuměn podatel i soudní exekutor.

V reakci na podání je stěžovatel ve vyrozumění o výsledku také poučen o kompetencích Ministerstva spravedlnosti v oblasti výkonu státního dohledu. Podatel je zejména upozorněn, že Ministerstvo spravedlnosti nemá žádné zákonné kompetence, aby mohlo zasahovat do postupu soudního exekutora. Účastník řízení musí sám vlastním jménem v konkrétním řízení podávat příslušné procesní návrhy a opravné prostředky.¹³⁶

Kontroly exekutorských úřadů Ministerstvem spravedlnosti jsou prováděny na základě ročních a upřesňujících čtvrtletních plánů zkoordinovanými s kontrolní komisí Exekutorské Komory. Plán kontrol se odvíjí z poznatků získaných na základě stížnostní agendy, ale i z náhodného výběru.¹³⁷

O termínu kontroly je soudní exekutor vyrozuměn minimálně pět dní dopředu, zpravidla telefonicky a následně doručením vyrozumění o termínu kontroly do datové schránky. Kontrolu provádí minimálně dva pracovníci oddělení státního dohledu, kteří se prokazují pověřením a služebním průkazem.¹³⁸

O termínu kontroly vyrozumí Ministerstvo spravedlnosti rovněž další dohledové orgány, tedy Exekutorskou Komoru a předsedu okresního soudu, v jehož

¹³⁵ Srov. KASÍKOVÁ, Martina a Karel ŠIMKA. *Exekuční řád: komentář*. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova edice komentované zákony, s. 27

¹³⁶ Informace o postupu Ministerstva spravedlnosti sdělené na školení pořádaném Ministerstvem spravedlnosti ohledně dohledu nad soudními exekutory v květnu roku 2015

¹³⁷ Srov. TOMEŠOVÁ, Jaroslava. Kontrolní činnost Ministerstva spravedlnosti ve vztahu k soudním exekutorům. *Komorní listy*. 2010, č. 2, s. 32

¹³⁸ Srov. TOMEŠOVÁ, Jaroslava. Kontrolní činnost Ministerstva spravedlnosti ve vztahu k soudním exekutorům. *Komorní listy*. 2010, č. 2, s. 32

obvodu má soudní exekutor sídlo. Těmto orgánům poté také sdělí výsledek kontroly.¹³⁹

Kontrola obvykle probíhá v pěti fázích. Nejprve se pověření pracovníci Ministerstva spravedlnosti seznámí s chodem úřadu, poté proběhne fyzická kontrola vybraných exekučních spisů a exekutorských zápisů, následně je soudní exekutor nebo jím pověřený zaměstnanec vyzván k vyjádření ohledně zjištěných nesrovnalostí, na základě toho jsou shrnuty výsledky kontroly, a nakonec je vypracována závěrečná zpráva, kterou schvaluje ministr spravedlnosti.¹⁴⁰

Kontrolu exekutorských úřadů lze rozdělit na obecnou a zvláštní část. V první obecné fázi dojde ke kontrole například označení prostor úřadu, úřední desky, zápisu dat do centrální evidence exekucí, úředních razítek, pověření zaměstnanců a další. Ve druhé zvláštní fázi kontroly jsou pak kontrolovány konkrétní spisy. Na základě provedené kontroly je hned na místě pořízen písemný protokol, jenž může být případně doplněn o vyjádření soudního exekutora. Již na místě je soudní exekutor rámcově seznámen se závěry kontroly.¹⁴¹

Protokol o kontrole obsahuje označení kontrolního orgánu, kontrolujícího a kontrolované osoby, vymezení předmětu kontroly, odkaz na právní předpis vymezující pravomoc kontrolujícího orgánu, případné označení přizvané osoby, čas, kdy byla zahájena a kdy ukončena kontrola, a jakými kontrolními úkony, kontrolní zjištění, poučení o námitkách, datum vyhotovení a podpis kontrolujícího.¹⁴²

Proti protokolu o kontrole může soudní exekutor podat námitky ve lhůtě 15 dnů ode dne jeho doručení, a to dle § 13 kontrolního řádu. „Tuto lhůtu lze v protokolu o kontrole prodloužit, přičemž by kontrolující při jejím stanovení měli přihlídnout k rozsahu, povaze a závažnosti kontrolních zjištění.“¹⁴³ Soudní exekutor musí námitky podat písemně, a musí z nich vyplývat proti kterému kontrolnímu zjištění směřují, a z jakého důvodu.¹⁴⁴

Námitkami se nejprve zabývá vedoucí kontrolní skupiny nebo kontrolující. Není-li jim vyhověno ve lhůtě 7 dnů od jejich doručení, vyřídí je nadřízena osoba

¹³⁹ Informace o postupu Ministerstva spravedlnosti sdělené na školení pořádaném Ministerstvem spravedlnosti ohledně dohledu nad soudními exekutory v květnu roku 2015

¹⁴⁰ Srov. TOMEŠOVÁ, Jaroslava. Kontrolní činnost Ministerstva spravedlnosti ve vztahu k soudním exekutorům. *Komorní listy*. 2010, č. 2, s. 32

¹⁴¹ Srov. TOMEŠOVÁ, Jaroslava. Kontrolní činnost Ministerstva spravedlnosti ve vztahu k soudním exekutorům. *Komorní listy*. 2010, č. 2, s. 33

¹⁴² Srov. § 12 kontrolního řádu

¹⁴³ JEMELKA, Luboš. *Zákon o kontrole: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2014. Beckovy komentáře, s. 120

¹⁴⁴ Srov. § 13 odst. 2 kontrolního řádu

kontrolujícího, a to ve lhůtě 30 dnů. Může je buď zamítnout jako nedůvodné, nebo jim částečně či zcela vyhovět. Námitky, u nichž absentuje povinná náležitost, tedy u nichž chybí zdůvodnění anebo není zřejmé, proti kterému kontrolnímu zjištění směřují, nadřízená osoba zamítne, stejně jako námitky opožděné nebo podané osobou neoprávněnou.¹⁴⁵

Rozhodnutím o námitkách není zakládáno kontrolované osobě právo či uložena další povinnost. V tomto smyslu se jedná o rozhodnutí ve formálním smyslu, nikoli ve smyslu materiálním.¹⁴⁶

Jestliže při výkonu dohledu zjistí Ministerstvo spravedlnosti (rovněž Exekutorská komora nebo předseda okresního soudu) drobný nedostatek, písemné ho soudnímu exekutorovi vytkne.¹⁴⁷ Ministerstvo spravedlnosti však může pouze soudního exekutora upozornit na pochybení v rámci protokolu o kontrole.

Hlavním účelem udělení písemné výtky je především preventivně zamezit vzniku dalších obdobných pochybení. Výtka tedy nemá sankční charakter, není rozhodnutím ani kárným opatřením. Jedná se o upozornění, že jednání soudního exekutora není správné.¹⁴⁸ V praxi se tak z mých zkušeností může jednat například o nedostatečné poučení v exekučním příkazu odrážející novelu exekučního řádu.

Jestliže je však v rámci dohledu zjištěno závažnější pochybení a písemná výtka by nebyla dostačující, Ministerstvo spravedlnosti podá kárnou žalobu (k tomuto podrobněji kapitola 3).

Dohled vykonávaný Ministerstvem spravedlnosti může podle mého názoru nést vyšší míru objektivitu než výkon dohledu prováděný Exekutorskou komorou. Pozitivně hodnotím i informační činnost Ministerstva spravedlnosti vůči ostatním dohledovým orgánům. Tyto informace mohou být podkladem pro další dohledovou činnost Exekutorské komory nebo předsedy okresního soudu. I mě osobně pomohla tato informační činnost Ministerstva spravedlnosti při plánování kontrol exekutorských úřadů.

¹⁴⁵ Srov. § 14 odst. 1 a 2 kontrolního řádu

¹⁴⁶ JEMELKA, Luboš. *Zákon o kontrole: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2014. Beckovy komentáře, s. 124

¹⁴⁷ Srov. § 7a exekučního řádu

¹⁴⁸ Srov. KASÍKOVÁ, Martina a Karel ŠIMKA. *Exekuční řád: komentář*. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova edice komentované zákony, s. 32

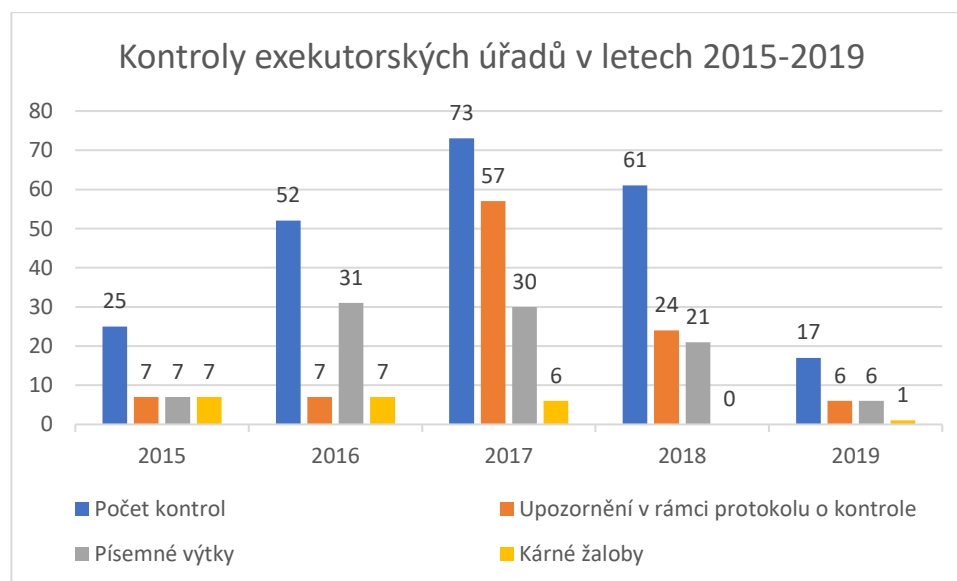
2.5.1. Dohledová činnost Ministerstva spravedlnosti v letech 2015–2019

Cílem této kapitoly je zhodnotit výkon státního dohledu vykonávaný Ministerstvem spravedlnosti z praktického hlediska.

Na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, jsem zaslala dotaz na oddělení dohledu Ministerstva spravedlnosti, abych zjistila, kolik kontrol exekutorských úřadů bylo provedeno v letech 2015-2019.

Rovněž jsem zkoumala, jaká opatření byla na základě provedených kontrol uložena, tedy kolik upozornění uložených přímo v protokolu o kontrole, kolik písemných výtek podle § 7a exekučního řádu a kolik bylo podáno kárných žalob. Taková zjištění jsou zajímavá z pohledu celkového hodnocení výsledků dohledové činnosti nad soudními exekutory.

Ve velmi krátké době mi bylo podrobně odpovězeno na všechny mé dotazy. Zjištěná data jsem poté zpracovala do následujícího grafu. Kontrolní období roku 2019 přitom musíme chápat jako období dubna 2019 až března 2020.

Z výše uvedeného je patrné, že Ministerstvo spravedlnosti provádí vzhledem k celkovému počtu exekutorských úřadů velké množství kontrol. Lze říci, že během tří let jsou schopni zkontrolovat všechny exekutorské úřady.

¹⁴⁹ Vlastní zpracování podle údajů z pramene: odpověď Ministerstva spravedlnosti ze dne 28. 7. 2020 č.j. MSP-464/2020-OSV-OSV, na žádost o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ze dne 22. 7. 2020

Ze sdělených údajů rovněž vyplynulo, že nejčastěji jsou ukládána mírnější opatření za pochybení soudních exekutorů, tedy buď je jim zjištěná chyba vytknuta přímo v protokolu o kontrole, anebo je jim udělena písemná výtká.

Za zajímavé považuji také zjištění, že za pět let bylo na základě provedených kontrol podáno pouze 21 kárných žalob. Z grafu je zřejmé, že jejich počet mírně klesá. Pořád se ale v jednotlivých letech jedná pouze o několik případů.

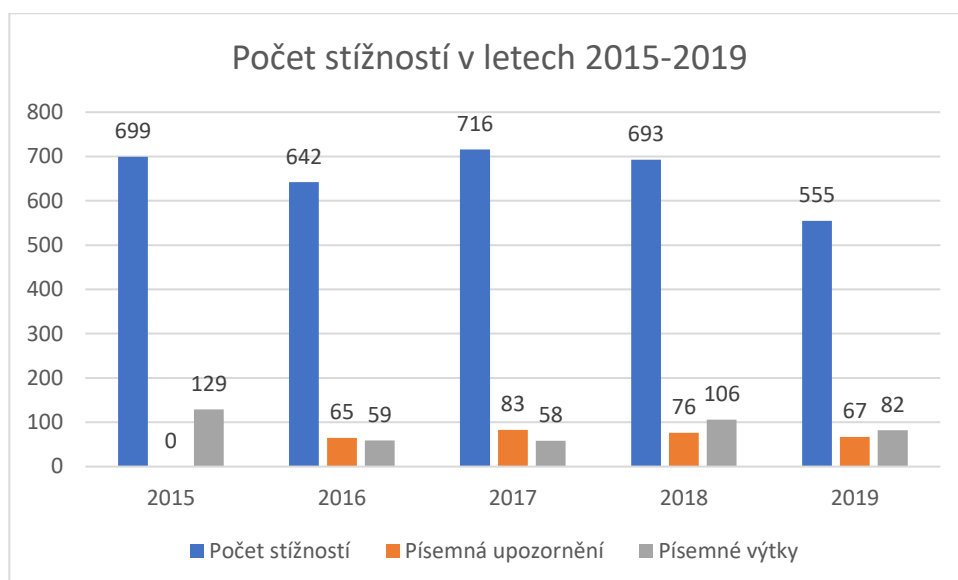
Srovnáme-li počet provedených kontrol Exekutorské komory a Ministerstva spravedlnosti, dojdeme k závěru, že Ministerstvo spravedlnosti provádí ročně kontrol více.

Abych nahlédla do praxe Ministerstva spravedlnosti v oblasti výkonu státního dohledu, zajímala mě i agenda stížností na soudní exekutory. Tedy kolik takových stížností bylo podáno v letech 2015-2019 a jaká opatření byla na jejich základě uložena soudním exekutorům.

Kromě výše uvedených dat mi byla poskytnuta i statistika stížností v roce 2018 provedená přímo Ministerstvem spravedlnosti. V roce 2018 bylo zjištěno, že ve 45 % případech byl stěžovatel pouze poučen k obsahu podání, protože nešlo o podnět k výkonu státního dohledu (jednalo se například o žádost o právní pomoc). V 11 % případů byla stížnost vyřízena jinak (například postoupena jinému útvaru), a v 1 % případů byla stížnost vyřešena Exekutorskou komorou. Přibližně 13 % ze všech podnětů bylo nakonec shledáno důvodnými a v důsledku toho byla přijata vůči soudním exekutorům příslušná opatření. Uvedená data vztahující se k roku 2018 lze s minimálními odchylkami použít pro všechna dotazovaná období.¹⁵⁰

Počet jednotlivých stížností a počty uložených opatření (ve formě písemných upozornění přímo v protokolu anebo písemných výtek) v posledních pěti letech jsem pro větší přehlednost zpracovala do následujícího grafu.

¹⁵⁰ To vyplývá z odpovědi Ministerstva spravedlnosti ze dne 28. 7. 2020 č.j. MSP-464/2020-OSV-OSV, na žádost o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ze dne 22. 7. 2020

151

Do počtu stížností nejsou dle sdělení Ministerstva spravedlnosti zahrnuta anonymní podání, tedy podání bez uvedení doručovací adresy a bez elektronického podpisu, kdy jsou stěžovatelé poučeni, co musí podání obsahovat, aby se jím mohlo Ministerstvo spravedlnosti věcně zabývat. Případně je stěžovatel relevantně poučen vzhledem k obsahu podání.¹⁵²

Celkový počet podaných stížností se v jednotlivých letech příliš neliší. Zajímavé je, že ve většině případů nejsou podání důvodná. Vzhledem k počtu podaných stížností jsou přijata opatření maximálně v jedné pětině případů.

Počet stížností směřující Ministerstvu spravedlnosti je mnohem nižší, než počet stížností, které vyřizuje Exekutorská komora. Ministerstvo spravedlnosti obdrželo v posledních pěti letech průměrně 661 stížností ročně, zatímco Exekutorská komora obdržela ročně v posledních pěti letech v průměru 3 313 stížností.

Pokud tedy celkově zhodnotím dohledovou činnost Ministerstva spravedlnosti v posledních pěti letech, dospěji k závěru, že vzhledem k celkovému množství provedených kontrol a vyřízených stížností, nejsou příliš často ukládána opatření soudním exekutorům. Konkrétně kárných žalob je každý rok podáváno v řádu jednotek.

¹⁵¹ Vlastní zpracování podle údajů z pramene: odpověď Ministerstva spravedlnosti ze dne 28. 7. 2020 č.j. MSP-464/2020-OSV-OSV, na žádost o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ze dne 22. 7. 2020

¹⁵² To vyplývá z odpovědi Ministerstva spravedlnosti ze dne 28. 7. 2020 č.j. MSP-464/2020-OSV-OSV, na žádost o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ze dne 22. 7. 2020

2.6. Dohled vykonávaný předsedy okresních soudů

Dohled předsedy okresního soudu, do jehož obvodu byl soudní exekutor jmenován, je vykonáván nad exekuční činností i ve věcech, ve kterých nebyl soudní exekutor tímto soudem pověřen vedením exekuce. Rozsah dohledu předsedy okresního soudu je shodný s rozsahem dohledu vykonávaným Ministerstvem spravedlnosti podle § 7 odst. 1 až 4.¹⁵³ Jedná-li se o výkon státního dohledu v jednotlivé věci vykonává dohled rovněž předseda okresního soudu, který soudního exekutora pověřil vedením exekuce. Samotné oprávnění předsedy okresního soudu k dohledu je zakotveno v § 7 odst. 6 exekučního řádu.

Předseda soudu nemusí vykonávat dohled osobně, ale může jím pověřit místopředsedu soudu. Může rovněž pověřit vyššího soudního úředníka prováděním jednotlivých úkonů při výkonu státního dohledu.¹⁵⁴

Podrobný postup předsedů okresního soudu můžeme nalézt v Instrukci Ministerstva spravedlnosti ze dne 28. 2. 2013, č.j. 8/2011-OSD-ORGS/20, o postupu soudů při výkonu státního dohledu nad exekuční činností a činností soudních exekutorů podle §74 odst. 1 písm. c) zákona č. 120/2001 Sb., exekuční řád.¹⁵⁵ Tato instrukce nestanoví žádné nové povinnosti, pouze doplňuje a zpřesňuje znění exekučního řádu.

Mezi základní oprávnění okresního soudu při výkonu dohledu patří: právo provádět kontroly exekutorských úřadů; oprávnění nahlížet do spisů, evidenčních pomůcek a listin (možnost pořizovat kopie a výpisy); právo vstupu do sídla exekutorského úřadu po předchozím oznámení; oprávnění vyžádat si od soudního exekutora ústní nebo písemné vyjádření (případně od zaměstnance soudního exekutora).¹⁵⁶

Povinnostmi soudního exekutora jsou naproti tomu: zaslání požadovaných listin nebo exekučního spisu ve stanovené lhůtě; poskytnutí ústního či písemného vyjádření a s tím související povinnost dostavit se k předvolání za účelem podání ústního vysvětlení.¹⁵⁷

Kontrolu prováděnou okresními soudy lze dělit na agendu podnětů k zahájení výkonu státního dohledu a samotnou kontrolu exekutorských úřadů.

¹⁵³ Srov. KASÍKOVÁ, Martina a Karel ŠIMKA. *Exekuční řád: komentář*. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova edice komentované zákony, s. 30

¹⁵⁴ Srov. § 7 odst. 6 exekučního řádu

¹⁵⁵ Dále jen instrukce Ministerstva spravedlnosti

¹⁵⁶ Srov. § 4 odst. 1 Instrukce Ministerstva spravedlnosti

¹⁵⁷ Srov. § 4 odst. 2 Instrukce Ministerstva spravedlnosti

Podněty fyzických nebo právnických osob (dále podatel) k výkonu státního dohledu nad postupem soudních exekutorů soud přijme a vede je pod rejstříkem „Spr“. Pokud je podnět neúplný, podatel je poučen o náležitostech, které jeho podání musí obsahovat, a dále je poučen o kompetencích soudu při výkonu státního dohledu.¹⁵⁸ Jestliže obsah podnětu nenasvědčuje vzniku pochybení soudního exekutora, podatel je poučen o kompetencích soudu v rámci dohledu a případně o pravomocech exekutora. Pokud věc přísluší jinému okresní soudu, je mu podnět postoupen.¹⁵⁹

Soud po přijetí podnětu od podatele rovněž prověří (pokud nebude podnět postoupen nebo není podnět neúplný), zda se podobnou stížností již nezabývalo Ministerstvo spravedlnosti nebo Exekutorská komora. Pokud ano, může se soud s jejich názory ztotožnit a odkázat na ně podatele.¹⁶⁰

Pokud skutečnosti uváděné v podnětu naznačují možnost vzniku pochybení, je soudní exekutor vyzván, aby se k podnětu vyjádřil. Poté soud buď soudnímu exekutorovi drobné nedostatky v jeho činnosti písemně vytkne, nebo v případě závažného nebo opakovaného porušení povinnosti soudního exekutora iniciuje zahájení kárného řízení, případně vyjádří s postupem soudního exekutora nesouhlas. Tento nesouhlas se může použít například za situace, kdy výklad zákona připouští více možností, a soud má odlišný právní názor od soudního exekutora nebo došlo k uplynutí prekluzivní lhůty.¹⁶¹ Písemná výtka nebo podání kárné žaloby se neuplatní, pokud byl v totožné věci stejný postup již uplatněn jiným dohledovým orgánem.¹⁶²

O způsobu vyřešení podnětu je následně informován nejen podatel, ale i kontrolovaný soudní exekutor.

Další část dohledu předsedů okresních soudů je realizována prostřednictvím kontrol exekutorských úřadů v obvodu příslušného soudu. Četnost těchto kontrol je zcela v kompetenci soudu, který posoudí, zda je provedení kontroly nutné nebo vhodné. Nutnost provedení kontroly může vyplynout na základě podaného podnětu, nebo z informací o dohledové činnosti Ministerstva spravedlnosti či Exekutorské komory.

¹⁵⁸ Srov. § 6 odst. 1 a 2 Instrukce Ministerstva spravedlnosti

¹⁵⁹ Srov. § 6 odst. 3 a 4 Instrukce Ministerstva spravedlnosti

¹⁶⁰ Srov. § 6 odst. 5 Instrukce Ministerstva spravedlnosti

¹⁶¹ Srov. § 7 odst. 1 Instrukce Ministerstva spravedlnosti

¹⁶² Srov. § 7 odst. 3 Instrukce Ministerstva spravedlnosti

Termín kontroly je, neodporuje-li to jejímu účelu, oznámen soudnímu exekutorovi alespoň 5 dnů dopředu. O naplánované kontrole je rovněž vyrozuměno Ministerstvo vnitra, Exekutorská komora a případně druhý příslušný soud. Po provedení kontroly jsou tyto dohledové orgány rovněž vyrozuměny o jejím výsledku. Pokud je zjištěno pochybení soudního exekutora, postupuje se obdobně jako u zjištěného pochybení z podaného podnětu.¹⁶³

Dohled vykonávaný předsedy okresních soudů se svým obsahem shoduje s dohledem, který je oprávněné vykonávat Ministerstvo spravedlnosti. Přesto se domnívám, že předsedové okresních jsou i mimo tuto agendu velmi pracovně vytíženi. Ministerstvo spravedlnosti má na rozdíl od nich za tímto účelem vyčleněn odbor s pracovníky, kteří se zabývají výlučně tím. Z tohoto hlediska hodnotím kladně, že lze jednotlivými úkony pověřit vyššího soudního úředníka.

Od roku 2015 byly na všech okresních soudech pověřeni vyšší soudní úředníci výkonem dohledu. Pracovně má odpovídat dohled nad jedním soudním exekutorem v obvodu okresního soudu půlce pracovního úvazku vyššího soudního úředníka. Tím se značně přesunula agenda dohledu z předsedy okresního soudu na pracovníka, který má větší časové možnosti zabývat se dohledem.

Lze však souhlasit s tím, že předsedové konkrétního okresního soudu (a tedy i pověřeni vyšší soudní úředníci) mají největší přehled o činnosti soudních exekutorů v jejich obvodu a praktickém vedení jejich úřadů. Mohou tak posoudit, kdy je nutné provádět kontroly exekutorského úřadu, a to i opakovaně, a naopak kdy jsou tyto kontroly nadbytečné. V tomto smyslu jsem ráda za právní úpravu, která dává četnost kontrol a jednotlivé intervaly mezi nimi zcela do rukou předsedů okresních soudů.

2.6.1. Vlastní zkušenost s dohledovou činností u okresního soudu

V roce 2015 jsem byla jako vyšší soudní úřednice (později asistentka soudce) pověřena výkonem dohledu nad soudními exekutory u Okresního soudu v Českých Budějovicích. Následně jsem v květnu téhož roku absolvovala školení pořádané Ministerstvem spravedlnosti, na kterém nám byly sděleny všechny potřebné informace pro výkon dohledové činnosti. Také jsme byli seznámeni s postupem Ministerstva spravedlnosti při výkonu státního dohledu včetně možnosti seznámit se s interními písemnostmi, které jsou při výkonu dohledu

¹⁶³ Srov. § 9 Instrukce Ministerstva spravedlnosti

používány (vyrozumění soudního exekutora, Exekutorské komory a okresního soudu o datu a času konání kontroly exekutorského úřadu, protokol o provedené kontrole a jiné).

Podstatnou otázkou z mého pohledu bylo, jak často mají být kontroly prováděny. Toto rozhodnutí nebylo autoritativně určeno a bylo ponecháno na nás, jaké intervaly stanovíme. V praxi jsem tak často využívala sdělení o výsledku kontroly, které nám zasílalo Ministerstvo spravedlnosti. Když v roce 2016 byla kontrolní skupina Ministerstva spravedlnosti na kontrole u jednoho soudního exekutora v našem obvodu a z výsledku bylo patrné, že je exekutorský úřad veden na profesionální úrovni a žádné pochybení nebylo nalezeno, naplánovala jsem si provedení kontroly tohoto úřadu až za rok.

Myslím si totiž, že není záměrem právní úpravy, aby se na exekutorském úřadě v jednom roce vystřídal všechny dohledové orgány, přičemž už z první kontroly je zřejmé, že systém exekutorského úřadu je dobře nastaven. Provedení kontroly má však podle mého názoru smysl například v případě, že nabyla účinnosti novela exekučního řádu a je vhodné zkontrolovat, zda na ni soudní exekutor včas zareagoval (například opravou poučení účastníka v písemnostech soudního exekutora dle nové právní úpravy). Rovněž je smysluplné naplánovat kontrolu pár měsíců od předchozí kontroly, na které byly zjištěny systémové nedostatky, a zkontrolovat, zda se v nově zahájených exekučních řízeních objevují stejné nedostatky opětovně, nebo zda došlo k nápravě.

V obvodu Okresního soudu v Českých Budějovicích působí v současné době dva soudní exekutoři, a to JUDr. Milan Bronec a Mgr. Jan Škorpil, který nastoupil do uvolněného úřadu po JUDr. Pavlu Vyžralovi s platností ke dni 28. 7. 2017.¹⁶⁴ Oba exekutorské úřady jsou dle nápadu (průměrně okolo 1000 spisů ročně) menší velikosti.¹⁶⁵

Při provádění kontroly postupuji dle instrukce Ministerstva spravedlnosti. Nejprve se však telefonicky domluvím se soudním exekutorem, zda mu mnou zvolený termín kontroly vyhovuje. Vzhledem k velikosti exekutorských úřadů v obvodu našeho soudu byl soudní exekutor vždy kontrole přítomen.

Po domluvení termínu kontroly oznámím toto datum Exekutorské komoře a Ministerstvu spravedlnosti zasláním přípisu (sdělením) do jejich datových

¹⁶⁴ Srov. Exekutorská komora České republiky. *Seznam soudních exekutorů*. [online]. 2020 [cit. 2020-7-29]. Dostupné z: <https://www.ekcr.cz/seznam-exekutoru?p=search>

¹⁶⁵ Informace získaná z mnou provedených kontrol těchto exekutorských úřadů

schránek. Rovněž zašlu oznámení o termínu kontroly soudnímu exekutorovi do datové schránky, ve kterém ho požádám o připravení rejstříků exekučních spisů, exekutorských zástav a exekutorských zápisů. Zároveň ho požádám o připravení pověření a informací o pracovním zařazení všech jeho zaměstnanců. V závěru tohoto oznámení ho ještě poprosím o zajištění přístupu do jeho informačního systému na počítači.

Vzhledem k tomu, že jsem dříve pracovala na exekutorském úřadě, umím pracovat s programem soudních exekutorů AURA. Soudní exekutoři v obvodu Okresního soudu v Českých Budějovicích také pracují s tímto programem. Pokud by došlo ke změně nebo byl jmenován jiný soudní exekutor s odlišným programem pro vedení exekučních spisů, požádala bych soudního exekutora ve vyznění o kontrole rovněž o zajištění přítomnosti některého z jeho zaměstnanců, který mě provede programem za účelem kontroly konkrétních exekučních spisů.

Průběh mnou prováděné kontroly lze rozdělit na obecnou a zvláštní část. Nejprve předložím soudnímu exekutorovi pověření předsedy okresního soudu k provedení této konkrétní kontroly. Poté zkontroluji pověření zaměstnanců soudního exekutora. Dále nahlédnu do rejstříku exekutorských úschov a exekutorských zápisů. Je-li to třeba, namátkou některé úschovy a zápisy zkontroluji. V obecné části kontroly také zjišťuji celkový nápad a počet skončených exekučních spisů v jednotlivých letech (tedy od roku 2011 do roku konání kontroly). Obecnou část kontroly většinou končím dotazem na podobu spisů (zda jsou vedeny v listinné nebo elektronické podobě).

Celkově obecnou část kontroly exekutorských úřadů neprovádím tak podrobně, neboť se domnívám, že pokud již dříve bylo jiným dohledovým orgánem zkontrolováno například označení exekutorského úřadu nebo úřední deska, není důvod k tomu, aby v těchto věcech došlo na exekutorském úřadu ke změnám. O to víc se následně zaměřuji na kontrolu jednotlivých exekučních spisů.

Při provádění kontroly jednotlivých spisů (nejčastěji v počtu 10 až 20) zvolím vždy některé starší spisy, ale z větší části vybírám spisy novější. Kontroluji především možné průtahy v řízení, správný postup soudního exekutora při řešení návrhu povinného na zastavení exekuce nebo návrhu povinného na odklad exekuce, dodržování lhůt (například pro výplatu vymoženého plnění oprávněnému, včasné zaslání žádosti o pověření exekučnímu soudu, zaslání vyznění o zahájení exekuce oprávněnému apod.), vyvěšování na úřední desce, snížení odměny

v příkazu k úhradě nákladů exekuce u bagatelních pohledávek, vedení exekučních spisů v souladu s kancelářským řádem a jiné.

Když najdu nějaké pochybení soudního exekutora, přímo na místě se ho zeptám na vysvětlení. Za svou praxi jsem nenašla závažnější pochybení, které by mělo za následek podání kárné žaloby. Drobné nedostatky zjištěny byly (například vedení spisu v rozporu s kancelářským řádem, nedodržení zákonné lhůty pro výplatu vymoženého plnění oprávněnému a jiné). Všechna tato pochybení byla soudnímu exekutorovi pouze písemně vytknuta v rámci protokolu o kontrole, neboť se jednalo o ojedinělá pochybení, nikoli systémové nedostatky.

Po provedení kontroly zašlu soudnímu exekutorovi během několika dní protokol o provedené kontrole, kde mu vytknu případné nedostatky a poučím ho o možnosti podat ve lhůtě patnácti dnů námitky proti kontrolním zjištěním uvedeným v protokolu o kontrole. Rovněž ho poučím, že námitky se podávají písemně a musí z nich být zřejmé, proti jakému kontrolnímu zjištění směřují a také musí obsahovat odůvodnění nesouhlasu s kontrolními zjištěními.

Protokol o kontrole zašlu také Exekutorské komoře a Ministerstvu spravedlnosti do jejich datových schránek.

Předsedou okresního soudu jsem byla rovněž pověřena k vyřízení některých podnětů k zahájení výkonu státního dohledu. U Okresního soudu v Českých Budějovicích se jedná o jednotkovou agendu, která nepřesáhne deset podnětů ročně. Všechny podněty, které jsem vyřizovala, byly shledány nedůvodnými (o tom více ve čtvrté kapitole této práce).

Podatele jsem ve vyrozumění o výsledku vyřízení jeho podnětu poučila o kompetencích předsedy okresního soudu při výkonu státního dohledu dle § 7 odst. 6 exekučního řádu, a rovněž jsem ho v konkrétním případě poučila o právní úpravě exekučního řízení, aby mu bylo zřejmé, proč je jeho podnět shledán nedůvodným.

V některých případech bylo nutné před jejich posouzením zaslat žádost soudnímu exekutorovi, aby se ke skutečnostem uvedeným v podnětu vyjádřil. Po vyjádření soudního exekutora a zaslání exekučního spisu jsem poté došla k závěru, že podnět je nedůvodný. O tom byl poté vyrozuměn nejen podatel, ale i dotazovaný soudní exekutor.

Z výše uvedeného je zřejmé, že má zkušenost s výkonem dohledu nad soudními exekutory je velmi dobrá. Může to být dáno i velikostí mnou kontrolovaných exekutorských úřadů, kdy zjednodušeně řečeno, čím méně exekučních spisů, tím menší pravděpodobnost vzniku pochybení. Přesto jsem

nenášla žádné závažné pochybení, které by mělo za následek vznik kárné odpovědnosti soudního exekutora.

S ohledem na výše uvedené provádím u každého soudního exekutora maximálně jednu kontrolu ročně a myslím si, že je to vzhledem k jejich velikosti i způsobu vedení spisů a celkové praxi exekutorských úřadů zcela dostačující.

3. Kárná odpovědnost soudního exekutora

3.1. Právní úprava kárné odpovědnosti

Kárná odpovědnost soudního exekutora může bezprostředně navázat na dohledovou činnost. Její základní právní úpravu nalezneme v hlavě XI. exekučním řádu v § 116 až 123. Postup Nejvyššího správního soudu jako soudu kárného pak upravuje zákon č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, přičemž nestanoví-li tento zákon jinak, přiměřeně se použije trestní řád.¹⁶⁶ Vztah zákona č. 7/2002 Sb. je ve vztahu subsidiarity k exekučnímu řádu, tedy nestanoví-li exekuční řád jinak, použijí se obdobně ustanovení zákona č. 7/2002 Sb.¹⁶⁷ Přiměřeně se na kárná řízení ve věcech soudních exekutorů rovněž užije trestní řád, a další předpisy.¹⁶⁸

V roce 2009 (novelizací exekučního řádu zákonem č. 183/2009 Sb.) byla Nejvyššímu správnímu soudu svěřena kárná pravomoc v řízení o soudních exekutorech. Tato pravomoc dříve náležela Exekutorské komoře. Nejvyšší správní soud tak od ní převzal k dokončení všechna kárná řízení, která nebyla ukončena ke dni účinnosti tohoto zákona (26. 6. 2009). Až od účinnosti novely exekučního řádu zákonem č. 286/2009 Sb. vznikly vlastní kárné senáty, které rozhodovaly ve věcech soudních exekutorů.¹⁶⁹

Zákon č. 183/2009 Sb. však obsahoval rozporuplná přechodná ustanovení, která zakládala příslušnost Nejvyššího správního soudu vést a dokončit všechna kárná řízení zahájená před účinností Exekutorskou komorou, a to i věci, které již bylo vydáno rozhodnutí v prvním stupni nebo rozhodnuto o odvolání, ale nebylo například soudnímu exekutorovi toto rozhodnutí doručeno. Kárný soud se proto rozhodl předložit věc Ústavnímu soudu ke zrušení této části přechodných ustanovení.¹⁷⁰ Ústavní soud tomu však nevyhověl, když dospěl k závěru, že nebylo porušeno právo na spravedlivý proces.¹⁷¹ „Veřejný zájem na důsledném a nestranném rozhodování o kárných návrzích proti exekutorům je zajištěn tím, že v kárných řízeních s exekutory rozhoduje zvláštní senát Nejvyššího správního

¹⁶⁶ Srov. § 25 zákona č. 7/2002 Sb.

¹⁶⁷ Srov. § 121 odst. 1 exekučního řádu

¹⁶⁸ Srov. BRUS, Martin. *Judikatura Nejvyššího správního soudu: Kárná odpovědnost soudních exekutorů. Soudní rozhledy*. 2012, č. 1, s. 1

¹⁶⁹ Srov. BRUS, Martin. *Judikatura Nejvyššího správního soudu: Kárná odpovědnost soudních exekutorů. Soudní rozhledy*. 2012, č. 1, s. 1

¹⁷⁰ Srov. BRUS, Martin. *Judikatura Nejvyššího správního soudu: Kárná odpovědnost soudních exekutorů. Soudní rozhledy*. 2012, č. 1, s. 1

¹⁷¹ Srov. náleží Ústavního soudu ze dne 3. 8. 2011 sp. zn. Pl. ÚS 38/09

soudu,.....pokud je stejná právní úprava procesu vhodná pro soudce a státní zástupce, nemůže být nevhodná i pro exekutory. Cílem navrhovatelem napadených přechodných ustanovení bylo jen rychle a účelně překlenout prostor mezi starou a novou procesní právní úpravou.“¹⁷² Ústavní soud ve svém rozhodnutí rovněž uzavřel, že soudní exekutoři, proti kterým byl návrh podán, budou mít rovné postavení bez výhod a nevýhod.

Ústavní soud mě ve výše uvedeném nálezu nepřesvědčil. Pokud už jednou proběhlo kárné řízení před Exekutorskou komorou a v některých věcech dokonce bylo vydáno rozhodnutí, které pouze nestihlo být kárně obviněnému doručeno, nevidím jediný logický důvod, proč by takové řízení mělo proběhnout znovu před jiným orgánem. Nicméně se jedná o problematiku již dávno uzavřenou. Přesto byla z mého pohledu volba takové formulace přechodných ustanovení poměrně nelogická. Argument rychlého překlenutí prostoru mezi starou a novou právní úpravou podle mého názoru nemůže obstát.

V současné době tedy o kárné odpovědnosti soudních exekutorů rozhodují kárné senáty Nejvyššího správního soudu, které svými judikáty přispívají ke konkrétnějšímu vymezení kárného řízení, i pravidel vztahujících se na činnost soudních exekutorů.

3.2. Kárné delikty a kárná opatření

Exekuční řád v § 116 rozděluje kárná provinění soudních exekutorů na kárné delikty a závažné kárné delikty. Rozdílná jsou i kárná opatření, která lze u těchto kárných provinění uložit.

Kárným deliktem je porušení povinnosti, kterou soudnímu exekutorovi stanoví právní předpis, případně stavovský předpis či usnesení Exekutorské komory. Dále je kárným deliktem jednání soudního exekutora narušující důstojnost exekutorského povolání, nebo dojde-li k ohrožení důvěry v nestranný, nezávislý, spravedlivý a odborný výkon exekuční nebo jiné činnosti. Za třetí je zákonem vymezen kárný delikt jako jednání soudního exekutora narušující důstojnost exekutorského stavu či ohrožující důvěru v odborný výkon činnosti.¹⁷³ Za kárný delikt se taková jednání považují i v případě, že se jich dopustil zaměstnanec

¹⁷² Nález Ústavního soudu ze dne 3. 8. 2011 sp. zn. Pl. ÚS 38/09

¹⁷³ Srov. § 116 odst. 2 exekučního řádu

soudního exekutora (viz objektivní odpovědnost soudního exekutora v kapitole 2.3.).¹⁷⁴

Závažným kárným deliktem je rovněž porušení povinnosti, kterou soudnímu exekutorovi stanoví právní předpis, případně stavovský předpis či usnesení Exekutorské komory, ale závažným způsobem. Stejně tak se může jednat o závažné jednání, kterým dojde k narušení důstojnosti exekutorského povolání či k ohrožení důvěry v nezávislost, nestrannost, spravedlivost a odbornost exekuční činnosti. Závažným kárným deliktem je také závažné jednání narušující důstojnost exekutorské profese nebo důvěru v odbornost při výkonu exekuční činnosti.¹⁷⁵ Soudní exekutor může být i kárně stíhán za závažný kárný delikt, dopustil-li se výše uvedeného jednání jeho zaměstnanec.¹⁷⁶

„Důstojnost exekutorského úřadu lze chápat jako společenské uznání exekutorského úřadu, povinnost nezneužívat svého postavení, starat se o důvěryhodnost úřadu.“¹⁷⁷

Z výše uvedeného je zřejmé, že vymezení hranice mezi kárnými a závažnými kárnými delikty je ponechána na judikatuře kárného soudu. „Závažnost porušení povinnosti nebo dalšího jednání relevantního pro kárný postih je určována zejména významem chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsobem provedení činu a jeho následky, okolnostmi, za kterých byl čin spáchán, osobou, jež se činu dopustila, míru její účasti na kárném deliktu a její pohnutkou, a podobně.“¹⁷⁸ V některých případech je pro kárné žalobce složité poznat kárné provinění a určit jeho závažnost. Může pak nastat situace, kdy je soudní exekutor žalován za skutek, který není kárným deliktem.¹⁷⁹

Exekuční řád výslovně uvádí, že soudní exekutor je odpovědný i za jednání, které naplňuje znaky kárného provinění, ale dopustil se ho zaměstnanec soudního exekutora. K tomu je nutné ještě dodat, že zde není přímá úměrnost v závažnosti jejich jednání.¹⁸⁰ Od této skutečnosti se poté bude odvíjet druh uloženého kárného opatření.

¹⁷⁴ Srov. § 116 odst. 4 exekučního řádu

¹⁷⁵ Srov. § 116 odst. 3 exekučního řádu

¹⁷⁶ Srov. § 116 odst. 5 exekučního řádu

¹⁷⁷ VYLEGALA, Jan. Jednoinstančnost či dvojinstančnost kárného řízení ve věcech soudních exekutorů? *Časopis pro právní vědu a praxi*. 2013, č. 1, s. 96

¹⁷⁸ KASÍKOVÁ, Martina a Karel ŠIMKA. *Exekuční řád: komentář*. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova edice komentované zákony, s. 707

¹⁷⁹ Srov. VACHUTKA, Tomáš. Etika soudních exekutorů – teorie a praxe (2. část). *Právní rozhledy*. 2020, č. 8, s. 280

¹⁸⁰ Srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 12. 2014 sp. zn. 14 Kse 5/2014

Za kárný delikt se například nepovažuje, pokud soudní exekutor vydá nepřezkoumatelný příkaz k úhradě nákladů exekuce. Účastníci mají v takovém případě zákonnou možnost podat proti příkazu k úhradě nákladů exekuce námitky, kterými se bude zabývat odvolací soud. Kárný soud nemůže nahrazovat rozhodnutí příslušného soudu.¹⁸¹ Z toho vyplývá i skutečnost zmíněná ve druhé kapitole, tedy že účastníci musí sami využít všechny zákonné procesní prostředky obrany. Výkon státního dohledu tyto jejich úkony nemůže nahradit, ani zhojit jejich absenci.

Exekuční řád kromě vymezení kárných provinění udává také úplný výčet kárných opatření, která lze za jednotlivé kárné a závažné kárné delikty soudnímu exekutorovi uložit.

Za kárný delikt může být soudnímu exekutorovi uloženo písemné napomenutí, veřejné napomenutí, pokuta až do výše 2 500 000 Kč a odvolání z exekutorského úřadu.¹⁸²

Jestliže se však jedná o závažný kárný delikt, není možné soudnímu exekutorovi uložit písemné napomenutí. Lze mu tedy uložit buď veřejné napomenutí, odvolání z exekutorského úřadu nebo pokutu ve výši 50 000 až 5 000 000 Kč.¹⁸³ Všechny pokuty uložené soudním exekutorům jsou příjmem státního rozpočtu.

Pokud je soudnímu exekutorovi uloženo veřejné napomenutí, má povinnost ho na vlastní náklady uveřejnit do jednoho měsíce od právní moci rozhodnutí, kterým mu byla tato povinnost uložena.¹⁸⁴

Pro všechna kárná provinění platí, že lze zároveň uložit napomenutí (ať už zákon umožňuje písemné nebo veřejné) spolu s pokutou.¹⁸⁵

Exekuční řád také udává další podmínky týkající se uložení kárného opatření spočívajícího v odvolání soudního exekutora z exekutorského úřadu. Pokud je toto kárné opatření uloženo, soudní exekutor nesmí být v dalších pěti letech od právní moci rozhodnutí o odvolání jmenován do funkce soudního exekutora.¹⁸⁶ Soudní exekutor bude odvolán z exekutorského úřadu, pokud byl v posledních pěti letech alespoň třikrát uznán vinným závažným kárným deliktem,

¹⁸¹ Srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 2. 2011 sp. zn. 14 Kse 6/2010

¹⁸² Srov. § 116 odst. 6 exekučního řádu

¹⁸³ Srov. § 116 odst. 9 exekučního řádu

¹⁸⁴ Srov. § 116 odst. 12 exekučního řádu

¹⁸⁵ Srov. § 116 odst. 10 exekučního řádu

¹⁸⁶ Srov. KASÍKOVÁ, Martina a Karel ŠIMKA. *Exekuční řád: komentář*. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova edice komentované zákony, s. 710

a v důsledku toho došlo ke zpochybnění jeho důvěryhodnosti v rámci výkonu exekutorského povolání.¹⁸⁷

K zániku kárné odpovědnosti dojde, pokud do třech let od jeho spáchání není podán návrh na zahájení kárného řízení. „Není sporu o tom, že jde o úpravu přísnou, která zřejmě plně nedopovídá závažnosti kárného deliktu.“¹⁸⁸

Při zvažování o uložení konkrétního kárného opatření přihlíží kárný soud kromě individuality každé věci také k samotné délce kárného řízení. „Samotná délka kárného řízení je určitým relevantním kritériem při zvažování výše uloženého trestu, jelikož je zřejmé, že již samotná existence kárného řízení negativně zasahuje právní sféru obviněného, čemuž nemůže plně zabránit ani dokonalé respektování principu presumpce neviny v kárném řízení.“¹⁸⁹ Je totiž třeba vzít v potaz, že délka kárného řízení není způsobena účelovou obstrukcí soudního exekutora, ale zapříčinila ji veřejná moc, ať už v důsledku změny právní úpravy nebo jinými faktory nezávislými na jednání obviněného.¹⁹⁰

Při ukládání kárných opatření je tak nutné zohlednit nejen závažnost kárného provinění soudního exekutora, ale i samotnou délku kárného řízení.

Kárné opatření ve formě pokuty ve výši až 5 000 000 Kč hodnotím jako velmi přísný postih, a to i s ohledem na objektivní povahu odpovědnosti soudního exekutora vyplývající nejen z judikatury kárného soudu, ale i přímo z exekučního řádu.¹⁹¹ Dá se předpokládat, že taková pokuta bude uložena pouze výjimečně za opravdu velmi závažný kárný delikt soudního exekutora.

3.3. Řízení před kárným soudem

Řízení před kárným soudem se zahajuje na návrh kárného žalobce. Kárnými žalobci podle § 117 odst. 2 exekučního řádu jsou ministr spravedlnosti proti kterémukoli soudnímu exekutorovi, předseda krajského soudu a předseda okresního soudu proti soudnímu exekutorovi, který má v jejich obvodu sídlo, a předseda exekučního soudu proti pověřenému soudnímu exekutorovi. Mezi kárné žalobce nepatří Exekutorská komora, která může iniciovat zahájení kárného řízení jen prostřednictvím podnětu kárnému žalobci. „Po zásahu zákonodárce v roce 2009

¹⁸⁷ Srov. § 116 odst. 11 exekučního řádu

¹⁸⁸ KASÍKOVÁ, Martina a Karel ŠIMKA. *Exekuční řád: komentář*. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova edice komentované zákony, s. 711

¹⁸⁹ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 6. 2012 sp. zn. 11 Kse 18/2009

¹⁹⁰ Srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 6. 2012 sp. zn. 11 Kse 18/2009

¹⁹¹ Srov. § 116 odst. 4 a 5 exekučního řádu

zůstala kárná pravomoc Exekutorské komory ČR zachována toliko nad exekutorskými koncipienty a exekutorskými kandidáty.¹⁹²

Poté co návrh kárného žalobce dojde kárnému soudu, je zkoumána jeho včasnost. Zákon pro podání žaloby stanoví lhůtu tří let od doby, kdy došlo ke kárnému provinění.¹⁹³ Jedná se o objektivní prekluzivní lhůtu. Pokud není v této lhůtě žaloba podána odpovědnost soudního exekutora zanikne bez ohledu na to, zda se některý z kárných žalobců o vzniku kárného provinění dozvěděl.¹⁹⁴ Kárný žalobce je rovněž povinen podat kárnou žalobu v subjektivní lhůtě v délce šesti měsíců, která začíná běžet ode dne, kdy se žalobce o skutečnostech týkajících se kárného provinění dozvěděl.¹⁹⁵ „Rozhodný je okamžik vědomosti kárného žalobce o skutkových okolnostech v takovém rozsahu, který umožní i jejich předběžné právní hodnocení v tom směru, zda je zde dáno důvodné podezření, že ke kárnému provinění došlo či nikoli.“¹⁹⁶

Kromě včasnosti podání kárné žaloby klade kárný soud důraz na přesné vymezení skutku. Není-li v návrhu uvedeno, jaký právní předpis byl porušen a jakým způsobem, není takový postup soudního exekutora způsobilý založit kárnou odpovědnost.¹⁹⁷ Řádné a jednoznačné vymezení skutku je podstatné pro zachování zásady *ne bis in idem* (ne dvakrát, ne znovu), neboť soudní exekutor nemůže být postihován za totožný skutek dvakrát.¹⁹⁸

Kromě výše zmíněného popisu skutku musí kárná žaloba dále obsahovat jméno a příjmení soudního exekutora, označení jeho sídla a označení důkazů, které se k žalobě připojují.¹⁹⁹

O kárné žalobě ve věcech soudních exekutorů rozhodují kárné senáty složené z předsedy senátu (soudce Nejvyššího správního soudu), dále z jeho zástupce (soudce Nejvyššího soudu) a čtyř přisedících. Dva z přisedících jsou soudní exekutoři, alespoň jeden z nich je advokát a nejméně jeden z nich je osoba navržená Veřejným ochráncem práv.²⁰⁰

¹⁹² ŠIMKA, Karel. Kárná řízení u Nejvyššího správního soudu a soudní exekutoři. *Komorní listy*. 2019, č. 1, s. 11

¹⁹³ Srov. § 117 odst. 3 exekučního řádu

¹⁹⁴ Srov. KASÍKOVÁ, Martina a Karel ŠIMKA. *Exekuční řád: komentář*. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova edice komentované zákony, s. 715

¹⁹⁵ Srov. § 9 odst. 1 zákona č. 7/2002 Sb.

¹⁹⁶ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 11. 2010 sp. zn. 15 Kse 3/2010

¹⁹⁷ Srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2010 sp. zn. 14 Kse 5/2010

¹⁹⁸ Srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 9. 2010 sp. zn. 11 Kse 1/2010

¹⁹⁹ Srov. § 117 odst. 4 exekučního řádu

²⁰⁰ Srov. § 4b odst. 1 zákona č. 7/2002 Sb.

Předseda kárného soudu vede seznamy soudců Nejvyššího správního soudu a Nejvyššího soudu pro řízení ve věcech soudních exekutorů (v seznamu jsou zařazeni soudci, které schválí soudcovská rada příslušného soudu). Předseda senátu pro řízení ve věcech soudních exekutorů, jeho zástupce i jeho náhradníka, jsou určeni losem předsedou kárného soudu.²⁰¹

Předseda kárného soudu vede rovněž seznam přisedících z řad soudních exekutorů, který je tvořen deseti soudními exekutory navrženými prezidentem Exekutorské komory. Dále je veden seznam ostatních přisedících složených z advokátů a osob navržených Veřejným ochráncem práv, z nichž předseda kárného soudu vylosuje přisedící tak, aby v každém senátu byla jedna osoba z řad advokátů a jedna osoba navržená Veřejným ochráncem práv.²⁰²

Funkční období senátu je pětileté, přičemž senát rozhoduje většinou hlasů všech členů. V případě rovnosti je vydáno zprošťující rozhodnutí.²⁰³

Jednání před kárným soudem je neveřejné a koná se za přítomnosti kárně obviněného a všech členů kárného senátu. Na prvním jednání musí být rovněž přítomen kárný žalobce. Jednat bez kárně obviněného lze pouze v případě, že se bez řádné omluvy nedostaví k jednání anebo odmítne-li se před senát dostavit.²⁰⁴ S přítomností kárně obviněného u jednání souvisí i realizace jeho práva vyjádřit se ke všem skutečnostem a navrhnout důkazy k prokázání své nevině.²⁰⁵

Kárný soud může v řízení rozhodovat meritorně, tedy ve věci samé, anebo nemeritorně. Mezi nemeritorní rozhodnutí řadíme zastavení řízení bez ústního projednání a přerušování řízení.²⁰⁶

K zastavení řízení může dojít z několika důvodů. Prvním z nich je opožděnost podané žaloby. Dalším je její zpětvzetí, které může navrhovatel učinit až do okamžiku, kdy se kárný senát odebere k závěrečné poradě. Důvodem pro zastavení řízení je také ztráta pasivní legitimace soudního exekutora, neboť došlo k zániku výkonu exekutorského úřadu. K zastavení řízení dojde také v případě zániku kárné odpovědnosti soudního exekutora.²⁰⁷

Dalším typem nemeritorního rozhodnutí je přerušování řízení. Kárný senát řízení přeruší, má-li za to, že kárné provinění má znaky přestupku nebo jiného

²⁰¹ Srov. § 4b odst. 2 a 3 zákona č. 7/2002 Sb.

²⁰² Srov. § 4b odst. 4 a 5 zákona č. 7/2002 Sb.

²⁰³ Srov. § 4b odst. 6 a 7 zákona č. 7/2002 Sb.

²⁰⁴ Srov. KASÍKOVÁ, Martina a Karel ŠIMKA. *Exekuční řád: komentář*. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova edice komentované zákony, s. 720

²⁰⁵ Srov. § 118 odst. 1 exekučního řádu

²⁰⁶ Srov. § 119 exekučního řádu

²⁰⁷ Srov. § 14 zákona č. 7/2002 Sb.

správního deliktu nebo trestného činu, a věc postoupí příslušnému orgánu. Stejný postup je zvolen, pokud je zjištěno, že pro totožný skutek je vedeno správní či trestní řízení. V řízení se pokračuje po právní moci rozhodnutí příslušného orgánu, má-li kárná senát zato, že uložená sankce není dostačující, jinak řízení zastaví.²⁰⁸

Meritorním rozhodnutím může být buď rozhodnutí o vině a uložení kárného opatření, případně rozhodnutí o upuštění od uložení kárného opatření, anebo zprošťující rozhodnutí. Ke zproštění dojde v případě, že nebylo prokázáno, že se kárné provinění stalo, nebo skutek v kárné žalobě není kárným proviněním, anebo se soudní exekutor kárného provinění nedopustil.²⁰⁹

Pokud je vydáno zprošťující rozhodnutí, má soudní exekutor nárok, aby mu stát nahradil účelně vynaložené náklady.²¹⁰ Pokud je kárně obviněný soudní exekutor pro některé skutky v kárné žalobě uznán vinným a pro některé je zproštěn, použije se přiměřeně kritérium míry úspěchu a neúspěchu za současného posouzení závažnosti skutku, pro který byl uznán vinným, a závažností skutku, pro který byl v kárném řízení zproštěn.²¹¹

3.4. Problematika jedné instance v kárném řízení

„Odvolání proti rozhodnutí v kárném řízení není přípustné.“²¹² Řízení před kárným senátem je tak řízením jednoinstančním. Soudní exekutoři (stejně tak soudci a státní zástupci) jsou tím v kárném řízení poškozováni na rozdíl například od advokátů a notářů.

Otázkou, zda takové ustanovení není v rozporu s ústavně garantovaným právem na spravedlivý proces, se ve vztahu k soudcům zabýval Ústavní soud ve svém nálezu sp. zn. Pl. ÚS 33/09. Pro závěr v této věci bylo rozhodující, zda lze kárné řízení považovat za řízení o trestním obvinění. V takovém případě by měl kárně obviněný právo na přezkum výroku o vině nebo trestu soudem vyššího stupně.²¹³ K tomu Ústavní soud využil tři kritéria, a to vnitrostátní kvalifikaci činu, povahu činu a povahu závažnosti hrozící sankce.²¹⁴

²⁰⁸ Srov. § 15 zákona č. 7/2002 Sb.

²⁰⁹ Srov. § 19 odst. 1 a 2 zákona č. 7/2002 Sb.

²¹⁰ Srov. § 19 odst. 3 zákona č. 7/2002 Sb.

²¹¹ Srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 2. 2011 sp. zn. 14 Kse 6/2010

²¹² § 21 zákona č. 7/2002 Sb.

²¹³ Srov. článek 2 Protokolu č. 7 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod (zakotveno právo na odvolání v trestních věcech)

²¹⁴ Tzv. Engelův test, který ve svém rozhodnutí ze dne 8. 6. 1976, Engel a další proti Nizozemí, zformoval Evropský soud pro lidská práva

Ústavní soud dospěl k závěru, že žádné z výše uvedených kritérií splněno není, a kárné řízení tak nemá povahu řízení trestního. Kárné provinění není systematicky zařazeno do trestněprávní oblasti, právní norma se vztahuje na speciální subjekt nikoli na všechny a peněžité kárné opatření nejsou natolik citelná, aby se z toho dala vyvodit trestní povaha kárného řízení.²¹⁵ Ústavní soud tedy zhodnotil, že neexistence opravného prostředku v kárném řízení není v rozporu s ústavním pořádkem.

„Odůvodnění Ústavního soudu o souladnosti stávající právní úpravy je ve vztahu k exekutorům nepřiléhavé.“²¹⁶ Podle mého názoru je nutné brát v potaz, že soudním exekutorům lze na rozdíl od soudců²¹⁷ uložit za závažné kárné provinění pokutu až do výše pěti milionů korun. Takovou částku je podle mého názoru nutné považovat za závažnou hrozící sankci, neboť soudní exekutor je na rozdíl od soudce podnikatelem a na jeho finančních prostředcích je závislý chod celého exekutorského úřadu. Nebylo by tak splněno třetí kritérium pro závěr, že kárné řízení nemá povahu řízení trestního.

Myslím si, že je také nutné připomenout, že složení kárného soudu je odlišné od ostatních senátů Nejvyššího správního soudu, a ne všichni členové kárného senátu splňují požadavky, které jsou kladeny na soudce vrcholné soudní instance.

Důsledkem jedné instance kárného řízení je pak možnost velkých odchylek v judikatuře kárných senátů. Je pochopitelné, že kárné senáty nemusí být ve stejné otázce názorově zajedno, není zde ale další instance, která by jejich rozhodnutí sjednocovala. Ze stručné právní úpravy kárného řízení v exekučním řádu vyplývá velká potřeba vyplnit mezery rozhodovací činnosti kárného soudu. „Zájem na elementární jednotě rozhodovací praxe je soudnímu rozhodování natolik vlastní, že se s jejím sjednocováním v nějaké podobě setkáváme prakticky u jakéhokoli soudu.“²¹⁸

Podle mého názoru se Ústavní soud dostatečně nevyřadil s problematikou jedné instance v kárném řízení. S ohledem na povahu kárných opatření, z nichž některé citelně zasahují do práv soudních exekutorů, by podle

²¹⁵ Srov. nález Ústavního soudu ze dne 29. 9. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 33/09

²¹⁶ VYLEGALA, Jan. Jednoinstančnost či dvojinstančnost kárného řízení ve věcech soudních exekutorů? *Časopis pro právní vědu a praxi*. 2013, č. 1, s. 100

²¹⁷ Srov. § 88 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích)

²¹⁸ MORAVEC, Ondřej. Sjednocování judikatury pohledem účastníka řízení - řízení před rozšířeným senátem Nejvyššího správního soudu. *Jurisprudence*. 2008, č. 6, s. 11

mého názoru měla právní úprava umožňovat možnost přezkumu rozhodnutí kárných senátů.

Podle mého názoru *de lege ferenda* by v prvním stupni kárného řízení ve věcech soudních exekutorů, soudců a státních zástupců, mohly rozhodovat vrchní soudy. Kárné senáty Nejvyššího správního soudu by pak působily jako odvolací orgán. Tím by se zavedla dvojinstančnost kárného řízení, a myslím si, že by pak bylo zachováno právo na spravedlivý proces.

Zákonodárci uvažovali, že by dvě instance mohly v kárném řízení vzniknout mezi Nejvyšším soudem a Nejvyšším správním soudem, kdy jeden z nich by byl instancí nalézací a druhý z nich instancí přezkumnou. Byly zde ale obavy, že se dvě naroveň postavené nejvyšší soudní instance nemají dostat do instančního vztahu, aby to neoslabilo jejich pozice vrcholů systému v psychologické rovině.²¹⁹ Podle mého názoru toto opravdu není šťastné řešení a ani já bych nepostavila tyto dva soudy do instančního vztahu.

Zavedení dvou instancí by však úplně nevyřešilo roztržičnost judikatury kárných senátů, neboť by o odvolání rozhodovalo více kárných senátů, které by nemusely mít totožné právní názory. Za účelem sjednocování judikatury by mohl vzniknout rozšířený senát u Nejvyššího správního soudu, který by v případě judikatorních sporů situaci vyřešil.

Ještě je nutné pro úplnost dodat, že více instancí kárného řízení nemusí automaticky znamenat více spravedlnosti. Pokud kárné senáty rozhodují o osudu právního profesionála, zvažují vzhledem k vědomí, že jsou jedinou instancí, všechny rozhodné skutečnosti obzvlášť pečlivě. Rozhodují s vědomím, že jejich rozhodnutí je konečné a osudové. Naopak při zavedení dvou instancí může dojít k nadměrné přísnosti nebo mírnosti rozhodnutí v prvním stupni, neboť první instance může spoléhat na nápravu ve druhé instanci.²²⁰ To jsou jen spekulace, ale uvedla jsem je pro úplnost a zamyšlení nad celou problematikou jednoinstančnosti a dvojinstančnosti kárného řízení.

²¹⁹ Srov. ŠIMKA, Karel. Kárná řízení u Nejvyššího správního soudu a soudní exekutoři. *Komorní listy*. 2019, č. 1, s. 16

²²⁰ Srov. ŠIMKA, Karel. Kárná řízení u Nejvyššího správního soudu a soudní exekutoři. *Komorní listy*. 2019, č. 1, s. 15

3.5. Vybraná kárná provinění soudních exekutorů v judikatuře kárného soudu

Cílem této kapitoly je přiblížit konkrétní případy kárných provinění soudních exekutorů. Ať už se jedná o pochybení častá, anebo taková, která v očích veřejnosti mohou poškozovat celkovou pověst soudních exekutorů.

3.5.1. Nečinnost soudního exekutora

Jedním z častých kárných provinění soudních exekutorů jsou podle mého názoru průtahy v řízení. Právo na rozhodnutí ve věci bez zbytečných průtahů je garantováno Listinou základních práv a svobod v hlavě páté, která upravuje právo na soudní a jinou právní ochranu. V exekučním řádu je rovněž zakotvena zásada rychlosti, kdy soudní exekutor má povinnost postupovat v exekučním řízení rychle a účelně.²²¹

Nečinnost soudního exekutora představuje trvající skutek, kdy soudní exekutor vyvolá protiprávní stav a následně ho udržuje, přičemž ukončením takového stavu je procesní úkon směřující k vymožení pohledávky.²²² Nejvyšší správní soud ji definoval jako kárné provinění soudního exekutora, který „svou nečinností navodil dlouhotrvající stav výrazné právní nejistoty, která způsobila závažné důsledky a významně jí byla dotčena práva vydražitele, neboť téměř tři roky po udělení příklepu tento nemůže s vydraženou nemovitostí disponovat, resp. ji dosud nenabyl.“²²³

Kárný soud řešil rovněž otázku, zda skutek nečinnosti vnímat jako určité časové období, nebo je třeba posuzovat nečinnost v každém exekučním spise zvlášť. Logicky dospěl k závěru, že je nutné ke každé nečinnosti v jednotlivých spisech přistupovat zvlášť. „Pojem „skutek“ v případě kárných žalob pro nečinnost nelze vztahovat k určitému časovému období, ve kterém dojde k nečinnosti v libovolném počtu řízení, u něhož mělo dojít k nečinnosti (průtahům). Tomu musí odpovídat rovněž výrok kárného rozhodnutí, z něhož musí být jednoznačně patrné nejen to, v jakém období docházelo k průtahům (nečinnosti), nýbrž také, o jaká řízení se jednalo, a v čem tato nečinnost konkrétně spočívala.“²²⁴

²²¹ Srov. § 46 odst. 1 exekučního řádu

²²² Srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2011 sp. zn. 14 Kse 2/2011

²²³ Srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 11. 2010 sp. zn. 15 Kse 1/2010

²²⁴ Srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2012 sp. zn. 11 Kse 4/2009

Ze své praxe vím, že k nečinnosti většinou nedochází ve všech spisech za určitá období, ale jedná se o jednotlivé případy (například vlivem opomenutí administrativního pracovníka nebo velkou vytížeností exekutorského úřadu).

Rovněž délka trvající nečinnosti má vliv na určení, zda se jedná o kárné provinění a jaké kárné opatření bude uloženo. Kárným soudem byla například posouzena nečinnost trvající 8 měsíců jako kárné provinění v rozhodnutí ze dne 23. 3. 2012 sp. zn. 11 Kseo 4/2009.

Podle mého názoru je dostačující, pokud je v každém spise učiněn alespoň jeden úkon za tři měsíce. V praxi to soudní exekutoři často řeší prostřednictvím realizace automatických dotazů na majetek povinného, které jim vygeneruje jejich program. Ať už se jedná o dotazy bankám na peněžní účet povinného anebo dotaz na zdravotní pojišťovnu, která sdělí, zda je povinný zaměstnán, veden na úřadu práce, je příjemcem důchodu apod.

Kárný soud v případě nečinnosti zkoumá také konkrétní okolnosti projednávané věci a naléhavost úkonu, se kterým je soudní exekutor v prodlení. Přísněji pak posuzuje nečinnost soudního exekutora při podání návrhu na zastavení či odklad exekuce ze strany povinného.²²⁵ „Neučinil-li soudní exekutor po podání návrhu na zastavení exekuce žádný úkon a o návrhu nerozhodl, aniž poté návrh s exekučním spisem předložil exekučnímu soudu, závažně porušil povinnost uvedenou v § 55 odst. 2 exekučního řádu.“²²⁶ U návrhu na odklad vyplývá nutnost pružně reagovat přímo z podstaty tohoto institutu. Naopak u jiných úkonů, které nejsou svým charakterem natolik zásadní, může být nečinnost soudního exekutora omluvitelná i v délce trvání půl roku nebo rok, a to v závislosti na přístupu oprávněného a množství nevyřízených věcí exekutorského úřadu.²²⁷

Průtahy v řízení však „neznamenají pouze excesivní stav, kdy dochází k nečinnosti soudního exekutora, ale lze je konstatovat i tehdy, dochází-li v řízení jeho postupem k neodůvodněně pomalému vyřizování věci.“²²⁸ Opět pomalé vyřizování věci je v rozporu se zásadou rychlosti exekučního řízení. „Přestože exekuční řád, občanský soudní řád ani Listina základních práv a svobod explicitně nedefinují pojem „průtah“ a ani pojem „bez zbytečného odkladu“, je zřejmé, že se jedná o neodůvodněnou a nepřiměřenou nečinnost v řízení, přičemž právě

²²⁵ Srov. BRUS, Martin. Judikatura Nejvyššího správního soudu: Kárná odpovědnost soudních exekutorů. *Soudní rozhledy*. 2012, č. 1, s. 1

²²⁶ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 10. 2011 sp. zn. 14 Kse 7/2011

²²⁷ Srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2011 sp. zn. 14 Kse 2/2011

²²⁸ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 5. 2012 sp. zn. 15 Kse 10/2011

neodůvodněnost a nepřiměřenost bude nutno před vyslovením závěru o průtazích zkoumat v každém jednotlivém případě, a to individuálně, dle konkrétních skutkových okolností, s přihlédnutím k povaze a složitosti věci chování účastníků či třetích osob, atd.“²²⁹

Myslím si, a to i s ohledem na mou agendu dohledové činnosti, že k nečinnosti soudních exekutorů v posledních letech již nedochází tak často. Jedním z faktorů jsou i výše zmíněné automatické dotazy na majetek povinného. Dalším faktorem je i elektronické vedení exekučních spisů (zavedené na mnoha exekutorských úřadech), kde se prostřednictvím zadávání elektronických úkolů hlídá každý spis. Samozřejmě se může stát, že vlivem chyby administrativního pracovníka není takový úkol vytvořen. Přesto se domnívám, že se bude v současné době jednat spíše o ojedinělé případy.

Pozitivně hodnotím i skutečnost, že se délka trvající nečinnosti posuzuje v každé věci individuálně vzhledem k okolnostem. Určitě nelze hodnotit stejným způsobem situaci, kdy soudní exekutor půl roku nereaguje na návrh na odklad exekuce, a situaci, kdy soudní exekutor půl roku neodpoví na dotaz povinného týkající se například stavu exekučního řízení. Rovněž průtahy v exekučním řízení je nezbytné posuzovat v každé věci zvlášť. Nečinnost v délce například pěti měsíců může být v některém exekučním spisu průtahem a v jiném nikoli.

3.5.2. Pochybení při vydání příkazu k úhradě nákladů exekuce

Rozhodování o nákladech exekučního řízení prostřednictvím příkazu k úhradě nákladu exekuce je upraveno v § 88 exekučního řádu. Příkaz k úhradě nákladů „je považován za rozhodnutí soudního exekutora sui generis, jehož prostřednictvím se určují jednotlivé složky a výše nákladů exekuce, které je povinen povinný v důsledku vedení exekuce uhradit soudnímu exekutorovi.“²³⁰

V předchozích kapitolách již bylo zmíněno, že je to především účastník, který se musí prostřednictvím námitek²³¹ domáhat procesní ochrany. Kárný senát za něj tuto odpovědnost nemůže přejímat. V judikatuře kárného soudu lze však najít mnoho rozhodnutí, kdy byl chybný postup při vydání příkazu k úhradě nákladů exekuce shledán jako kárné provinění soudního exekutora.

²²⁹ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 6. 2012 sp. zn. 11 Kse 18/2009

²³⁰ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR), s. 141

²³¹ Srov. § 88 odst. 3 exekučního řádu

Jedním z takových případů je vydání příkazu k úhradě nákladů exekuce, kde si soudní exekutor určil výši svojí odměny z výtěžku dražby, a ne z vymoženého plnění.²³² V tomto případě došlo dle soudního exekutora ke vzniku pochybení vinou jeho zaměstnance. V této věci kárný soud také konstatoval, že je někdy problematické vymezit, kde se nahrazuje procesní obrana účastníka a nepřiměřeně se zasahuje do nezávislosti exekučního řízení, a kde se jedná o vznik kárné odpovědnosti, když mimo jiné konstatoval: „Návrhy na zahájení kárných řízení, které spatřují kárná provinění v postupu soudních exekutorů v exekučních řízení a které ze strany kárného soudu předpokládají hodnocení postupu exekutorů ex post za situace, kdy nebylo využito opravných prostředků ze strany účastníků exekučního řízení, vyvolávají řadu otázek. Především jde o to, kdy lze ještě postup exekutora považovat za nezávislý výkon exekuční činnosti, a kde nastává hranice, kdy již postup soudních exekutorů vyvolává kárnou odpovědnost.“²³³ Posouzení takové hranice pak bude záviset na individuálních okolnostech každého případu.

Dalším takovým pochybením soudního exekutora, které bylo kárným soudem shledáno jako kárné provinění, je zahrnutí nákladů vzniklých při místním šetření do příkazu k úhradě nákladů exekuce, ačkoli nebyl z takového šetření pořázen protokol ani nebyl úkon vyznačen ve spise.²³⁴

Kárný soud také označil za kárný delikt jednání soudního exekutora, který v několika příkazech k úhradě nákladů exekuce nesnížil svoji odměnu, ačkoli se jednalo o exekuční řízení k vymožení nízké pohledávky.²³⁵ „Nesprávné určení výše odměny ve výzvách k dobrovolnému splnění kárný senát vyhodnotil jako jeden pokračující delikt, neboť všech sedmáct dílčích porušení zákona bylo vedeno jednotným záměrem naplňujícím skutkovou podstatu stejného deliktu, bylo provedeno stejným způsobem a spojeno blízkou souvislostí časovou a souvislostí v předmětu útoku.“²³⁶

Ke vzniku kárného provinění soudního exekutora došlo i za situace, kdy soudní exekutor vydal příkaz k úhradě nákladů exekuce, ačkoli byl povinný v rámci insolvenčního řízení osvobozen od placení pohledávek. „Je kárným deliktem exekutora, pokud si soudní exekutor přiznával náklady exekuce, jakkoliv věděl, že

²³² Srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2011 sp. zn. 14 Kse 1/2010

²³³ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2011 sp. zn. 14 Kse 1/2010

²³⁴ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2012 sp. zn. 14 Kse 10/2011

²³⁵ Srov. § 11 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené soudním exekutorem (dále jen exekutorský tarif)

²³⁶ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1. 2016 sp. zn. 15 Kse 8/2015

povinný byl předtím osvobozen od placení pohledávek (včetně těchto nákladů exekuce) podle § 414 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení).“²³⁷

Podle mého názoru nelze jednoznačně říct, že je čistě věcí účastníka, zda se bude prostřednictvím námitek bránit proti vydanému příkazu k úhradě nákladů exekuce. Je třeba vzít v potaz, že příkaz k úhradě nákladů exekučního řízení natolik zasahuje do majetkové sféry účastníků, že v případě opakovaného pochybení nebo výrazného excesu musí dojít ke vzniku kárné odpovědnosti soudního exekutora.

3.5.3. Některá další kárná provinění soudních exekutorů

Jako kárné provinění může být shledáno i jednání soudního exekutora, kterým soustavně po dobu sedmi měsíců porušuje ustanovení kancelářského řádu. Ať už se soudní exekutor rozhodne pro listinnou nebo elektronickou formu exekučního spisu, musí jejich vedení odpovídat požadavkům stanoveným kancelářským řádem. „Pokud vede soudní exekutor spis pouze v elektronické podobě, musí vždy veškeré písemnosti doručené mu v listinné podobě převést do elektronické podoby. Nenaplní-li soudní exekutor podmínky, které pro vedení elektronického spisu předpisy vyžadují (nezměnitelnost dokumentů ve formátu pdf), je povinen dokumenty, které vede ve své evidenci elektronicky, vytisknout a zařadit do spisu v listinné podobě tak, aby spis obsahoval v chronologické posloupnosti veškeré písemnosti s požadovanými náležitostmi a byl úplný.“²³⁸

Ačkoli se způsob vedení spisu může zdát jako nepodstatná záležitost, je třeba si uvědomit, že je prostřednictvím něj realizováno právo účastníků do spisu nahlížet, pořizovat si z něj výpisy a kopie.²³⁹ A opět si v tomto případě můžeme povšimnout, že se jednalo o soustavnou činnost týkající se všech spisů soudního exekutora. Nejedná se tedy o individuální pochybení v rámci jednoho spisu. I to bylo podle mého názoru podstatné pro posouzení, zda se jedná o kárný delikt soudního exekutora.

Velmi negativně vnímá veřejnost kárná provinění soudních exekutorů při způsobu provedení exekuce prodejem movitých věcí, anebo při vyklizení nemovitosti.

²³⁷ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2018 sp. zn. 14 Kse 1/2018

²³⁸ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2011 sp. zn. 15 Kse 4/2011

²³⁹ Srov. § 94 odst. 1 exekučního řádu

Ve věci, kterou řešil kárný soud pod sp. zn. 14 Kse 1/2016, došlo k vyklizení nemovitosti povinného, přičemž tento nebyl patnáct dnů předem vyrozuměn o termínu vyklizení. Navíc zaměstnanci soudního exekutora zničily věci, aniž by k tomu byl zákonný důvod, neboť se nejednalo o zcela bezcenné věci. „Předně kárný senát zdůrazňuje, že skutek hodnotil v jeho celistvosti, při hodnocení skutku vzal v potaz obě namítaná pochybení.“²⁴⁰ Ve stejné věci došlo k vedení nátlaku na třetí osoby, které pod výhrůžkou zabavení jejich movitých věcí, následně dluh uhradily. Kárné provinění soudního exekutora dále spočívalo v nesprávném poučení třetích osob, vedení nekompletních protokolů, provedení soupisu věcí prokazatelně patřící třetí osobě a sepisování věcí povinného na místě, kde povinný prokazatelně nebydlel.²⁴¹

Jako kárné provinění bylo posouzeno kárným soudem i jednání soudního exekutora, kterým výslovně pověřil svého zaměstnance (exekutorského koncipienta), aby po provedení soupisu movitých věcí nosil a držel střelnou zbraň a střelivo do této zbraně.²⁴² Takovým jednáním byl porušen zákon o zbraních.²⁴³ „Podle § 8 zákona o zbraních platí, že nabývat do vlastnictví, s výjimkou dědění, a držet nebo nosit zbraň nebo střelivo může pouze ten, kdo je držitelem zbrojního průkazu nebo zbrojní licence, pokud tento zákon nestanoví jinak. Co se týče soudních exekutorů, zákon „jinak“ nestanoví. Lze tudíž uzavřít, že i soudní exekutor musí při v zákoně definované manipulaci se zbraní být držitelem zbrojního průkazu, jinak s ní manipulovat nesmí.“²⁴⁴ Kárný soud v tomto případě upozornil na skutečnost, že k předání střelné zbraně došlo v restauraci, a ačkoli nebylo prokázáno, že došlo k ohrožení hostů, držení zbraně osobou bez zbrojního průkazu takové riziko představuje. Kárné provinění soudního exekutora je závažné, neboť střelná zbraň je způsobila poranit nebo usmrtit člověka.²⁴⁵

K dalšímu kárnému provinění soudního exekutora došlo například v situaci, kdy soudní exekutor zajistil v rámci exekučního řízení 38 kusů měničů nacházejících se na pozemku povinného, přestože měli a mohli mít pochybnost, zda

²⁴⁰ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2017 sp. zn. 14 Kse 1/2016

²⁴¹ Srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2017 sp. zn. 14 Kse 1/2016

²⁴² Srov. Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 8. 9. 2014 sp. zn. 14 Kse 7/2013

²⁴³ Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu a o změně zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů a o změně zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o střelných zbraních), ve znění zákona č. 13/1998 Sb., a zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů (zákon o zbraních), ve znění pozdějších předpisů.

²⁴⁴ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 8. 9. 2014 sp. zn. 14 Kse 7/2013

²⁴⁵ Srov. Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 8. 9. 2014 sp. zn. 14 Kse 7/2013

byly tyto měniče v době jejich soupisu ve vlastnictví povinného. Zároveň se jednalo o součást jiné věci (fotovoltaické elektrárny) a jejich zabavením byl znemožněn její provoz.²⁴⁶ „Kárný soud nepopírá, že vlastnictví věci, které exekutor hodlá sepsat, může být někdy sporné a může být účelově popíráno, v posuzované věci bylo ale na základě popsanych okolností jednoznačně vyloučeno, aby vlastníkem sepsaných věcí (měničů, které byly součástí věci hlavní, jež nepochybně povinnému nepatřila) byl povinný.“²⁴⁷ V tomto případě tedy i kárný soud upozorňuje na skutečnost, že je někdy obtížné určit věci ve vlastnictví povinného.

Je jasné, že při provádění exekuce vyklizením nemovitosti a prodejem movitých věcí dochází k citelnému zásahu do práv povinného. Proto je pochopitelné, že výše uvedené jednání soudního exekutora nelze tolerovat. Podle mého názoru patří vytváření úmyslného tlaku na třetí osoby pod pohrůzkami zabavení jejich movitých věcí a jejich nesprávné poučení k takovému jednání, které musí být kárně potrestáno vždy, neboť vrhá špatné světlo na celou činnost soudních exekutorů. Chápu, že se může jednat o ojedinělé chování jednoho ze soudních vykonavatelů, které soudní exekutor zaměstnává, potom je však na soudním exekutorovi, aby prokázal zjevný exces svého zaměstnance.

Kárné provinění soudního exekutora může být složeno z několika pochybení, které ve svém celku zakládají kárnou odpovědnost. V jedné z věcí, kterou řešil kárný soud, došlo ke kumulaci několika procesních pochybení při provádění exekuce prodejem nemovitostí, a to nepředvolání vydražitele k rozvrhovému jednání, nedoručení příkazu k úhradě nákladů exekuce povinnému a nedoručení usnesení o rozvrhu vydražiteli.²⁴⁸ Zde bych opět ráda zdůraznila, že prodej nemovitých věcí je jeden z nejvíce zasahujících způsobů provedení exekuce do práv povinného. Proto by v takových případech měl soudní exekutor vždy postupovat obezřetně.

Na základě výše uvedeného je zřejmé, že judikatura ve věcech kárných provinění soudních exekutorů je poměrně bohatá a rozmanitá.

Myslím si, že při výkonu exekuční činnosti se nelze zcela vyvarovat vzniku chyb. Jak jsem však výše nastínila, v některých případech se jedná o větší zásah do práv povinných, a tam je nutné postupovat mnohem obezřetněji (viz vyklizení nemovitosti anebo soupis movitých věcí povinného). Naopak některá kárná

²⁴⁶ Srov. Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2016 sp. zn. 15 Kse 9/2015

²⁴⁷ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2016 sp. zn. 15 Kse 9/2015

²⁴⁸ Srov. Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 6. 2011 sp. zn. 14 Kse 1/2011

provinění nejsou natolik závažná (viz vedení exekučních spisů v rozporu s kancelářským řádem), aby měla významný vliv na práva třetích osob. Od toho se pak odvíjí i druh zvoleného kárného opatření. Rovněž při zvažování, jaká výše pokuty bude soudnímu exekutorovi uložena, kárný soud posoudí celkovou závažnost kárného provinění vzhledem k okolnostem konkrétního případu.

4. Časté důvody podávání stížností na činnost soudních exekutorů

Cílem této kapitoly je vybrat některé důvody uvedené ve stížnostech na činnost soudních exekutorů a zamyslet se nad tím, zda v takových případech skutečně dochází k porušování zákonných povinností anebo podaná stížnost vyplývá v nedostatečné orientace účastníků v právní úpravě exekučního řízení. Podkladem mi bude má vlastní zkušenost s agendou stížností na soudní exekutory a informace zveřejněné Exekutorskou komorou.²⁴⁹ Jak již bylo zmíněno ve druhé kapitole mám zkušenosti především s vyřizováním nedůvodných stížností.

4.1. Nedoručení písemností

Ačkoli se problematika doručování písemností v exekučním řízení zdá přehledná a jednoduchá, z vlastní zkušenosti mohu potvrdit, že je to jedna z nejčastějších námitek povinných proti postupu soudního exekutora.

Doručování je v exekučním řádu upraveno v § 124 (zvláštní ustanovení o doručování), ucelená úprava pak vychází z občanského soudního řádu § 45 až 50. Cílem této kapitoly určitě není popis celé problematiky. V praxi povinným činí největší potíže doručování tzv. fikcí na adresu uvedenou v centrální evidenci obyvatel a také doručení vyznění o zahájení exekuce až s prvním exekučním příkazem.²⁵⁰

„Nevyzvedne-li si adresát písemnost ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla připravena k vyzvednutí, považuje se písemnost posledním dnem této lhůty za doručenu.“²⁵¹ Dojde k doručení fikcí. Povinný si tak písemnost fakticky nemusí převzít, přesto desátým dnem nastávají v exekučním řízení následky spojené s doručením písemnosti. Zde je však nutné zdůraznit, že tato právní úprava výrazně přispívá k rychlosti exekučního řízení. Rovněž řeší situaci, kdy jsou povinní formálně vedeni na ohlašovně a jejich pobyt není znám.

S problematikou tohoto způsobu doručení rovněž souvisí stížnosti povinných, že jim bylo doručováno na jinou adresu, než na které se zdržují. Pokud však nenahlásí doručovací adresu přímo do konkrétního exekučního spisu, soudní

²⁴⁹ Srov. Exekutorská komora České republiky. *Nejčastější dotazy* [online]. 2020 [cit. 2020-8-6]. Dostupné z: <https://www.ekcr.cz/1/nejcastejsi-dotazy/236-nejcastejsi-dotazy?w=> (online)

²⁵⁰ Srov. § 44 odst. 1 exekučního řádu

²⁵¹ § 49 odst. 4 občanského soudního řádu

exekutor jim bude písemnosti doručovat na adresu dle centrální evidence obyvatel.²⁵² Povinní mohou této situaci předejít, pokud nahlásí doručovací adresu přímo ke konkrétní věci nebo si zřídí datovou schránku.²⁵³ Opět samozřejmě nelze klást soudnímu exekutorovi za vinu nesoulad oficiálně nahlášených údajů v centrální evidenci obyvatel přímo povinnými a bydlištěm, kde se povinní trvale zdržují.

Z většiny stížností na nedoručení písemnosti nakonec podle mého názoru vyplyne neznalost povinného o základních principech doručování anebo jeho nedbalost při nahlašování aktuální adresy do centrální evidence obyvatel. Samozřejmě se může v ojedinělých případech stát, že písemnost skutečně nebyla doručena, přesto ze své praxe vím, že většinou se opravdu jedná o doručování na adresu dle centrální evidence obyvatel a následné doručení fikcí, ačkoli se povinný na této adrese nezdržuje.

Další stížnosti povinných se týkají blokad jejich majetku, ačkoli jim dosud nebylo doručeno vyrozumění o zahájení exekuce. Zákonná úprava pak v tomto směru chrání oprávněné, aby ještě před postižením majetku nebyl ze strany povinného zmařen účel exekuce. Pokud by povinní byli nejprve vyrozuměni o zahájení exekuce, a až poté by došlo k postihování jejich majetku, bylo by to v rozporu se smyslem exekučního řízení.

Myslím si, nedostatečná orientace povinných v oblasti právní úpravy doručování je jedním z nejčastějších důvodů pro podání stížností. Ve většině případů však dojde pouze k poučení takového účastníka o principech doručování a stížnost není shledána důvodnou.

4.2. Provedení exekuce několika způsoby současně

V kapitole 1.4. byl stručně vymezen průběh exekučního řízení a rovněž v ní byly vyjmenovány způsoby provedení exekuce s vymezením pořadí, v jakém mají být v exekučním řízení uplatňovány, nebrání-li to jejímu účelu. Soudní exekutor však může provádět exekuci několika způsoby najednou.²⁵⁴

Ve své praxi jsem se setkala se stížnostmi povinných, že ačkoli jsou jim prováděny srážky ze mzdy, byl jim zároveň postižen účet u peněžního ústavu. Oba tyto způsoby provedení exekuce lze proti povinnému vést současně. K problému

²⁵² Srov. § 46b občanského soudního řádu

²⁵³ Srov. § 46 občanského soudního řádu

²⁵⁴ Srov. § 58 odst. 2 exekučního řádu

však může dojít v situaci, kdy se na účtu povinného nachází nezabavitelná část mzdy. „Zde je však třeba mít na paměti, že postih účtu se provádí na pohledávce z účtu, a při vydání příkazu nemusí být vůbec patrné, jaké prostředky se zde nacházejí.“²⁵⁵ Z právního hlediska jsou v majetku banky a povinný má vůči bance pohledávku, která je v exekuci postižena.²⁵⁶ Exekuční příkaz příkázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu však nesmí postihovat nezabavitelnou část mzdy, jež je na tento účet posílána.²⁵⁷ Povinný může v takovém případě podat návrh na částečné zastavení exekuce, a to v rozsahu nezabavitelné výše jeho mzdy nacházející se na účtu. Situaci poté může předejít, pokud si se zaměstnavatelem sjedná jiný způsob výplaty.

Povinný má rovněž možnost požádat peněžní ústav o jednorázovou výplatu dvojnásobku životního minima.²⁵⁸ „Peněžní ústav činí výplatu k žádosti povinného, nedotazuje zvláště soudního exekutora, nepožaduje k tomu žádný pokyn, o výběru exekutora pouze následně informuje.“²⁵⁹

Z výše uvedeného je zřejmé, že při souběžném postihu mzdy i účtu povinného, je to právě povinný, kdo má zákonem dané nástroje, aby situaci řešil (žádost o vyplacení dvojnásobku životního minima, návrh na částečné zastavení exekuce). Soudnímu exekutorovi totiž v okamžiku postižení pohledávky povinného u peněžního ústavu není známo, jakou povahu mají finanční prostředky, které se zde nacházejí.

Setkala jsem se i se stížností povinného, že ačkoli má se soudním exekutorem domluven v rámci exekučního řízení splátkový kalendář, soudní exekutor přesto postihuje jeho mzdu, účet a podobně. V tomto případě byl povinný poučen, že umožnění splátek v exekučním řízení záleží zcela na domluvě s konkrétním soudním exekutorem. Rovněž mu bylo zdůrazněno, že se nejedná o zákonný způsob provedení exekuce dle § 59 exekučního řádu. Soudní exekutor tak může i při řádném splácení provést exekuci i jinými způsoby, aby byla pohledávka oprávněného uspokojována rychle a účelně.

Týká-li se stížnost povinného na postup soudního exekutora některého z důvodů uvedených v této kapitole, je poučen buď o možnostech obrany a

²⁵⁵ MAREK, Karel. MEDKOVÁ, Vladimíra. Kontrakty o účtech a příkázání pohledávky z účtu v exekučním řízení. *Komorní listy*. 2013, č. 2, s. 9

²⁵⁶ Srov. Exekutorská komora České republiky. *Nejčastější dotazy*. [online]. 2020 [cit. 2020-8-9]. Dostupné z: <https://www.ekcr.cz/1/nejcastejsi-dotazy/236-nejcastejsi-dotazy?w=>

²⁵⁷ Srov. náleží Ústavního soudu ze dne 20. 10. 2016 sp. zn. IV. ÚS 121/16

²⁵⁸ Srov. § 304b občanského soudního řádu

²⁵⁹ MAREK, Karel. MEDKOVÁ, Vladimíra. Kontrakty o účtech a příkázání pohledávky z účtu v exekučním řízení. *Komorní listy*. 2013, č. 2, s. 9

základech právní úpravy exekučního řízení vztahující se ke způsobům provedení exekuce.

Podle mého názoru důvody těchto stížností vycházejí především z neznalosti právní úpravy způsobů provedení exekuce. Jak již bylo výše nastíněno je v rukou povinného, aby prokazoval povahu finančních prostředků na svém účtu. Navíc pro oprávněného je žádoucí, aby byla exekuce prováděna několika způsoby současně. Pokud je to možné, zajistí se tím rychlejší vymožení pohledávky v exekučním řízení.

Co se týká splátkového kalendáře povinní si často neuvědomují (nechtějí uvědomit), že měli více času na dobrovolné plnění své povinnosti. Nejprve měli možnost plnit své závazky, a to alespoň částečně již v průběhu nalézacího řízení. Dále jim byla poskytnuta lhůta k dobrovolnému plnění přímo v exekučním titulu. Pokud se však rozhodnou splácet až v rámci exekučního řízení, nemělo by je překvapovat, že soudní exekutor bude provádět exekuci i jinými způsoby.

4.3. Pochybení soudního exekutora při provedení exekuce prodejem movitých věcí

Jednání vykonavatelů při provádění soupisu movitých věcí povinného patří mezi nejčastější důvody podání podnětu k zahájení dohledu.²⁶⁰ Z logiky věci s sebou provádění mobiliárních exekucí přináší řadu konfliktních situací. Nastávají i takové situace, kdy se povinní pokusí na vykonavatele slovně nebo fyzicky zaútočit.

Jednou z problematických otázek je adresa, na které lze soupis movitých věcí povinného provést. Vykonavatel se na základě informací ze spisu rozhodne, kde se pokusí provést soupis věcí povinného. Nejčastěji se bude jednat o adresu dle centrální evidence obyvatel. Časté jsou však případy, kdy jsou povinní hlášeni na adrese městského nebo obecního úřadu.

Vhodnou adresu lze zjistit například ze sdělení oprávněného, z informací získaných z veřejných rejstříků (např. insolvenčního rejstříku, živnostenského rejstříku) nebo z vyjádření orgánů, které byly požádány o poskytnutí součinnosti

²⁶⁰ Srov. Exekutorská komora České republiky. *Informace o dohledové činnosti za rok 2016 a 2017* [online]. 2020 [cit. 2020-8-10]. Dostupné z: <https://www.ekcr.cz/1/nejcastejsi-dotazy/694-dohled-pravni-uprava?w=>

(například zaměstnavatel). Vodítkem může být i adresa, kde si povinný přebírá poštu.²⁶¹

I když je soupis movitých věcí prováděn na adrese dle centrální evidence obyvatel, vykonavatel musí postupovat obzvlášť pečlivě, obezřetně a se zvýšenou pozorností.²⁶² Například může jít o situaci, kdy je povinný stále hlášen v domě svých rodičů, ačkoli zde již několik let nebydlí. V takovém případě by zde soupis movitých věcí neměl být prováděn.

Pokud je soupis věcí prováděn na jiné adrese, než na které má povinný hlášen trvalý pobyt, nese soudní exekutor jisté riziko. „Většina kárných žalob ve věcech soudních exekutorů a provádění mobiliárních exekucí se týká výkonu mobiliární exekuce na adrese, která není adresou povinného, na které má hlášen trvalé bydliště.“²⁶³

Základním hlediskem pro určení adresy je skutečnost, zda povinný byt (dům apod.) skutečně užívá (to znamená, že se v něm zdržuje s úmyslem zdržovat se zde trvale) a zda se v něm nachází jeho věci. Není přitom nutná existence vlastnického práva, nájemního práva nebo jiného právního vztahu povinného k nemovitosti.²⁶⁴

Podle mého názoru je v praxi často obtížné určit správnou adresu, kde se povinný zdržuje s úmyslem zdržovat se zde trvale, a kde se tak nachází jeho movité věci. Tím spíš, že povinný se většinou snaží své povinnosti vyhnout, a jsou hlášení na úřední adrese. Ačkoli chápu, že provádění mobiliárních exekucí je výrazným zásahem do sféry povinného, je třeba mít na zřeteli, že se k tomuto způsobu provedení exekuce uchyluje soudní exekutor až po vyčerpání jiných možností.²⁶⁵

Kromě provádění mobiliárních exekucí na nesprávné adrese je dalším častým důvodem stížnost na povahu věcí, které jsou sepsány. Buď povinný namítají, že se jednalo o věci, které nemohou být zabaveny, anebo že se jedná o věci ve vlastnictví třetích osob.

Demonstrativní výčet věcí, které jsou vyloučeny z exekučního řízení vychází z § 322 občanského soudního řádu. „Dané ustanovení je třeba vykládat restriktivně a podřadit pod něj pouze věci, které povinný nemůže postrádat, aniž by tím byla snížena jeho lidská důstojnost.“²⁶⁶ Jedná se například o obvyklé vybavení

²⁶¹ Srov. HOBL, Jaroslav. Kde lze sepsat movité věci povinného? *Komorní listy*. 2013, č. 2, s. 19

²⁶² Srov. nález Ústavního soudu ze dne 9. 6. 2009 sp. zn. III. ÚS 292/07

²⁶³ HOBL, Jaroslav. Kde lze sepsat movité věci povinného? *Komorní listy*. 2013, č. 2, s. 19

²⁶⁴ Srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2012 sp. zn. 14 Kse 6/2011

²⁶⁵ Srov. § 58 odst. 2 exekučního řádu

²⁶⁶ SVOBODA, Karel. *Občanský soudní řád: komentář*. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova edice komentované zákony, s. 1276

domácnosti (stůl, židle, kuchyňské nádobí, ložní prádlo, lůžko, a podobně), snubní prsten, fotky týkající se povinného a jeho rodiny, zdravotnické potřeby, a další.²⁶⁷

Pokud dojde k poškození movitých věcí a povinný se domnívá, že se jedná o věci z exekuce vyloučené, může podat návrh na částečné zastavení exekuce.²⁶⁸

Jestliže jsou do soupisu pojaty věci třetí osoby, zákon jí přiznává právní ochranu prostřednictvím návrhu na vyškrtnutí věci ze soupisu, případně vylučovací žaloby.

Návrh na vyškrtnutí věci ze soupisu může podat třetí osoba do 30 dnů ode dne, kdy se o soupisu těchto věcí dozvěděla.²⁶⁹ „Domáhat se vyškrtnutí věci může tedy pouze osoba, které k věci přísluší právo vycházející z hmotného práva, typicky vlastník nebo držitel věci.“²⁷⁰ Tento postup usnadňuje a urychluje možnost osob domoci se svého práva k movité věci. Výhodou je (na rozdíl od vylučovací žaloby), že s tímto návrhem není spojena poplatková povinnost, řízení probíhá přímo u soudního exekutora, který movité věci sepsal, a je dána poměrně krátká lhůta k rozhodnutí (15 dnů²⁷¹).²⁷²

Pokud návrh na vyškrtnutí movitých věcí ze soupisu nebude úspěšný, má tato osoba ještě možnost obrany podáním žaloby na vyloučení věci. „Právo k majetku, které nepřipouští výkon rozhodnutí, lze uplatnit vůči oprávněnému návrhem na vyloučení majetku z výkonu rozhodnutí v řízení podle třetí části tohoto zákona.“²⁷³ Jak již bylo výše naznačeno, nevýhodou je především s tím spojená poplatková povinnost²⁷⁴ a délka řízení, kdy se spor o vyloučení věci může táhnout i několik měsíců, případně let.

Vylučovací žalobu může podat i osoba, která se nedomáhala vyloučení věci prostřednictvím návrhu na vyškrtnutí věci ze soupisu.²⁷⁵

Z výše uvedeného vyplývá, že zákon dává možnost obrany nejen povinnému, ale i třetím osobám, pokud bylo při provádění mobiliárních exekucí

²⁶⁷ Srov. § 322 odst. 2 občanského soudního řádu

²⁶⁸ Srov. § 55 exekučního řádu

²⁶⁹ Srov. § 68 odst. 1 exekučního řádu

²⁷⁰ HÁJEK, Miroslav. Návrh na vyškrtnutí věci ze soupisu, *Komorní listy*. 2012, č. 1, s. 34

²⁷¹ Srov. § 68 odst. 2 exekučního řádu

²⁷² Srov. HÁJEK, Miroslav. Návrh na vyškrtnutí věci ze soupisu, *Komorní listy*. 2012, č. 1, s. 34

²⁷³ § 267 občanského soudního řádu

²⁷⁴ 2000 Kč dle položky 4 odst. 1 písm. c) sazebníku poplatků, který je přílohou zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích

²⁷⁵ Srov. SVOBODA, Karel. Problém vztahu mezi vyškrtnutím věci ze soupisu a vylučovací žalobou, *Komorní listy*. 2011, č. 4, s. 30

zasaženo do jejich práv. Dohledová činnost by tuto jejich možnost procesní obrany neměla nahrazovat.

Předmětem dohledu by však bylo jasné vybočení ze zákonných mezí při soupisu movitých věcí, například sepsání věci, kterou zjevně sepsat nelze (příklad rodinné fotografie), a to za účelem vytvoření psychického nátlaku na povinného a jeho blízkých osob za účelem uhrazení pohledávky. Podkladem pro zahájení výkonu dohledu může potom být pořízený zvukově obrazový záznam.²⁷⁶

Je zřejmé, že při soupisu movitých věcí povinného je mnoho problematických oblastí. A vzhledem k tomu, že jde o jeden z nejčastějších důvodů pro podání podnětu k výkonu dohledu, je na soudním exekutorovi, zda bude dostatečně školit své vykonavatele a kontrolovat jejich postup. Chápu ale, že s ohledem na povahu a průběh tohoto způsobu provedení exekuce nelze ani do budoucna vyloučit vznik konfliktních situací.

4.4. Soudní exekutor nekomunikuje s povinnými

Dalším důvodem pro podání stížnosti, se kterým jsem se ve své praxi setkala, je nedostatečná komunikace soudního exekutora s povinnými. Jako jeden z nejčastějších důvodů pro podání stížností to uvádí i Exekutorská komora.²⁷⁷

Ve věci, kterou jsem řešila, se jednalo o situaci, kdy soudní exekutor opakovaně neodpovídal na emailový dotaz povinného ohledně výše vymožené částky.

Písemná podání učiněná prostřednictvím emailu bez ověřeného elektronického podpisu musí být do tří dnů doplněna o předložený originál nebo písemné podání shodného znění. Pokud doplněna nejsou, soudní exekutor k nim nepřihlíží.²⁷⁸ O této skutečnosti jsem účastníka poučila a zároveň jsem mu sdělila, že soudní exekutor nemá zákonnou povinnost zasílat účastníkům přehled částek vymožených v exekuci. Za tímto účelem má povinný právo nahlédnout do exekučního spisu, kde si může požadované informace zjistit.²⁷⁹

Stížnost na postup soudního exekutora ohledně komunikace tak byla shledána jako nedůvodná. Přesto se domnívám, že by soudní exekutor mohl i na emailová podání bez elektronických podpisů reagovat. Vstřícný přístup z jeho

²⁷⁶ Srov. 325b odst. 3 občanského soudního řádu

²⁷⁷ Srov. Exekutorská komora České republiky. *Informace o dohledové činnosti za rok 2016 a 2017* [online]. 2020 [cit. 2020-8-10]. Dostupné z: <https://www.ekcr.cz/1/nejcastejsi-dotazy/694-dohled-pravni-uprava?w=>

²⁷⁸ Srov. § 42 odst. 2 občanského soudního řádu

²⁷⁹ Srov. § 94 odst. 1 exekučního řádu

strany by omezil podávání podnětů podobného obsahu, která jsou z velké části shledána jako nedůvodná.

Dále si povinní stěžují, že není možné se soudním exekutorem komunikovat telefonicky. V tomto případě je vhodné zjistit si na internetových stránkách soudního exekutora úřední hodiny jeho exekutorského úřadu. Pokud se přesto povinným nedaří soudnímu exekutorovi dovolat, mají možnost získat potřebné informace nahlédnutím do spisu.

Obecně vstřícná komunikace soudních exekutorů s účastníky řízení přispívá k lepšímu obrazu soudních exekutorů ve společnosti. Samozřejmě úroveň této komunikace se bude na jednotlivých úřadech lišit.

Vzhledem k tomu, že nedostatečná komunikace soudního exekutora může být nahrazena osobní návštěvou exekutorského úřadu a nahlédnutím do exekučního spisu, nejedná se podle mého názoru o závažné pochybení.

5. Komparace dohledu nad soudními exekutory s dohledem nad jinými právními profesemi

Cílem této kapitoly je srovnat základní aspekty dohledové činnosti nad soudními exekutory s dohledem nad jinými právními profesemi. Zvolila jsem srovnání s dohledem nad notáři, advokáty a soudci.

U všech zmíněných právních profesí nejprve velmi stručně vymezím orgány vykonávající nad nimi dohled, a na to navazující právní úpravu kárného řízení. Účelem je zaměřit se především na odlišnosti, nikoli na podrobný popis průběhu kárného řízení u jiných profesí.

Po stručné charakteristice dohledu a kárné odpovědnosti zhodnotím některé z mého pohledu významné odlišnosti.

5.1. Dohled nad notáři

Nejdříve bych chtěla srovnat dohled nad notáři a soudními exekutory, neboť povaha jejich činnosti je v některých aspektech podobná.

„Notář i soudní exekutor jsou služebníky státu, avšak „na vlastní účet“. Jejich celkové postavení je ve srovnání s postavením soudce nebo státního zástupce značně odlišné. Vedle projednávání dědické agendy nebo nuceného vymáhání judikátních pohledávek, resp. jiných zákonem uložených povinností, vykonávají notáři i soudní exekutoři řadu dalších činností, kdy si jejich služby objednávají jednotlivé subjekty na základě svobodné volby.“²⁸⁰

Jedná se tedy o srovnatelné právní profese, když soudní exekutoři i notáři jsou podnikateli, kteří se určitým způsobem podílejí na výkonu veřejné moci na základě státní autorizace.²⁸¹ Zatímco notáři působí v různých podobách v českých zemích po staletí, soudní exekutoři funguje v České republice teprve 19 let.²⁸²

Samosprávným orgánem notářů je Notářská komora České republiky²⁸³, pod kterou jsou dále podřazeny jednotlivé regionální notářské komory zřízeny

²⁸⁰ PLÁŠIL, Vladimír. Zamyšlení nad současnou právní úpravou kárné odpovědnosti soudních exekutorů, exekutorských kandidátů a exekutorských koncipientů, *Komorní listy*. 2010, č. 4, s. 5

²⁸¹ Srov. ŠIMKA, Karel. Kárná řízení u Nejvyššího správního soudu a soudní exekutoři, *Komorní listy*. 2019, č. 1, s. 12

²⁸² Srov. BARTOŠ, Jiří. Srovnání některých aspektů činnosti notářů a soudních exekutorů, *Ad Notam*. 2009, č. 6, s. 199

²⁸³ Dále jen Notářská komora

v obvodu každého krajského soudu a Městského soudu v Praze. Jedná se tedy o dvoustupňový systém notářské samosprávy.²⁸⁴

Dohled nad činností notářů je upraven v zákoně č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád)²⁸⁵ v části čtvrté. Dohled nad notáři vykonává Ministerstvo spravedlnosti a Notářská komora nad všemi notářskými úřady, a jednotlivé regionální notářské komory nad notářskými úřady ve svém obvodu.²⁸⁶

Dohled vykonávaný Ministerstvem spravedlnosti je s ohledem na nezávislost notářů jako soudních komisařů prováděn pouze nad sepisováním veřejných listin o právních jednání, přijímání listin a peněz do notářské úschovy a nad osvědčováním právně významných skutečností. Dohled vykonávaný Notářskou komorou se vztahuje prakticky na jejich veškerou činnost.²⁸⁷

Dohledová činnost je realizována prostřednictvím kontrol, ale i vyřizováním podnětů a stížností na činnost notářů. Kontroly mohou být prováděny podle předem stanoveného plánu, ale i nahodile, přičemž regionální notářské komory musí provést alespoň jednou za tři roky kontrolu u každého notáře ve svém obvodu. Na postup při dohledové činnosti se přiměřeně užití ustanovení kontrolního řádu.²⁸⁸

Drobné nedostatky v činnosti notáře zjištěné v rámci dohledu se notáři vytknou.²⁸⁹ Výtka nemusí mít žádné formální náležitosti a může být tak učiněna i ústně.²⁹⁰

Pokud jsou zjištěny závažnější nedostatky, vzniká za ně kárná odpovědnost notáře. Za kárné provinění lze notáři udělit kárné opatření ve formě písemného napomenutí, pokutu až do výše stonásobku minimální měsíční mzdy²⁹¹ nebo odvolání notáře z notářského úřadu.²⁹²

Kárné řízení nad notáři je v prvním stupni svěřeno Notářské komoře. Postup kárné komise Notářské komory je rovněž upraven stavovským předpisem Notářské

²⁸⁴ Srov. BÍLEK, Petr. *Notářský řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2018. Beckova edice komentované zákony, s. 127

²⁸⁵ Dále jen notářský řád

²⁸⁶ Srov. § 45 notářského řádu

²⁸⁷ Srov. BÍLEK, Petr. *Notářský řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2018. Beckova edice komentované zákony, s. 239

²⁸⁸ Srov. BÍLEK, Petr. *Notářský řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2018. Beckova edice komentované zákony, s. 240

²⁸⁹ Srov. § 47 notářského řádu

²⁹⁰ Srov. BÍLEK, Petr. *Notářský řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2018. Beckova edice komentované zákony, s. 241

²⁹¹ Dle nařízení vlády č. 347/2019 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě ve ztíženém pracovním prostředí, ve znění pozdějších předpisů, činí od 1. ledna 2020 výše minimální měsíční mzdy částku 14 600 Kč

²⁹² Srov. § 48 odst. 3 notářského řádu

komory ze dne 16. 6. 2009, kárným řádem.²⁹³ Konkrétně rozhodují tříčlenné kárné senáty složené z předsedy a dvou přísedících. Tito přísedící jsou členy kárné komise.²⁹⁴ „Kárná komise jako orgán se specifickou pravomocí v oblasti kárného řízení je zřízena pouze v druhém stupni, tj. na republikové úrovni orgánů notářské samosprávy.“²⁹⁵

Kárnou žalobu je možné podat ve lhůtě 6 měsíců od doby, kdy se kárný žalobce dozvěděl o kárném provinění, nejpozději však do tří let ode dne, kdy ke kárnému provinění došlo. Žaloba se podává Notářské komoře.²⁹⁶

Kárnými žalobci jsou: ministr spravedlnosti a prezident Notářské komory proti každému notáři, a předsedové krajských a okresních soudů, v jejichž obvodu má notář sídlo.²⁹⁷

Pokud se během kárného řízení prokáže, že se notář dopustil kárného provinění, uloží mu kárný senát jedno z taxativně vymezených kárných opatření. Pokud kárný senát dospěje k závěru, že kárné obvinění spácháno nebylo, vydá zprošťující rozhodnutí.²⁹⁸

Proti rozhodnutí o kárném provinění může notář podat ve lhůtě 15 dnů odvolání.²⁹⁹ „O odvolání rozhoduje pro každou věc ustanovený pětičlenný kárný senát složený z předsedy senátu a 2 členů, jmenovaných prezidentem Komory na návrh prezidia Komory, a 2 členů, určených losem prezidentem Komory z řad členů prezidia Komory.“³⁰⁰

Notářský řád neupravuje podrobněji průběh odvolacího řízení, proto se použijí ustanovení kárného řádu Notářské komory. „Kárný řád je důsledně koncipován tak, aby neopakoval zákonná ustanovení, je tedy třeba ho vykládat v souvislosti se zněním zákona, který jen doplňuje.“³⁰¹

²⁹³ Dostupný na: https://www.nkcr.cz/data/predpisy/karny_rad_090701.pdf [online], dále jen kárný řád Notářské komory

²⁹⁴ Srov. § 49 odst. 1 notářského řádu

²⁹⁵ BÍLEK, Petr. *Notářský řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2018. Beckova edice komentované zákony, s. 232

²⁹⁶ Srov. § 49 odst. 5 notářského řádu

²⁹⁷ Srov. § 49 odst. 4 notářského řádu

²⁹⁸ Srov. § 49c odst. 1 a 2 notářského řádu

²⁹⁹ Srov. § 50 odst. 3 notářského řádu

³⁰⁰ § 50 odst. 4 věta první notářského řádu

³⁰¹ BÍLEK, Petr. *Notářský řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2018. Beckova edice komentované zákony, s. 260

5.1.1. Komparace dohledu nad notáři a soudními exekutory

Z výše uvedeného je zřejmé, že mezi dohledem nad notáři a soudními exekutory můžeme najít hned několik rozdílů.

Jedním ze základních rozdílů je počet orgánů podílejících se na dohledu. Zatímco nad notáři vykonává dohled pouze Ministerstvo spravedlnosti a Notářská komora, nad soudními exekutory je dohled vykonáván ještě navíc předsedou okresního soudu, v jehož obvodu má soudní exekutor sídlo, případně ještě předsedou exekučního soudu.

Právní úprava prostřednictvím stavovských předpisů, tedy kárných řádů obou komor, se liší ve své celistvosti. Zatímco u soudních exekutorů se kárný řád snaží podat ucelenou úpravu dohledu (ačkoli ustanovení exekučního řádu přejímá), kárný řád Notářské komory pouze doplňuje právní úpravu v notářském řádu.

Rozdíly jsou i u rozlišování kárných provinění. U soudních exekutorů rozlišujeme kárný delikt a závažný kárný delikt. U notářů nic podobného zakotveno není.

Dalším rozdílem je výčet kárných opatření. Odvolání z úřadu a udělení písemného napomenutí je o obou právních profesích stejné. U peněžitého postihu je však možné uložit soudnímu exekutorovi pokutu až do výše 5 000 000 Kč, notáři pouze stonásobek minimální měsíční mzdy stanovení zvláštním předpisem. Soudnímu exekutorovi lze navíc uložit kárné opatření ve formě veřejného napomenutí.

U notářů nenalezneme podobnou právní úpravu jako v § 116 odst. 11 exekučního řádu.³⁰² Soudní exekutor tak může být odvolán na základě třech kárných provinění v pěti letech (tzv. pravidlo „tříkrát a dost“³⁰³). U notářů nic podobného stanoveno není.

Když srovnáme okruh kárných žalobců, dojdeme k závěru, že u notářů má i představitel Notářské komory postavení kárného žalobce. Vedení Exekutorské komory toto oprávnění nemá. Může pouze iniciovat kárné řízení prostřednictvím podnětu kárnému žalobci.

Dalším z mého pohledu nejpodstatnějším rozdílem je dvojinstančnost kárného řízení za kárná provinění notářů, přičemž oba stupně jsou realizovány

³⁰² „Exekutorovi se uloží kárné opatření odvolání z exekutorského úřadu, byl-li v posledních 5 letech před podáním návrhu na zahájení kárného řízení nejméně třikrát pravomocně uznán vinným závažným kárným deliktem, jestliže tato skutečnost zpochybňuje důvěryhodnost jeho dalšího setrvání v exekutorském povolání.“

³⁰³ Srov. KASÍKOVÁ, Martina a Karel ŠIMKA. *Exekuční řád: komentář*. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova edice komentované zákony, s. 709

jejich samosprávou. Soudní exekutoři však mají jenom jednu instanci kárného řízení, a to ještě mimo Exekutorskou komoru.

Rozdílů bychom samozřejmě našli mnohem víc. Je ale k zamyšlení skutečnost, že ačkoli obě právní profese mají tolik společných rysů, právní úprava jejich dohledu má propastné rozdíly.

Největším problémem je z mého pohledu vedení kárného řízení o kárných proviněních soudních exekutorů Nejvyšším správním soudem bez možnosti přezkumu odvolacím orgánem. Notáři mají naproti tomu procesní možnost podat odvolání proti rozhodnutí v prvním stupni kárného řízení, a nejsou tak kráceni na svých ústavních právech. Myslím si, že i u soudních exekutorů by měly být zavedeny dvě instance kárného řízení. Buď prostřednictvím vrchních soudů a Nejvyššího správního soudu (viz. kapitola 3.4.) anebo by se první stupeň kárného řízení mohl vrátit do kompetence Exekutorské komory. Kárné senáty Nejvyššího soudu by v obou případech plnily funkci odvolacího orgánu. Současná právní úprava, která Exekutorské komoře nepřiznává žádné kompetence v rámci kárného řízení a zároveň neumožňuje soudním exekutorům procesní obranu proti rozhodnutí kárných senátů, se mi jeví jako značně problematická. A to i s ohledem na komparaci s notáři.

Ačkoli soudní exekutoři nemají možnost podat proti rozhodnutí v kárném řízení odvolání, kárná opatření, která je jim možné uložit, jsou mnohem přísnější než v případě notářů. Notářům nelze uložit veřejné napomenutí, ani jejich případný finanční postih není tak přísně nastaven. Právní úprava je tak ve vztahu k soudním exekutorům zbytečně přísná a v komparaci s notáři působí v některých momentech až nespravedlivě.

Jistě je možné namítnout, že k omezení pravomocí Exekutorské komory v kárném řízení byly určité konkrétní důvody, ovšem podle mého názoru je nutné, aby právní úprava reflektovala současnou situaci. A to vzhledem k celkovému počtu kárných žalob (srov. kapitola 2.4.1 a 2.5.1) není úplně jednoznačné. Domnívám se, že situace, která zde ohledně soudních exekutorů byla v roce 2009, je odlišná od současné situace, kdy většina stížností na jejich postup byla shledána jako nedůvodná a většina kontrol exekutorských úřadů nemá za následek vznik jejich kárné odpovědnosti (viz kapitola 2.4.1 a 2.5.1).

I z pohledu počtu dohledových orgánů je právní úprava ve vztahu k soudním exekutorům přísnější. Opět se domnívám, že by i v tomto směru mohlo dojít k větší centralizaci dohledových pravomocí do rukou méně dohledových orgánů.

Souhlasím s tím, že předseda konkrétního soudu, v jehož obvodu má soudní exekutor sídlo, může nejefektivněji provádět dohled, neboť je mu známá celková činnost soudního exekutora i způsob vedení exekutorského úřadu. Přesto mi stanovení tří dohledových orgánů (v některých případech i čtyř, pokud se liší předseda exekučního soudu a soudu, v jehož obvodu má soudní exekutor sídlo) přijde příliš, a to i vzhledem k celkovému počtu soudních exekutorů.

Navíc argument o zasvěcenosti předsedy konkrétního soudu do fungování exekutorského úřadu lze použít i v případě notářů. Myslím si, že i předseda okresního soudu, v jehož obvodu má notář sídlo, má největší přehled o zavedené praxi konkrétního notáře.

Myslím si, že dohled nad soudními exekutory vykonávaný Exekutorskou komorou a Ministerstvem spravedlnosti by mohl být dostačující, a to mimo jiné i s ohledem na provedenou komparaci s dohledem nad notáři.

5.2. Dohled nad advokáty

Po notářích bych se ráda zaměřila na právní profesi advokátů. Se soudními exekutory mají společný podnikatelský charakter jejich činnosti. „Činnost advokáta je přes veškeré vyšší poslání, které je s ní spojené, činností podnikatelskou. Proto navázáním smluvního vztahu vzniká nejen povinnost advokáta poskytovat klientovi právní služby, ale i právo advokáta požadovat po klientovi odměnu.“³⁰⁴

Právní úprava kárného řízení advokátů má poměrně dlouhou tradici. Již na přelomu 60. a 70. let 19. století byl vydán advokátský řád č. 96/1868 ř.z., kde se na advokáty aplikovala úprava disciplinárního řízení. Poté byl přijat zákon č. 40/1872 ř.z., o vykonávání moci nad advokáty a kandidáty advokátskými (disciplinární statut). Po přijetí zákona č. 322/1948 Sb., o advokacii (advokátní řád), byly oba dva výše zmíněné předpisy zrušeny.³⁰⁵

Současnou právní úpravu kárné odpovědnosti a kárného řízení ve věcech advokátů nalezneme v hlavě čtvrté zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii.³⁰⁶ Podrobnosti jsou stanoveny v advokátním kárném řádu.³⁰⁷ „Nestanoví-li tento

³⁰⁴ PATĚK, Daniel. Advokát, klient a peníze, *Právní rádce*. 2005, č. 9, s. 12

³⁰⁵ Srov. MOTYČKA, Petr. Kárná řízení advokátů, soudců a státních zástupců aneb měří se všem stejným metrem? *Bulletin advokacie*. 2015, č. 1, s. 46

³⁰⁶ Dále jen zákon o advokacii

³⁰⁷ Vyhláška č. 244/1996 Sb., kterou se podle zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, stanoví kárný řád (advokátní kárný řád), dále jen advokátní kárný řád

zákon³⁰⁸ nebo kárný řád něco jiného nebo nevyplývá-li něco jiného z povahy věci, použijí se v kárném řízení přiměřeně ustanovení trestního řádu.³⁰⁹

Dohled nad advokáty vykonává jejich samosprávná organizace Česká Advokátní komora³¹⁰ a Ministerstvo spravedlnosti.

Státní dohled Ministerstva spravedlnosti vycházející z § 52b zákona o advokacii se omezuje pouze na činnost advokátů při činění prohlášení o pravosti podpisů³¹¹ a na činnost advokátů při provádění autorizované konverze dokumentů³¹². Tyto činnosti totiž nejsou poskytováním právních služeb, ale byly advokátům svěřeny státem. Nevztahuje se na ně tedy povinnost mlčenlivosti vyplývající z § 21 zákona o advokacii.³¹³

Omezení dohledové činnosti Ministerstva spravedlnosti tak vychází ze samotné podstaty právní profese advokátů. V tomto mají odlišné postavení od notářů nebo soudních exekutorů, na které byl státem přenesen výkon veřejné moci.

Dohled nad advokáty je svěřen orgánu Advokátní komory – kontrolní radě.³¹⁴ Kontrolní rada má 54 členů a její předseda má postavení kárného žalobce.³¹⁵ „Po prověření skutečností, které jsou předmětem stížnosti na advokáta, nebo jsou zjištěny z jiné činnosti kontrolní rady, je podávána pravidelně kárná žaloba. Podklady pro kárnou žalobu pro členy kontrolní rady připravuje kontrolní oddělení, v němž jsou zaměstnání zaměstnanci Komory pravidelně z řad advokátů.“³¹⁶

Jestliže je shledáno závažné nebo opětovné porušení povinností advokáta, vzniká za takové jednání jeho kárná odpovědnost.³¹⁷ Za kárné provinění je mu možné uložit: napomenutí, veřejné napomenutí, pokutu až do výše stonásobku minimální měsíční mzdy, na dobu šesti měsíců až tří let zákaz výkonu advokacie, vyškrtnutí ze seznamu advokátů, na dobu šesti měsíců až tří let odnětí knihy o prohlášení o pravosti podpisu (pokud se kárného provinění dopustil v souvislosti s touto činností), anebo dočasný zákaz výkonu činnosti spočívající ve správě cizích

³⁰⁸ O advokacii

³⁰⁹ § 35e odst 2 zákona o advokacii

³¹⁰ Dále jen Advokátní komora

³¹¹ Srov. §25a zákona o advokacii

³¹² Srov. § 25c zákona o advokacii

³¹³ Srov. SVEJKOVSKÝ, Jaroslav. *Zákon o advokacii: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2012. Beckova edice komentované zákony, s. 399

³¹⁴ Srov. § 46 zákona o advokacii

³¹⁵ Srov. § 46 odst. 2 a 3 zákona o advokacii

³¹⁶ SVEJKOVSKÝ, Jaroslav. *Zákon o advokacii: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2012. Beckova edice komentované zákony, s. 367

³¹⁷ Srov. § 32 odst. 1 zákona o advokacii

peněz, cenných papírů nebo jiného majetku podle § 56a zákona o advokacii, pokud se kárného provinění dopustil v souvislosti s touto činností (na dobu šesti měsíců až tří let).³¹⁸

„Nejčastějšími důvody kárných žalob jsou nečinnost advokáta, konflikt zájmů, ale také nekolegiálnost ve vztahu k ostatním advokátům.“³¹⁹

Kárným žalobcem je ve věcech kárných provinění advokátů pouze ministr spravedlnosti³²⁰ a předseda kontrolní rady³²¹. Lhůta pro podání kárné žaloby je šest měsíců od doby, kdy se kárný žalobce o vzniku kárného provinění dozvěděl, nejpozději však dva roky od vzniku kárného provinění.³²² Vzhledem k tomu, že kontrolní oddělení musí mít dostatek času na posouzení oprávněnosti stížnosti na advokáta, nezapočítává se do této lhůty doba nejdéle dvou měsíců, ve které jsou činěny potřebné úkony.³²³

V prvním stupni kárného řízení rozhodují o kárných proviněních advokátů tříčlenné kárné senáty složené ze členů kárné komise Advokátní komory.³²⁴

U advokátů je upraven druh specifického rozhodnutí v kárném řízení. Kárný senát totiž může rozhodnout kárným příkazem o kárném provinění bez nařízení jednání. Musí být však spolehlivě zjištěn skutkový stav. Jsou však omezena kárná opatření, která lze v tomto zkráceném řízení uložit. Advokátovi může být kárným příkazem uloženo napomenutí anebo pokuta do výše desetinásobku minimální měsíční mzdy.³²⁵ Jedná se o dobu s trestním příkazem v trestním řízení.³²⁶

Podle mého názoru není úplně zřejmé, proč je kárné opatření ve formě veřejného napomenutí bráno jako přísnější opatření než pokuta, a nemůže být tak kárným příkazem uloženo. Myslím si, že finanční postih lze chápat jako přísnější sankci než veřejné napomenutí.

Advokát se může proti kárnému příkazu bránit podáním odporu, a to ve lhůtě 15 dnů od doručení jeho písemného vyhotovení.³²⁷ Podáním odporu se kárný

³¹⁸ Srov. § 32 odst. 3 zákona o advokacii

³¹⁹ VÁLOVÁ, Irena. *Kárné žaloby na advokáty: Nečinnost, kolize, porušení mlčenlivosti i nekolegiální vztahy* [online]. 2020 [cit. 2020-8-15]. Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/2014/09/karne-zaloby-na-advokaty-necinnost-kolize-poruseni-mlcenlivosti-i-nekolegialni-vztahy/>

³²⁰ Srov. § 51 odst. 2 zákona o advokacii

³²¹ Srov. § 46 odst. 3 zákona o advokacii

³²² Srov. § 33 odst. 2 zákona o advokacii

³²³ Srov. SVEJKOVSKÝ, Jaroslav. *Zákon o advokacii: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2012. Beckova edice komentované zákony, s. 236

³²⁴ Srov. § 33 odst. 1 zákona o advokacii

³²⁵ Srov. § 34a zákona o advokacii

³²⁶ Srov. SVEJKOVSKÝ, Jaroslav. *Zákon o advokacii: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2012. Beckova edice komentované zákony, s. 244

³²⁷ Srov. § 34c zákona o advokacii

příkaz ruší a je nařízeno jednání za účelem projednání věci. Kárný senát není vázán druhem ani výměrou kárného opatření, ani právní kvalifikací skutku uvedeném v kárném příkazu. Měl by však v kárném rozhodnutí vysvětlit, proč došlo ke změně, když se nijak významně nezměnily okolnosti věci.³²⁸

Proti rozhodnutí kárného senátu, kterým se toto řízení končí, je možné podat odvolání do 15 dnů od doručení jeho písemného vyhotovení. O odvolání rozhodne tříčlenný senát, který je ustanoven z členů odvolací komise.³²⁹ „Odvolací kárná komise je jedním z orgánů ČAK³³⁰ a jejích 11 členů je voleno sněmem. Její vznik si vynutila kárná praxe.“³³¹

5.2.1. Komparace dohledu nad advokáty a soudními exekutory

Jedním z logických a systémových rozdílů je absence právní úpravy kárné odpovědnosti kandidáta, neboť toto funkční zařazení zákon o advokacii nepředpokládá. Právní úprava soudních exekutorů i notářů obsahuje kromě právní úpravy kárné odpovědnosti koncipienta i právní úpravu kárné odpovědnosti kandidáta.

Dohled nad advokáty je vykonáván ze strany dvou subjektů, stejně jako u notářů. Soudní exekutoři tak mají přísnější právní úpravu dohledu i oproti advokátům.

Objektivní lhůta pro podání kárné žaloby je u advokátů dvouletá, zatímco u soudních exekutorů a notářů je tříletá. Nevidím žádný důvod k odlišnosti této právní úpravy. Domnívám se, že by tato lhůta měla být u právních profesí stejná. Advokáti jsou tak „zvýhodněni“, když jejich kárná odpovědnost zaniká dříve od vzniku kárného provinění než u soudních exekutorů a notářů.

Okruh kárných žalobců je v případě advokátů poměrně úzký. To je logické vzhledem k povaze jejich činnosti, kdy nejsou v žádné ze svých činností systémově přiřazeni k soudům podobným způsobem jako notáři nebo soudní exekutoři. Kárnou žalobu u soudních exekutorů a notářů mohou tak navíc podávat i předsedové okresních a krajských soudů.

³²⁸ Srov. SVEJKOVSKÝ, Jaroslav. *Zákon o advokacii: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2012. Beckova edice komentované zákony, s. 248

³²⁹ Srov. § 35 zákona o advokacii

³³⁰ Roz. Česká advokátní komora

³³¹ SVEJKOVSKÝ, Jaroslav. *Zákon o advokacii: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2012. Beckova edice komentované zákony, s. 369

Zákon o advokacii pak upravuje specifický druh rozhodnutí v kárném řízení, a to kárný příkaz. Obdobnou povahu zkráceného kárného řízení u soudních exekutorů nenajdeme.

Další rozdíly jsou v taxativním výčtu kárných opatření, které lze advokátům uložit. Jejich počet je širší než u soudních exekutorů a notářů. Oproti soudním exekutorům mohou být advokátům uloženy i dočasné zákazy výkonu funkce a jiných činností. Výše finančního postihu je stejně nastavená jako u notářů, tedy oproti soudním exekutorům je podstatně nižší. Opět je zde podle mého názoru až nepřiměřený rozdíl mezi maximální výší uložené pokuty u soudních exekutorů a advokátů.

Soudním exekutorům i advokátům lze uložit veřejné napomenutí. I s ohledem na tuto skutečnost není zřejmé, proč toto kárné opatření není možné uložit také notářům.

Advokátovi za jeho protiprávní jednání hrozí i specifický druh postihu. Pokud bude určitým způsobem poškozovat nebo ohrožovat zájmy klientů, žádného dalšího klienta již nezíská.³³² U soudních exekutorů toto hledisko není tak zřejmé, neboť poškozování zájmů a práv povinných nemusí mít nutně za následek méně návrhů od oprávněných.

U advokátů rovněž není žádná právní úprava, kdy by advokát byl vyškrtnut ze seznamu advokátů, pokud by se dopustil třech kárných provinění během pěti let. Tento princip se uplatňuje pouze u soudních exekutorů.

Pro mě opět nejzásadnějším rozdílem je skutečnost dvojiinstančnosti kárného řízení u advokátů, přičemž oba stupně má ve své kompetenci Advokátní komora.

Je pochopitelné, že advokáti mají i s ohledem na svůj vztah ke klientovi jiné postavení než soudní exekutoři. Přesto se však domnívám, že by právo na podání řádného opravného prostředku proti rozhodnutí v kárném řízení měli mít i soudní exekutoři.

Rovněž kompetence Advokátní komory jsou mnohem širší než u Exekutorské komory. Opět je Advokátní stejně jako Notářské komoře přiznáno postavení kárných žalobců a zároveň obě tyto komory rozhodují o kárných proviněních svých členů v obou stupních samy.

³³² Srov. MOTYČKA, Petr. Kárná řízení advokátů, soudců a státních zástupců aneb měří se všem stejným metrem? *Bulletin advokacie*. 2015, č. 1, s. 46

Soudní exekutoři, advokáti a notáři jsou právní profese, které jsou ze zákona sdruženy ve svých samosprávných komorách. Myslím si, že postavení a kompetence těchto komor by měly být obdobné.

Rozdíly mezi dohledem nad advokáty a soudními exekutory by se ještě možná v některých ohledech daly pochopit v souvislosti s rozdílnou povahou jejich činnosti. Přesto se i u soudních exekutorů jedná také o podnikatelskou činnost, a proto by rozdílnost právní úpravy kárné odpovědnosti advokátů a soudních exekutorů měla být pádně odůvodněna.

I v komparaci s dohledem nad advokáty, jsou soudní exekutoři v horším postavení, a to především s ohledem na množství dohledových orgánů, maximální výši pokuty, jednoinstančnost kárného řízení a kompetence Exekutorské komory.

5.3. Dohled nad soudci

Jako třetí jsem pro komparaci zvolila právní profesi soudce. Soudní exekutoři a soudci jsou těžko srovnatelné právní profese. Společné je, že vykonávají státní moc. Soudci jsou však ve zvláštních služebních poměrech, které mají prvky postavení ústavních činitelů a prvky postavení osob ve služebním poměru a zaměstnaneckém vztahu. Profese soudců nemá právní úpravu profesní samosprávy.³³³

Dohled nad soudci prováděný jinými veřejnými orgány nemůže být vykonáván ve stejném smyslu jako u soudních exekutorů, advokátů anebo notářů. Soudci nemohou být vzhledem k nezávislosti moci soudní podřazeni v rámci dohledu pod moc výkonnou. V případě soudců se tedy nejedná o dohled v pravém slova smyslu, ale o státní správu soudů.

Zákon o soudech a soudcích³³⁴ rozlišuje orgány, které vykonávají státní správu soudů. Jedná se o Ministerstvo spravedlnosti a předsedy soudů. Ministerstvo spravedlnosti tak mimo jiné může provádět проверки soudních spisů a úrovně soudních jednání, a vyřizovat stížnosti fyzických a právnických osob na postup soudů.³³⁵ Jednotliví předsedové soudů rovněž provádějí проверки spisů, dohlíží na úroveň soudních jednání a vyřizují stížnosti.³³⁶

³³³ Srov. ŠIMKA, Karel. Kárná řízení u Nejvyššího správního soudu a soudní exekutoři, *Komorní listy*. 2019, č. 1, s. 12

³³⁴ Zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (dále jen zákon o soudech a soudcích)

³³⁵ Srov. § 123 odst. 2 zákona o soudech a soudcích

³³⁶ Srov. § 124–127 zákona o soudech a soudcích

Těmto orgánům státní správy soudů je pak přiznáno postavení kárného žalobce. Kárné provinění přitom spočívá v zaviněném porušení jeho povinnosti při výkonu funkce, nebo v chování narušující důstojnost soudcovské funkce, nebo v jednání ohrožující důvěru ve spravedlivé, nezávislé, nestranné a odborné rozhodování soudů.³³⁷

Zjednodušeně lze říct, že kromě samotných soudců jsou kárně odpovědní i soudní funkcionáři, přičemž za kárné provinění funkcionáře se považuje také zaviněné porušení povinností spojených s jeho funkcí.³³⁸

Kárným proviněním soudce tedy musí být zaviněné jednání, přičemž míra zavinění buď ve formě úmyslu přímého, úmyslu nepřímého, nedbalosti vědomé, nedbalosti nevědomé, se posoudí podle ustanovení zákona 40/2009 Sb., trestního zákoníku.³³⁹ Odpovědnost soudců za kárná provinění je tedy subjektivní.

Soudci může být uloženo kárné opatření ve formě důtky; snížení platu až o 30 % na dobu nejvíce jednoho roku a při opětovném kárném provinění, kterého se soudce dopustil ještě před zaházením prvního kárného provinění, až na dobu dvou let; odvolání z funkce předsedy senátu; odvolání z funkce soudce. U soudních funkcionářů lze navíc uložit kárné opatření spočívající v odnětí zvýšeného platového koeficientu za výkon funkce.³⁴⁰

Drobné nedostatky může orgán vykonávající státní správu soudů, a který má postavení kárného žalobce, soudci pouze vytknout, je-li to s ohledem na povahu skutku dostačující.³⁴¹

Procesní úprava kárného řízení ve věcech soudců je upravena zákonem č. 7/2002 Sb. Kárné řízení se zahajuje na návrh, který musí být podán nejpozději do tří let od vzniku kárného opatření, a zároveň do šesti měsíců, kdy se kárný žalobce o vzniku kárného provinění dozvěděl.³⁴²

Kárnými žalobci jsou proti kterémukoli soudci ministr spravedlnosti a prezident republiky. Dále je kárným žalobcem předseda Nejvyššího soudu proti soudci tohoto soudu nebo soudci soudu nižšího stupně, jenž je podřazen pod Nejvyšší soud jako vrcholný orgán, dále předseda Nejvyššího správního soudu opět

³³⁷ Srov. § 128 odst. 1 zákona o soudech a soudcích

³³⁸ Srov. KOZÁK, Vítězslav. Ke kárné odpovědnosti soudních funkcionářů a funkcionářů státního zastupitelství, *Právní rozhledy*. 2019, č. 6, s. 219

³³⁹ Srov. KOCOUREK, Jiří a Jan ZÁRUBA. *Zákon o soudech a soudcích: Zákon o státním zastupitelství: komentář*. 2., dopl. a přeprac. vyd. Praha: C.H. Beck, 2004. Beckovy texty zákonů s komentářem, s. 292

³⁴⁰ Srov. § 88 zákona o soudech a soudcích

³⁴¹ Srov. § 88a zákona o soudech a soudcích

³⁴² Srov. § 9 odst. 1 zákona č. 7/2002 Sb.

proti kterémukoliv soudci tohoto soudu a dále proti soudcům soudů nižšího stupně, které s ohledem na svou pravomoc patří pod Nejvyšší správní soud. Dalšími kárnými žalobci jsou předsedové vrchních, krajských a okresních soudů, a to vždy proti soudci z jejich soudu a dále proti soudcům soudů nižšího stupně. V případě předsedy okresního soudu proti soudcům jiných okresních soudů.³⁴³

Kárná řízení ve věcech soudců rozhodují senáty složené z předsedy senátu, jeho zástupce, soudce a třech přísedících. „Předseda senátu je soudcem Nejvyššího správního soudu, jeho zástupce je soudcem Nejvyššího soudu a další člen senátu z řad soudců je soudcem vrchního, krajského nebo okresního soudu.“³⁴⁴ Pokud se rozhoduje ve věci soudce, který rozhoduje ve správním soudnictví, je předsedou senátu soudce Nejvyššího soudu, a naopak jeho zástupcem je soudce Nejvyššího správního soudu. Mezi dalšími třemi přísedícími musí být alespoň jeden advokát, jeden státní zástupce a jedna osoba jiného právnického povolání, je-li zaspána v seznamu pro řízení ve věcech soudců.³⁴⁵

Vzhledem k tomu, že průběh a rozhodování v kárném řízení upravuje stejný právní předpis jako u soudních exekutorů, nebudu se jím v této kapitole podrobněji zabývat.

5.3.1. Komparace dohledu nad soudci a soudními exekutory

Z mého pohledu nejpodstatnějším rozdílem je povaha kárné odpovědnosti soudce a soudního exekutora. Zatímco soudní exekutor je kárně odpovědný i za jednání svých zaměstnanců, soudce odpovídá pouze za své zaviněné jednání.

Jistě se tento rozdíl dá odůvodnit rozdílnou povahou jejich činností. Přesto je nutné si uvědomit, že kárná řízení soudců i soudních exekutorů upravuje stejný právní předpis, tedy zákon č. 7/2002 Sb., který nepřipouští podání opravného prostředku proti rozhodnutí kárných senátů. Ovšem s ohledem na rozdílnou povahu kárné odpovědnosti, jsou na tom soudní exekutoři hůře ve srovnání se soudci.

Soudci nelze na rozdíl od soudního exekutora uložit veřejné napomenutí. Rovněž v právní úpravě nenajdeme možnost odvolat soudce z jeho funkce za tři kárná provinění v rámci pěti let.

Také kárné opatření spočívající ve finančním postihu je opět přísněji upraveno u soudních exekutorů. Soudci lze uložit procentuální snížení platu,

³⁴³ Srov. § 8 odst. 2 zákona č. 7/2002 Sb.

³⁴⁴ § 4 odst. 1 zákona č. 7/2002 Sb.

³⁴⁵ Srov. § 4 odst. 1 zákona č. 7/2002 Sb.

zatímco soudnímu exekutorovi pokutu až do výše 5 000 000 Kč bez ohledu na jeho příjmy. Povaha finančního postihu soudce není bezprostřední a přímá. Jedná se o srážku z budoucího příjmu. Na rozdíl od soudních exekutorů tak kárné opatření soudců ve formě snížení platu nezasahuje do již existující majetkové sféry soudce, ale vztahuje se na majetek nabytý v budoucnu.

Tedy i ve srovnání s dohledem nad soudci vycházejí soudní exekutoři hůře. Jsou kontrolováni větším počtem dohledových subjektů, je jim možné uložit přísnější kárná opatření a jejich kárná odpovědnost je objektivní.

5.4. Celkové zamyšlení nad závěry výše uvedených komparací

Myslím si, že není dán objektivní důvod pro takové odchylky v právních úpravách dohledu a kárné odpovědnosti u mnou srovnávaných právních profesí. V kárných řízeních jde o tu samou agendu, tedy „posuzování chování profesionálů, jejichž postavení je upraveno specifickou zákonnou regulací proto, že na ně jsou kladeny vyšší nároky ohledně plnění povinností, odbornosti a profesní etiky než na „běžné“ profese“³⁴⁶.

Neustálé mediální útočení na soudní exekutory a mnohdy populistické názory některých politiků přesvědčují veřejnost o nutnosti existence přísného dohledu nad soudními exekutory. Když se ale zamyslíme nad konkrétními údaji (viz druhá kapitola o výsledcích provedených kontrol a vyřizování stížností na soudní exekutory), musíme dojít k závěru, že závažná pochybení soudních exekutorů nejsou v posledních letech příliš častá. Pokud však k nějakému takovému závažnému pochybení dojde, média to ráda používají jako nosné téma pro zaujetí široké veřejnosti.

S tímto přístupem médií i některých politiků zásadně nesouhlasím. I například soudce Nejvyššího správního soudu JUDr. PhDr. Karel Šimka LL.M. Ph.D., uvedl ve svém rozhovoru v *Komorních listech*: „Myslím, že právníci, ale i zodpovědní politici by měli do omrzení opakovat, že vykonatelné dluhy je třeba platit, protože společnost nemůže fungovat bez dodržování závazků. A že pokud se dluhy neplatí, je postup soudního exekutora, třeba i tvrdý, logickým důsledkem porušení povinností dlužníka, a nejde o nic nemravného.“³⁴⁷

³⁴⁶ ŠIMKA, Karel. Kárná řízení u Nejvyššího správního soudu a soudní exekutoři. *Komorní listy*. 2019, č. 1, s. 16

³⁴⁷ Rozhovor s JUDr. PhDr. Karlem Šimkou LL.M. Ph.D., soudcem Nejvyššího správního soudu. *Komorní listy*. 2019, č. 1, s. 15

Podle mého názoru by měli mít soudní exekutoři srovnatelné podmínky právní úpravy dohledu s ostatními právními profesemi, a nedoplácet na neoblíbenost jejich právní profese ve společnosti. Především by se měla provést systémová změna celého kárného řízení za účelem zavedení dvou instancí. Dále by se podle mého názoru mělo vrátit Exekutorské komoře postavení kárného žalobce, stejně jako má toto postavení Advokátní a Notářská komora. Také je na zvážení, zda neomezit počet dohledových orgánů. Ačkoli sama vykonávám funkci dohledu na základě pověření předsedy okresního soudu, je podle mého dostatečný dohled, který vykonává Exekutorská komora spolu s Ministerstvem spravedlnosti.

6. Dohled nad činností soudních exekutorů ve Slovenské republice a jeho komparace s dohledem nad činností soudních exekutorů v České republice

Cílem této kapitoly je popsat právní úpravu dohledové činnosti nad soudními exekutory v jiné evropské zemi a porovnat ji s právní úpravou u nás. Zvolila jsem Slovenskou republiku, neboť soudní exekutor má na Slovensku obdobné postavení jako u nás. Je osobu samostatně výdělečně činnou a zároveň na něj byla státem přenesena pravomoc vykonávat nucený výkon soudních a jiných rozhodnutí. Navíc předlohou pro český exekuční řád byla právě slovenská právní úprava exekučního práva.³⁴⁸

6.1. Dohled nad činností soudních exekutorů ve Slovenské republice

Profese soudních exekutorů vznikla na Slovensku již v roce 1995, a to přijetím zákona č. 233/1995 Z.z., o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (exekučný poriadok)³⁴⁹. Zřízení instituce soudních exekutorů ve Slovenské republice znamenalo praktickou realizaci výkonu soudního rozhodnutí, čímž došlo k výraznému zlepšení vymahatelnosti práva.³⁵⁰

Dohled nad činností soudních exekutorů vykonává Slovenská komora exekútorov³⁵¹ a státní dohled nad jejich činností i nad činností Slovenské komory vykonává Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky³⁵².

Slovenská komora sama chápe nutnost samoregulace. Proto byl rovněž v rámci Slovenské komory přijat etický kodex, který upravuje širokou škálu povinností a pravidel chování soudního exekutora vůči státu, soudům, dalším orgánům, ale i účastníkům exekučního řízení, třetím osobám, kterých se exekuční řízení dotýká a také vůči zaměstnancům soudního exekutora, samotné komoře a všem jejím členům. Základním cílem tohoto kodexu je zajistit morální integritu a respektování etických pravidel při výkonu exekuční činnosti.³⁵³

³⁴⁸ Srov. Parlamentní institut. *Exekutoři ve vybraných zemích*. [online]. 2020 [cit. 2020-8-20]. Dostupné z: <https://psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=138277>

³⁴⁹ Dále jen slovenský exekuční řád

³⁵⁰ Srov. BROŽINA, Michal. Stav a vývoj Slovenskej komore exekútorov. *Komorní listy*. 2010, č. 2, s. 9

³⁵¹ Dále jen Slovenská komora

³⁵² Dále jen Ministerstvo spravodlivosti

³⁵³ Srov. Redakce Komorních listů. Súdny exekútor a etika. *Komorní listy*. 2009, č. 1, s. 2

Prezident Slovenské komory JUDr. Ing. Miroslav Paller sám pripustil, že občas dojde k chybám súdnych exekutorů, ale jedná sa o práci psychicky náročnou, ve ktorej sa súdny exekutoři setkávají s nepochopením okolí, nelibostí médií, netrpělivostí oprávněných, i agresivitou povinných.³⁵⁴

Ministerstvo spravodlivosti v rámci výkonu štátného dohľadu sleduje zákonnosť postupu súdnych exekutorů v jednotlivých veciach, provádí pravidelné a účelové kontroly exekutorských úradů a exekučných spisů, a hodnotí zprávu Slovenské komory o její činnosti a činnosti exekutorů.³⁵⁵ Slovenská komora na požádání Ministerstva spravodlivosti spolupracuje při výkonu štátného dohľadu.³⁵⁶

Ve slovenském exekučním řádu je výslovně stanoveno, že se exekutor dopustí disciplinárního provinění, pokud neposkytne při výkonu dohľadu Ministerstvu spravodlivosti potřebnou součinnost, nebo bezodkladně neoznámí Ministerstvu spravodlivosti každou změnu v údajích zapisovaných do seznamu exekutorů, nebo nepředloží každoroční zprávu o počtu zahájených exekučných řízení a počtu skončených exekučných řízení.³⁵⁷

V jedenácté části slovenského exekučního řádu je upraveno vyřizování stížností, kontrola exekuční činnosti, disciplinárni (u nás kárná) odpovědnost súdnych exekutorů a správni delikty.

Stížnosti fyzických a právnických osob na činnost Slovenské komory vyřizuje Ministerstvo spravodlivosti a stížnosti na činnost súdnych exekutorů řeší Slovenská komora.³⁵⁸

Slovenská komora má na vyřízení stížností lhůtu dva měsíce, ktorou lze prodloužit jen v případě, že nebylo možné získat podklady pro vyřízení stížnosti. O tom však musí být stěžovatel vyrozuměn. Soudny exekutor má právo se ke stížnosti vyjádřit. O způsobu vyřízení stížnosti je stěžovatel následně vyrozuměn. Jestliže se stěžovatel domnívá, že jeho stížnosť nebyla vyřešena včasne nebo správne, může se obrátit s další stížností na Ministerstvo spravodlivosti, na jehož postup se vztahují stejna právní ustanovení slovenského exekučního řádu.³⁵⁹ Subsidiárně se pro vyřizování stížností použije zákon č. 152/1998 Z.z., o sťažnostiach, který obecně určuje, co je stížnosť, které orgány ji vyřizují, jakým

³⁵⁴ Srov. PALLER, Miroslav. 20. výročie existencie komory exekutorov. *Komorní listy*. 2016, č. 4, s. 58

³⁵⁵ Srov. § 8 odst. 1 a 2 slovenského exekučního řádu

³⁵⁶ Srov. § 8 odst. 5 slovenského exekučního řádu

³⁵⁷ Srov. § 8 odst. 8 slovenského exekučního řádu

³⁵⁸ Srov. § 218a odst. 1 slovenského exekučního řádu

³⁵⁹ Srov. § 218b slovenského exekučního řádu

způsobem se stížnost podává, jak se přijímá a vyřizuje, lhůty pro její vyřízení, součinnost stěžovatele a oznámení o jejím vyřízení.³⁶⁰

Slovenská komora každý rok zveřejňuje zprávu o své činnosti, která mimo jiné obsahuje údaje o počtu stížností podaných v daném roce a vyhodnocení, kolik z těchto stížností bylo podáno důvodně.

361

Z výše uvedeného grafu je zřejmé, že jen nepatrné množství z celkového počtu stížností je shledáno důvodnými. Rovněž je na základě vyřizování stížností podáno jen velmi málo návrhů na disciplinární řízení.

Zajímavé je hodnotit graf z hlediska srovnání s grafy týkající se počtu stížností v České republice (srov. kapitola 2.4.1. a 2.5.1.). Ačkoli stížnosti na Slovensku řeší pouze jeden dohledový orgán, celkový počet podaných stížností je v České republice několikanásobně vyšší. Z mého výzkumu ale není zřejmé, zda se u Ministerstva spravedlnosti a Exekutorské komory nejedná v některých případech o stížnosti shodného obsahu. Rovněž jsem neprováděla výzkum o počtu podaných stížností u jednotlivých okresních soudů v České republice. Celkový počet vyřizovaných stížností v České republice tak bude ještě mnohem vyšší. Tato informace je zajímavá i s ohledem na celkový počet soudních exekutorů u nás a na Slovensku. V České republice působí 155 soudních exekutorů³⁶² a ve Slovenské

³⁶⁰ Srov. zákon č. 152/1998 Z.z., o sťažnostiach

³⁶¹ Vlastní zpracování podle údajů z pramene: Slovenská komora exekútorov. *Správy o činnosti SKE a SE*. [online]. 2020 [cit. 2020-8-28]. Dostupné z: <https://www.ske.sk/spravy-o-cinnosti-ske-a-se/>

³⁶² Srov. Exekutorská komora České republiky. *Seznam soudních exekutorů*. [online]. 2020 [cit. 2020-7-21]. Dostupné z: <https://www.ekcr.cz/seznam-exekutoru>

republiky působilo ke konci roku 2019 celkem 275 soudních exekutorů.³⁶³ Počet soudních exekutorů na Slovensku je tedy o dost vyšší, přesto celkový počet podaných stížností na jejich postup je mnohem nižší. To může být dáno i lepší prezentací soudních exekutorů na Slovensku prostřednictvím médií. Jedná se však jen o nepodložené spekulace. Počet důvodných stížností je v obou srovnávaných státech obdobný. Větší množství podaných stížností v České republice tedy není odůvodněno zároveň větším množstvím zjištěných pochybení soudních exekutorů.

Nejčastějšími důvody pro podávání stížností jsou: chování soudního exekutora, jeho arogance a neochota komunikovat (telefonicky, prostřednictvím emailu a podobně); rozdíl ve výpočtu výše vymáhané pohledávky a obava, že soudní exekutor vymáhá nad rámec svého pověření; blokáce účtu před doručením vyznění; nezákonnost exekuce; neumožnění splácet pohledávku v exekučním řízení; výše hotových výdajů; neodoblovení majetku včas po vymožení pohledávky; provádění exekuce dvěma způsoby současně.³⁶⁴

Kontroly exekutorských úřadů provádí kontrolní komise složená ze třech soudních exekutorů a jednoho zástupce Ministerstva spravedlivosti.³⁶⁵ Kontroly jsou prováděny na základě podnětu prezidenta nebo jiného orgánu Slovenské komory nebo na podnět orgánu veřejné moci, nebo na základě stížností.³⁶⁶

Kontrolní komise kontroluje hlavně dodržování právních předpisů, nakládání s finančními prostředky účastníků, správnost vedení a evidence účetních a jiných dokladů prokazující přijatá plnění, případně splnění opatření, která byla soudnímu exekutorovi uložena při předcházející kontrole.³⁶⁷

Mezi základní oprávnění kontrolní komise patří právo vstupu do objektu exekutorského úřadu, oprávnění vyžádat si exekuční spisy, jiné doklady i vysvětlení soudního exekutora. Naopak jejími základními povinnostmi je prokázat se písemným pověřením, vydat soudnímu exekutorovi potvrzení o převzetí exekučních spisů nebo jiných dokladů, a zajistit jejich ochranu před zničením, poškozením nebo zneužitím, dále povinnost vrátit soudnímu exekutorovi bezodkladně spisy, a vyhotovit protokol o kontrole.³⁶⁸

³⁶³ Srov. Slovenská komora exekutorov. *Správy o činnosti SKE a SE*. [online]. 2020 [cit. 2020-8-28]. Dostupné z: <https://www.ske.sk/spravy-o-cinnosti-ske-a-se/>

³⁶⁴ Srov. Slovenská komora exekutorov. *Správy o činnosti SKE a SE*. [online]. 2020 [cit. 2020-8-28]. Dostupné z: <https://www.ske.sk/spravy-o-cinnosti-ske-a-se/>

³⁶⁵ Srov. § 218e odst. 1 slovenského exekučního řádu

³⁶⁶ Srov. § 218d odst. 2 slovenského exekučního řádu

³⁶⁷ Srov. § 218d odst. 1 slovenského exekučního řádu

³⁶⁸ Srov. §218e odst. 2 a 4 slovenského exekučního řádu

Soudní exekutor je naproti tomu povinen vytvořit potřebné podmínky pro kontrolu a poskytnout kontrolní komisi potřebnou součinnost. Rovněž má právo vyjádřit se ke všem skutečnostem týkající se kontroly.³⁶⁹

Jestliže je na základě podané stížnosti anebo provedené kontroly zjištěno, že se soudní exekutor dopustil disciplinárního provinění, vzniká jeho disciplinární odpovědnost.

Disciplinárním proviněním je zaviněné jednání soudního exekutora, kterým zaviněně porušil povinnosti stanovené slovenským exekučním řádem, nebo porušil slib. Anebo takové jednání, které narušuje důstojnost jeho funkce, a jednání, které má za následek průtahy v exekučním nebo disciplinárním řízení.³⁷⁰ Slovenská úprava dále rozlišuje závažná disciplinární provinění soudních exekutorů, a to pokud je zvýšená škodlivost jeho jednání vzhledem k povaze porušené povinnosti, způsobu jednání, míry zavinění, opakování, anebo jiným přitěžujícím okolnostem.³⁷¹

Z výše uvedeného vyplývá, že disciplinární odpovědnost soudního exekutora je subjektivní (za zaviněné jednání). Na druhé straně jeho odpovědnost ve vztahu ke třetím osobám je objektivní. Tedy pokud se zaměstnanec soudního exekutora dopustí pochybení ve vztahu ke třetím osobám, odpovídá za něj soudní exekutor. Soudní exekutor je však odpovědný za všechna pochybení svých zaměstnanců, pokud zanedbal povinnost kontroly jejich činnosti.³⁷² V praxi je tak pojetí disciplinární odpovědnosti obdobné jako v české právní úpravě.

Soudnímu exekutorovi je možné za disciplinární provinění uložit napomenutí, písemného napomenutí, peněžní pokuty až do výše 330 eur. Za závažný disciplinární delikt je možné uložit písemné napomenutí, peněžní pokutu až do výše 3 310 eur, zbavení výkonu funkce soudního exekutora.³⁷³

Soudnímu exekutorovi může být rovněž pozastaven výkon jeho funkce, pokud je trestně stíhaný za úmyslný trestný čin nebo trestný čin související s exekuční činností, anebo pokud je proti němu vedeno disciplinární řízení za závažné disciplinární provinění. O pozastavení výkonu funkce rozhodne ministr, a to až do pravomocného skončení předmětného řízení.³⁷⁴

³⁶⁹ Srov. 218e odst. 3 a 5 slovenského exekučního řádu

³⁷⁰ Srov. § 220 odst. 1 slovenského exekučního řádu

³⁷¹ Srov. § 220 odst. 2 slovenského exekučního řádu

³⁷² Srov. KRAJČO, Jaroslav. *Exekučný poriadok: komentár : procesný postup exekútora : procesný postup exekučného súdu*. [1. vyd.]. Bratislava: Eurounion, 2009, s. 413

³⁷³ Srov. § 221 slovenského exekučního řádu

³⁷⁴ Srov. § 222 slovenského exekučního řádu

Disciplinární řízení je zahajováno na návrh ministra spravedlnosti, předsedy soudu, prezidenta Slovenské komory nebo předsedy kontrolní komise. Subjektivní lhůta pro podání návrhu je dvanáct měsíců ode dne, kdy se navrhovatel o disciplinárním provinění dozvěděl. Objektivní lhůta je dva roky od vzniku disciplinárního provinění, a v případě provinění spočívajícího v průtazích exekučního řízení je objektivní lhůta čtyři roky.³⁷⁵

V disciplinárním řízení rozhodují tříčlenné senáty Slovenské komory, které jsou složeny ze členů disciplinární komise Slovenské komory.³⁷⁶ Průběhem disciplinárního řízení se podrobněji zabývat nebudu, neboť je postaveno na stejných principech jako kárné řízení v České republice.

Disciplinární senát má lhůtu na rozhodnutí v délce šesti měsíců od zahájení řízení, ve složitějších případech má lhůtu dvanáct měsíců. Proti rozhodnutí disciplinárního senátu není možné podat opravný prostředek. Je však proti němu možné podat správní žalobu ke Krajskému soudu v Banské Bystrici.³⁷⁷

Z rozhodovací činnosti disciplinárních senátů uvedu pár příkladů disciplinárních provinění soudních exekutorů. V rozhodnutí č.j. DK 18/2016 ze dne 11. 7. 2017 byl soudní exekutor uznán vinným za opakované neposkytnutí součinnosti Slovenské komoře při vyřizování stížnosti. Na výzvu komory opakovaně nepředložil své stanovisko ani exekuční spis. Disciplinární senát mu za to uložil pokutu ve výši 150 eur.³⁷⁸

V další věci vedené pod č.j. DK 22/2016 ze dne 7. 12. 2016 se soudní exekutor dopustil disciplinárního provinění tím, že v konečném vyúčtování exekučního řízení (u nás příkazu k úhradě nákladů exekuce) neuvedl výši vymožených nákladů exekuce rozdělenou na odměnu exekutora, náhradu hotových výdajů, náhradu za ztrátu času, protože náhradu hotových výdajů a náhradu za ztrátu času uvedl jednou částkou. Za toto disciplinární provinění mu bylo uloženo napomenutí.³⁷⁹

Za tři odlišné porušení povinnosti ve dvou různých spisech byl soudní exekutor shledán vinným kárným proviněním, když v jednom spisu neodblokoval

³⁷⁵ Srov. § 223 odst. 2 slovenského exekučního řádu

³⁷⁶ Srov. § 222b slovenského exekučního řádu

³⁷⁷ Srov. § 228d odst. 5 a 8

³⁷⁸ Srov. rozhodnutí disciplinárního senátu Slovenské komory č.j. DK 18/2016 ze dne 11. 7. 2017 [online]. 2020 [cit. 2020-8-28]. Dostupné z: <http://www.ske.sk/wp-content/uploads/2018/08/DK-18-2016.pdf>

³⁷⁹ Srov. rozhodnutí disciplinárního senátu Slovenské komory č.j. DK 22/2016 ze dne 7. 12. 2016 [online]. 2020 [cit. 2020-8-28]. Dostupné z: http://www.ske.sk/wp-content/uploads/2017/03/Rozhodnutie_DK-22_2016.pdf

majetek povinného po skončení exekučního řízení v zákonné lhůtě patnácti dnů, a ve druhém spisu nezaslal účastníkům řízení ani soudu konečné vyúčtování, a nevrátil soudu příslušné pověření na zahájení exekuce bezodkladně po skončení exekuce, ale až po třech letech. Za všechny tyto skutky bylo soudnímu exekutorovi uložena pokuta ve výši 500 eur.³⁸⁰

Z výše uvedených příkladů rozhodnutí v disciplinárním řízení si můžeme všimnout postihu soudního exekutora za nečinnost, dále za nepřezkoumatelné konečné vyúčtování, a také za nedoručení písemnosti účastníkům řízení nebo soudu a neodblokování majetku povinného po skončení exekuce. Výše uložené pokuty se odvíjela od závažnosti a četnosti zjištěných pochybení soudního exekutora.

6.2. Komparace dohledu nad soudními exekutory v České republice a na Slovensku

Při hodnocení slovenské právní úpravy dohledu je zřejmé, že z ní česká právní úprava vychází. Profese soudních exekutorů totiž vznikla na Slovensku o šest let dříve než u nás. Zjevná inspirace je u rozdělení disciplinárních provinění. Rozdělení kárných opatření v české právní úpravě na kárné delikty a závažné kárné delikty spolu s výčtem kárných opatření, která je možné uložit, je inspirováno právě slovenskou právní úpravou.

Základní rozdíl je v počtu dohledových orgánů, když na Slovensku nevykonávají dohled nad soudními exekutory předsedové okresních soudů, ale pouze Slovenská komora a Ministerstvo spravodlivosti.

Dalším zjevným rozdílem jsou větší kompetence Slovenské komory při výkonu dohledu. Na Slovensku je kárné řízení v pravomoci právě Slovenské komory, která má také postavení kárného žalobce.

Slovenská komora také vykonává kontroly exekutorských úřadů (a pouze jeden ze čtyř členů je zástupce Ministerstva spravodlivosti).

Na slovenské právní úpravě se mi líbí proces vyřizování stížností. Všechny stížnosti na soudní exekutory řeší Slovenská komora, a případné stížnosti na samotnou komoru řeší Ministerstvo spravodlivosti. Tento systém je mnohem přehlednější i pro samotné stěžovatele. U nás je k vyřizování stížností

³⁸⁰ Srov. rozhodnutí disciplinárního senátu Slovenské komory č.j. DK 13/2018 ze dne 22. 11. 2018 [online]. 2020 [cit. 2020-8-28]. Dostupné z: <http://www.ske.sk/wp-content/uploads/2019/04/DK-13-2018.pdf>

kompetentních hned několik orgánů. Jistá centralizace při řešení stížností by podle mého názoru prospěla i české právní úpravě.

Na vyřízení stížnosti je navíc ve slovenské právní úpravě daná lhůta dva měsíce, kterou lze prodloužit jen ve složitých případech. Stanovení konkrétní lhůty pro vyřízení stížnosti s možností jejího prodloužení beru jako přínosné.

Dalším rozdílem je výslovná zákonná definice kárného provinění ve formě neposkytnutí součinnosti soudního exekutora dohledovým orgánům. U nás je tento kárný delikt dovozován z judikatury kárného soudu. V tomto případě se domnívám, že výslovná definice tohoto disciplinárního provinění není úplně prospěšná. Podle mého názoru je nutné posuzovat vždy s ohledem na konkrétní situaci, zda se jedná o pochybení zakládající kárnou zodpovědnost. A vzhledem k tomu, že je disciplinární (u nás kárné) provinění v obou právních úpravách vymezeno obecně, konkrétní případy bych i v rámci slovenské právní úpravy ponechala na praxi disciplinárního senátu.

Pokud se zaměříme na konkrétní disciplinární opatření, která lze soudním exekutorům na Slovensku uložit, i přes řekneme stejnou právní úpravu, se liší výše pokuty. Maximální výše pokuty za závažný kárný delikt je v české právní úpravě 5 000 000 Kč, ale za závažné disciplinární provinění ve slovenské právní úpravě je možné uložit pokutu až do výše 3 310 eur³⁸¹. V České republice je tedy i ve srovnání se slovenskou právní úpravou maximální výše pokuty nepřiměřeně vysoká. Navíc soudním exekutorům lze v České republice uložit kárné opatření ve formě veřejného napomenutí, zatímco slovenská právní úprava takové kárné opatření nezná.

Slovenská právní úprava na rozdíl od té české zakotvuje možnost pozastavit výkon funkce soudního exekutora, pokud je vedeno řízení o jeho trestném činu nebo disciplinární řízení o závažném disciplinárním provinění. Tato možnost je zajímavým řešením v případě opravdu velmi závažných kárných deliktů soudních exekutorů, kdy další výkon funkce během disciplinárního řízení, může narušovat celkovou důvěru společnosti v exekutorský stav.

Dalším rozdílem obou právních úprav je ve lhůtách pro podání návrhu na zahájení disciplinárního (kárného) řízení. Subjektivní lhůta je u nás kratší (6 měsíců X 12 měsíců), a obecná objektivní lhůta je naopak delší (3 roky X 2 roky).

³⁸¹ Ke dni 13. 8. 2020 je kurz měny 26,115. V českých korunách se tedy jedná o částku 86 440,65 Kč. Srov. Česká národní banka. *Kurzy měn*. [online]. 2020 [cit. 2020-8-13]. Dostupné z: <http://cnb-kurzy-men.cz/menovy-kalkulator/?v=3310&m=6&c=0>

Slovenská právní úprava navíc zakotvuje speciální objektivní lhůtu, pokud se jedná o disciplinární provinění spočívající v průtazích v exekčním řízení.

Kárný soud nemá v rámci české právní úpravy stanoveny lhůty pro rozhodnutí. Na Slovensku mají disciplinární senáty Slovenské komory lhůtu šest měsíců od zahájení řízení, a ve složitějších případech dvanáct měsíců pro rozhodnutí od zahájení disciplinárního řízení.

A nakonec je tu mnou již několikrát zmiňovaná otázka jedné instance disciplinárního řízení. Slovenský exekuční řád také stanoví, že proti rozhodnutí disciplinárního senátu není přípustné odvolání. Výslovně však zakotvuje možnost bránit se proti tomuto rozhodnutí správní žalobou. Ačkoli se nejedná přímo o druhou instanci, je zákonem garantované právo procesní obrany proti rozhodnutí disciplinárního senátu.

Ačkoli jsou si tedy obě právní úpravy podobné, v některých věcech se dost zásadně liší. Slovenskou právní úpravu hodnotím s ohledem na výše uvedené jako zdařilejší. Především oceňuji kompetence Slovenské komory v oblasti dohledu, ať už jde o vyřizování stížností, postavení kárného žalobce anebo vedení disciplinárního řízení.

Závěr

V každé profesi se najdou jedinci, kteří svým chováním kazí pověst všem ostatním. Výjimkou nejsou ani soudní exekutoři. Přesto se domnívám, že konkrétně u jejich právní profese je na vině nejen nevhodné chování jednotlivců, ale i negativní prezentace medií a předních politických představitelů. Místo toho, aby bylo zdůrazňováno, že soudní exekutoři vykonávají svou činnost ve prospěch oprávněných, jsou prezentováni především jako ti, kteří vedou exekuční řízení na úkor povinných. Měli by být prezentováni jako nevyhnutelný prostředek k vymáhání práv. Ovšem v boji s médii a politiky nelze z podstaty věci zvítězit. Jedinou cestu vidím v trpělivé, věcné a odborné argumentaci, která se jako prostředek obhajoby může z dlouhodobého hlediska vyplatit. Nakonec dojdeme k závěru, že na celkové pověsti exekutorského stavu se podílí každý soudní exekutor sám svým jednáním, a dokonce i způsobem života mimo výkon exekuční činnosti.

Téma soudních exekucí a soudních exekutorů je vzhledem k narůstajícímu počtu exekučních řízení aktuálním tématem. Pro svou rigorózní práci jsem zvolila téma Dohledu nad činností soudních exekutorů, neboť jsem s ohledem na svou praxi na exekutorském úřadě a následnou praxi u okresního soudu měla možnost zaujmout vlastní stanovisko na základě oboustranné zkušenosti.

Hlavním cílem této práce bylo podrobně popsat dohledovou činnost nad soudními exekutory, uvést příklady z praxe a zamyslet se nad možnými nedostatky právní úpravy.

Nejprve jsem se zabývala vznikem samotné profese soudních exekutorů a její právní úpravou. Poté jsem definovala soudního exekutora jako osobu, které byla státem svěřena pravomoc nuceně vymáhat rozhodnutí. Dále také jako úřední osobu, které zákon přiznává zvláštní míru ochrany, ale zároveň na ni klade větší trestněprávní odpovědnost. Nakonec jsem soudního exekutora charakterizovala jako podnikatele, který vlastním jménem a na vlastní odpovědnost vykonává podnikatelskou činnost, a nese tedy i jistou míru podnikatelského rizika.

Po základní charakteristice postavení soudního exekutora jsem se zabývala exekučním řízením jako takovým. Konkrétně jeho základními rysy, principy, které se v něm uplatňují, a účastníky exekučního řízení. V závěru obecné první kapitoly jsem stručně popsala průběh exekučního řízení. Tedy od návrhu na zahájení exekučního řízení až po skončení exekučního řízení buď vymožením pohledávky včetně nákladů exekuce nebo zastavením řízení. Součástí bylo vymezení

exekučních titulů, pověření okresního soudu, inhibitorií spojených s exekučním řízením, vyrozumění o zahájení exekuce, vydání exekučního příkazu a vymezení způsobů provedení exekuce.

Po obecné a stručné vstupní kapitole se plně věnuji problematice dohledu. Nejprve se zamýšlím nad náročností profese soudních exekutorů, jejich etickým kodexem a vzájemnými vztahy jednotlivých dohledových orgánů. Dále shrnuji základní změny v právní úpravě dohledu, které přinesly novely exekučního řádu v roce 2009. Jednalo se především o zavedení dalšího dohledového orgánu v podobě předsedů okresních soudů, dále byly výrazně omezeny pravomoci Exekutorské komory v kárném řízení (odebrání postavení kárného žalobce, kárná řízení předána Nejvyššímu správnímu soudu), také došlo k posílení dohledu nad samotnou Exekutorskou komorou ze strany Ministerstva spravedlnosti, a další.

Podrobněji se zabývám povahou odpovědnosti soudního exekutora, kdy z judikatury i přímo z exekučního řádu vyplývá objektivní povaha této odpovědnosti. Soudní exekutor totiž odpovídá i za jednání svých zaměstnanců. Může se z takové odpovědnosti vyvinut, pokud prokáže, že se jednalo o zjevný exces zaměstnance v rámci pokynů udělených soudním exekutorem. Judikatura kárného soudu však poukazuje na povinnost soudního exekutora dostatečně školit své zaměstnance a kontrolovat jejich činnost. Následně jsem se podrobně věnovala jednotlivým dohledovým orgánům.

Nejprve jsem se zabývala dohledem vykonávaným Exekutorskou komorou, jako samosprávnou organizací soudních exekutorů. Popsala jsem postup kontrolní komise při provádění kontrol exekutorských úřadů a postup Exekutorské komory při vyřizování podání fyzických nebo právnických osob (při vyřizování jsou tato podání rozdělena na dotazy, stížnosti a podněty).

Dotazem na Exekutorskou komoru jsem zjistila počet kontrol provedených v posledních pěti letech (2015-2019). Z výsledků vyplynulo, že kontrolní komise provádí v průměru 25 kontrol ročně. Součástí mého dotazu byla i otázka počtu podaných stížností v posledních pěti letech. Na Exekutorskou komoru bylo podáno v průměru 3000 stížností ročně a počet důvodných stížností nepřevýšil v jednotlivých letech počet 100.

Jednu podkapitolu jsem věnovala i dohledu nad samotnou Exekutorskou komorou ze strany Ministerstva spravedlnosti. Jako největší zásah hodnotím možnost Ministerstva spravedlnosti zavést nucenou správu Exekutorské komory. A

to i s ohledem na skutečnost, že tato pravomoc se v rámci jiných právních profesí (advokátů a notářů) nevyskytuje.

Po Exekutorské komoře se věnuji dohledu vykonávanému Ministerstvem spravedlnosti. Nejprve podrobně vymezují obsah dohledové činnosti na základě § 7 exekučního řádu. Poté se věnuji stížnostní agendě, kterou vyřizuje oddělení státního dohledu zřízené na Ministerstvu spravedlnosti v roce 2008. Součástí této kapitoly je i popis průběhu kontrol exekutorských úřadů, včetně práv a povinností kontrolní skupiny a soudního exekutora.

Dotazem na Ministerstvo spravedlnosti jsem zjistila, že v posledních pěti letech (2015-2019) bylo prováděno v průměru 45 kontrol ročně. To hodnotím pozitivně, neboť je tak možné zkontrolovat všechny exekutorské úřady v rámci tří let. V průměru bylo na základě provedených kontrol ročně uloženo 20 upozornění v rámci protokolu o kontrole, 19 písemných výtek a podány 4 kárné žaloby. Ve srovnání s Exekutorskou komorou jsem dospěla k závěru, že Ministerstvo spravedlnosti provádí více kontrol exekutorských úřadů.

Z praktického hlediska mě také zajímala stížnostní agenda Ministerstva spravedlnosti. V průměru bylo v letech 2015-2019 podáno 661 stížností ročně, na základě kterých bylo uloženo ročně v průměru 58 písemných upozornění a 87 písemných výtek. Ve srovnání s Exekutorskou komorou obdrží Ministerstvo spravedlnosti mnohem méně stížností.

Obě dohledové agendy Ministerstva spravedlnosti i Exekutorské komory hodnotím pozitivně. Počet prováděných kontrol odpovídá podle mého názoru řádnému výkonu dohledové činnosti.

V pořadí třetím dohledovým orgánem, kterým jsem se podrobně zabývala, je předseda okresního soudu. Nejprve vymezují obsah dohledové činnosti, který se shoduje s obsahem dohledu prováděným Ministerstvem spravedlnosti. Poté se podrobně věnují vyřizování podnětů fyzických a právnických osob k výkonu dohledu, které obdrží okresní soudy, a provádění kontrol exekutorských úřadů. Praktická část této kapitoly spočívá ve sdělení mých vlastních zkušeností s dohledovou agendou u okresního soudu.

Má zkušenost s dohledem je dobrá. Za svou čtyřletou praxi jsem v rámci kontrol exekutorských úřadů nezjistila žádné závažné pochybení, které by mělo za následek podání kárné žaloby. Zjistila jsem pouze drobné nedostatky, které byly soudním exekutorům vytknuty v protokolu o kontrole. Rovněž stížnosti, které jsem

vyřizovala, byly podány nedůvodně. I když u našeho okresního soudu se jedná pouze o několik stížností ročně.

Ve třetí kapitole se zabývám kárnou odpovědností soudních exekutorů. Nejprve se věnuji její právní úpravě s důrazem na novelu exekučního řádu č. 183/2009 Sb., kterou byla předána kárná pravomoc v řízení o soudních exekutorech Nejvyššímu správnímu soudu.

Součástí třetí kapitoly je také charakteristika kárných provinění a jejich rozdělení na kárné delikty a závažné kárné delikty. S tím souvisí výčet kárných opatření, která lze za jednotlivá kárná provinění uložit. Také popisují průběh kárného řízení, tedy náležitosti návrhu na jeho zahájení a lhůty k jeho podání, složení kárných senátů, meritorní a nemeritorní rozhodnutí.

Samostatnou podkapitolu jsem věnovala problematice nepřipustnosti odvolání proti rozhodnutí kárného soudu. Ačkoli Ústavní soud se této otázce věnoval ve věci kárného řízení soudců, jeho argumentace mě nepřesvědčila. Myslím si, že soudní exekutoři (i soudci a státní zástupci) by měli mít možnost bránit se proti rozhodnutí ve druhé instanci. Navrhla jsem předání prvního stupně kárného řízení do kompetence vrchního soudu nebo v případě soudních exekutorů vrácení prvního stupně kárného řízení do kompetence Exekutorské komory. Nejvyšší správní soud by pak plnil funkci druhé instance.

Praktická část této kapitoly ukazuje některá z mého pohledu zajímavá rozhodnutí o kárných proviněních soudních exekutorů. Podrobně se věnuji judikatuře související s nečinností soudního exekutora v exekučním řízení. Také se zamýšlím nad problematikou pochybení, která vznikají při vydávání příkazu k úhradě nákladů exekuce. Na jedné straně je v rukou účastníků řízení, zda se budou bránit proti příkazu k úhradě nákladů exekuce prostřednictvím námitek, na druhé straně však můžeme nalézt poměrně bohatou judikaturu, kdy byly nedostatky v příkazu k úhradě nákladů exekuce vyhodnoceny jako kárný delikt. Ještě jsem vybrala některá další rozhodnutí kárného soudu především týkající se kárných deliktů vzniklých při vyklizení anebo soupisu movitých věcí povinného.

Čtvrtá kapitola se stručně věnuje z mého pohledu nejčastějším důvodům podávání stížností na soudní exekutory. Čerpala jsem ze své praxe i ze sdělení Exekutorské komory. Vybrala jsem nedoručení písemností v exekučním řízení s důrazem na doručování fikcí na adresu dle centrální evidence obyvatel. Dále jsem se zaměřila na stížnosti povinných týkající se provedení exekuce několika způsoby současně, především na souběžné postižení účtu a mzdy povinného. Okrajově jsem

zmínila problematiku sjednání splátkového kalendáře v exekučním řízení. Dalším důvodem jsou pochybení vzniklá při soupisu movitých věcí povinného (nevhodné chování soudních vykonavatelů, soupis věcí vyloučených ze zákona, soupis věcí třetí osoby). Posledním důvodem stížností, který jsem vybrala, je nedostatečná komunikace soudního exekutora s povinnými.

Ačkoli byla čtvrtá kapitola pojata stručně, chtěla jsem ukázat na rozdíl od třetí kapitoly, jaká pochybení jsou soudním exekutorům většinou přičítána nesprávně. Myslím si, že to plyne z neznalosti povinných o právní úpravě exekučního řízení. V této souvislosti oceňuji činnost Exekutorské komory, která se odpovídáním na všechny dotazy povinných i sdělením potřebných informací na svých internetových stránkách snaží přispívat ke vzdělávání účastníků ohledně problematiky exekučního řízení.

Po vymezení dohledu nad soudními exekutory a jejich kárné odpovědnosti jsem provedla komparaci s dohledem a kárnou odpovědností notářů, advokátů a soudců. S advokáty a notáři mají soudní exekutoři společnou existenci jejich profesní samosprávy. Přesto u advokátů i notářů mají jejich komory nejen postavení kárného žalobce, ale i pravomoc rozhodovat v obou stupních kárného řízení. Na rozdíl od soudních exekutorů tak tyto profese mají možnost podat odvolání proti rozhodnutí v prvním stupni kárného řízení. Soudci jsou na rozdíl od soudních exekutorů odpovědní subjektivně za kárná provinění. Ovšem procesní úprava kárných řízení je stejná jako u soudních exekutorů.

Všechny mnou srovnávané právní profese jsou kontrolovány pouze dvěma dohledovými orgány. Avšak soudní exekutoři podléhají navíc dohledu ze strany předsedy okresního soudu. Také finanční pokuta, kterou lze uložit soudním exekutorům v kárném řízení je mnohonásobně vyšší než u jiných právních profesí.

Zamyslela jsem se nad existencí tak velkých rozdílů v právní úpravě těchto profesí. Myslím si, že jistý vliv mají i média, která soudní exekutory neprezentují příliš lichotivě. Někteří politici potom využívají zpřísňování dohledu nad soudními exekutory jako nosné téma pro svou kampaň.

Podle mého názoru by neměly být takové rozdíly v právní úpravě dohledu nad soudními exekutory, advokáty, notáři a soudci. Navrhla jsem vrácení kárné pravomoci Exekutorské komoře a omezení počtu dohledových orgánů nad soudními exekutory.

Poslední kapitola se věnuje komparaci české a slovenské právní úpravy v oblasti dohledu. Ačkoli je česká právní úprava inspirována právě slovenskou

právní úpravou, tu jejich považuji po provedené komparaci za zdařilejší. A to především s ohledem na kárnou pravomoc jejich komory, stanovení pouze jednoho dohledového orgánu pro vyřizování stížností na soudní exekutory a nižší počet dohledových orgánů.

Slovenská právní úprava se liší rovněž v zákonných lhůtách (podání návrhu na zahájení kárného řízení, vyřízení stížnosti, rozhodnutí disciplinárního senátu) a v maximální výši pokuty, která je možná soudním exekutorům uložit (na Slovensku je mnohem nižší).

Také jsem zjistila, že ačkoli je na Slovensku více soudních exekutorů, stížností na jejich postup je podáváno mnohem méně. To může být způsobeno tím, že stížnosti vyřizuje pouze jeden dohledový orgán, a to Slovenská komora.

Myslím, že se mi podařilo dosáhnout cíle, který jsem si stanovila. Podrobně jsem popsala právní úpravu dohledu nad činností soudních exekutorů a poukázala jsem na její možné nedostatky. Také jsem prostřednictvím judikatury kárného senátu, vlastní zkušenosti s dohledovou agendou a na základě poskytnutí součinnosti Exekutorské komory a Ministerstva spravedlnosti ukázala praktickou stránku dohledové činnosti.

THE RESUME

I address the issue of a surveillance of court bailiffs' activities in my rigorous thesis. The main aim is to reflect on the legal regulations of the surveillance and the disciplinary liability of court bailiffs, eventually to propose amendments of these legal regulations. I would like also to deal with the surveillance in practical terms.

At first, I focus briefly on an arise of a profession of court bailiffs together with the legal regulations of judicial executions. Further, I determine the status of a court bailiff as an entrepreneur to whom the performance of public authorities was delegated by the state consisting in the forced enforcement of a decision. I define an execution proceeding and the course of this proceeding in the essential features.

Further, I follow up the general characteristics of the surveillance with emphasis on the significant amendments of the legal regulations issued in the year of 2009, and I reflect on the objective nature of the liability of a court bailiff. The surveillance of the activities of court bailiffs is carried out by the Ministry of Justice, the Chamber of Bailiffs and the President of the District Court, within whose district the court bailiff was appointed (eventually by the President of the Execution Court). The main Chapter is outlining the surveillance, and here I deal with the individual surveillance authorities, the procedure which they use while they are performing the surveillance and the competencies which they have. I describe in detail the course of controls of executor offices and the handling the complaints about the procedures of court bailiffs.

I also find out how many controls of executor offices were performed and how many lodged complaints were handled between 2015 and 2019 by means of inquiry on the Ministry of Justice and the Chamber of Bailiffs. I examine both the results of these controls and the results of complaints which were disposed, thus in how many cases a warning, a written rebuke was addressed, and a disciplinary action was lodged. The report of my own experience with a surveillance agency at the district court is under this Chapter.

The disciplinary liability of a court bailiff follows immediately the surveillance activity if it is found out that a court bailiff committed a disciplinary wrongdoing. That is why I define disciplinary delicts of court bailiffs and specify the basic course of the disciplinary proceeding and the legal regulations relating to the disciplinary liability in one of the main Chapter. I point out some wrongdoing of court bailiffs such as an inactivity, a deviation while an order for payment of

execution cost is being issued, a deviation while an execution is being performed by means of the sale of the movable property and other and that on specific cases which were in the case-law of the Supreme Administrative Court as the disciplinary court. I reflect on the question of one instance in the disciplinary proceeding in addition to the characteristics of the disciplinary proceeding.

Due to the fact, that I have my own experience with the handling of complaints about the procedures of court bailiffs, I follow up with some frequent reasons why these complaints were lodged in my opinion. I chose the issue of the delivery within the execution proceeding, the handling of the execution in several ways at the same time, the lack of communication between a court bailiff and debtors and the procedure while the execution is being handled by the sale of the movable property for the detailed characteristics. The complaints often occur especially during the last act above mentioned from the side of debtors about the behaviour of executors while drawing up a list of the movable property. Further, the debtors complain about an inclusion of the property owned by another person than a debtor in the list of the moveable property, or about an inclusion of the moveable property which can not be included in the list pursuant to the law.

I carried out the comparison of the surveillance with other legal professions such as lawyers, notaries and judges for the overall assessment of the range and the content of the surveillance. The aim was to characterize the surveillance authorities, the course of the surveillance and the disciplinary proceeding at these legal professions and subsequently to deal with substantial differences.

I carried out also the comparison of the surveillance of the court bailiffs' activities in our country and the Slovak Republic. I chose this European country with respect to the similar designed system of court bailiffs. At first, I characterized the surveillance of court bailiffs and their disciplinary liabilities in the Slovak Republic and based on these facts, I carried out the comparison with the Czech legal regulations.

When I carried out the comparison, I concluded that court bailiffs are under control, contrary to judges, notaries, lawyers and court bailiffs in the Slovak Republic, whereas the controls are provided by three surveillance bodies. They have the strictest designed surveillance and that also with respect to the amount of financial sanctions, which can be imposed within the disciplinary proceeding.

In conclusion, I assess all facts, to which I came while elaborating this rigorous thesis and I suggest the eventual amendments which contributed to the

better legal regulations of the surveillance of the activities of court bailiffs in my opinion.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Knižní publikace

- BÍLEK, Petr. *Notářský řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2018. Beckova edice komentované zákony. ISBN isbn978-80-7400-689-0
- GROSSOVÁ, Marie. *Exekuce na peněžitě plnění v současné právní praxi: podle stavu k 1.1.2007*. 5., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-621-1
- JEMELKA, Luboš. *Zákon o kontrole: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-271-7
- KASÍKOVÁ, Martina a Karel ŠIMKA. *Exekuční řád: komentář*. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-630-2
- KOCOUREK, Jiří a Jan ZÁRUBA. *Zákon o soudech a soudcích: Zákon o státním zastupitelství: komentář*. 2., dopl. a přeprac. vyd. Praha: C.H. Beck, 2004. Beckovy texty zákonů s komentářem. ISBN isbn80-7179-761-8
- KRAJČO, Jaroslav. *Exekučný poriadok: komentár: procesný postup exekútora: procesný postup exekučného súdu*. [1. vyd.]. Bratislava: Eurounion, 2009. ISBN 978-80-89374-07-6
- SVEJKOVSKÝ, Jaroslav. *Zákon o advokacii: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2012. Beckova edice komentované zákony. ISBN isbn978-80-7179-248-2
- SVOBODA, Karel. *Občanský soudní řád: komentář*. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-673-9
- ŠÍNOVÁ, Renáta a Ingrid KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ. *Civilní proces*. V Praze: C.H. Beck, 2015. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-600-5
- TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2006, c2001. Beckovy příručky pro právní praxi. ISBN isbn80-7179-489-9
- WINTEROVÁ, Alena a Alena MACKOVÁ. *Civilní právo procesní*. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-299-8

- WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-427-0

Odborné články

- BARTOŠ, Jiří. Srovnání některých aspektů činnosti notářů a soudních exekutorů, *Ad Notam*. 2009, č. 6
- BROŽINA, Michal. Stav a vývoj Slovenskej komore exekútorov. *Komorní listy*. 2010, č. 2
- BRUS, Martin. Judikatura Nejvyššího správního soudu: Kárná odpovědnost soudních exekutorů. *Soudní rozhledy*. 2012, č. 1
- HAMPL, Martin. Stížnostní agenda aneb okénko do kanceláře právníků Exekutorské komory. *Komorní listy*. 2010, č. 4
- HÁJEK, Miroslav. Návrh na vyškrtnutí věci ze soupisu, *Komorní listy*. 2012, č. 1
- HOBL, Jaroslav. Kde lze sepsat movité věci povinného? *Komorní listy*. 2013
- HÜBNER, Tomáš. Na obranu exekutorů. *Právo & byznys*. 2012, č. 5
- KORBEL, František a Dana PRUDÍKOVÁ. Velké změny exekučního práva od 1. ledna 2013. *Právní rozhledy*. 2013, č. 1
- KOZÁK, Vítězslav. Ke kárné odpovědnosti soudních funkcionářů a funkcionářů státního zastupitelství, *Právní rozhledy*. 2019, č. 6
- MAISNEROVÁ, Katarína. Rovnost účastníků v exekučním řízení. *Komorní listy*. 2015, č. 1
- MAREK, Karel. MEDKOVÁ, Vladimíra. Kontrakty o účtech a příkázání pohledávky z účtu v exekučním řízení. *Komorní listy*. 2013, č. 2
- MORAVEC, Ondřej. Sjednocování judikatury pohledem účastníka řízení - řízení před rozšířeným senátem Nejvyššího správního soudu. *Jurisprudence*. 2008, č. 6
- MOTYČKA, Petr. Kárná řízení advokátů, soudců a státních zástupců aneb měří se všem stejným metrem? *Bulletin advokacie*. 2015, č. 1
- PALLER, Miroslav. 20. výročie existencie komory exekútorov. *Komorní listy*. 2016, č. 4
- PATĚK, Daniel. Advokát, klient a peníze, *Právní rádce*. 2005, č. 9

- PLÁŠIL, Vladimír. Zamyšlení nad současnou právní úpravou kárné odpovědnosti soudních exekutorů, exekutorských kandidátů a exekutorských koncipientů. *Komorní listy*. 2010, č. 4
- Redakce Komorních listů. Súdny exekútor a etika. *Komorní listy*. 2009, č. 1
- SVOBODA, Karel. Problém vztahu mezi vyškrtnutím věci ze soupisu a vylučovací žalobou, *Komorní listy*. 2011, č. 4
- ŠIMKA, Karel. Kárná řízení u Nejvyššího správního soudu a soudní exekutoři. *Komorní listy*. 2019, č. 1
- TOMEŠOVÁ, Jaroslava. Kontrolní činnost Ministerstva spravedlnosti ve vztahu k soudním exekutorům. *Komorní listy*. 2010, č. 2
- VACHUTKA, Tomáš. Etika soudních exekutorů – teorie a praxe (2. část). *Právní rozhledy*. 2020, č. 8
- VYLEGALA, Jan. Jednoinstančnost či dvojinstančnost kárného řízení ve věcech soudních exekutorů? *Časopis pro právní vědu a praxi*. 2013, č. 1
- ŽDÁRSKÝ, Zbyněk. K trestní odpovědnosti soudních exekutorů a jejich vykonavatelů jako úředních osob. *Komorní listy*. 2018, č.1

Právní předpisy

- Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod
- Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
- Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti a o změně dalších zákonů (exekuční řád)
- Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
- Zákon č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů
- Zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích)
- Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád)
- Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod
- Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené soudním exekutorem
- Zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích

- Zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád)
- Zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii
- Zákon č. 233/1995 Z.z., o soudních exekutorech a exekučnej činnosti (exekučný poriadok)
- Zákon č. 152/1998 Z. z., o sťažnostiach
- Vyhláška č. 244/1996 Sb., kterou se podle zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, stanoví kárný řád (advokátní kárný řád)
- Usnesení sněmu Exekutorské komory ze dne 28. 2. 2006, kterým byla přijata pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže soudních exekutorů (etický kodex)
- Stavovský předpis Exekutorské komory č. 3/2013 Věstníku, ze dne 1. 9. 2012, o kontrolní komisi Exekutorské komory České republiky
- Nařízení vlády č. 347/2019 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě ve ztíženém pracovním prostředí, ve znění pozdějších předpisů

Judikatura

- Rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 27. 9. 2006 sp. zn. II. ÚS 372/06
- Rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 3. 3. 2005 sp. zn. II. ÚS 15/04
- Nález Ústavního soudu ze dne 20. 10. 2016 sp. zn. IV. ÚS 121/16
- Nález Ústavního soudu ze dne 9. 6. 2009 sp. zn. III. ÚS 292/07
- Nález Ústavního soudu ze dne 3. 8. 2011 sp. zn. Pl. ÚS 38/09
- Nález Ústavního soudu ze dne 29. 9. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 33/09
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 28. 3. 2006 sp. zn. 20 Cdo 2706/2004
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 22. 6. 2007 sp. zn. 20 Cdo 2010/2006
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 20. 2. 2014 sp. zn. 21 Cdo 3439/2013
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 1. 10. 2015 sp. zn. 26 Cdo 3705/2015
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 8. 9. 2014 sp. zn. 14 Kse 7/2013
- Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 1. 2012 sp. zn. 11 Kseo 5/2009
- Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 3. 2012 sp. zn. 13 Kseo 1/2011

- Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2013 sp. zn. 15 Kse 9/2012
- Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2013 sp. zn. 14 Kse 3/2013
- Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2019 sp. zn. 15 Kse 2/2018
- Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 3. 2015 sp. zn. 14 Kse 6/2014
- Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 12. 2014 sp. zn. 14 Kse 5/2014
- Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 2. 2011 sp. zn. 14 Kse 6/2010
- Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 6. 2012 sp. zn. 11 Kse 18/2009
- Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 11. 2010 sp. zn. 15 Kse 3/2010
- Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2010 sp. zn. 14 Kse 5/2010
- Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 9. 2010 sp. zn. 11 Kseo 1/2010
- Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 11. 2010 sp. zn. 15 Kse 1/2010
- Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2012 sp. zn. 11 Kseo 4/2009
- Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 10. 2011 sp. zn. 14 Kse 7/2011
- Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2011 sp. zn. 14 Kse 2/2011
- Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 5. 2012 sp. zn. 15 Kse 10/2011
- Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 6. 2012 sp. zn. 11 Kse 18/2009
- Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2011 sp. zn. 14 Kse 1/2010

- Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2012 sp. zn. 14 Kse 10/2011
- Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1. 2016 sp. zn. 15 Kse 8/2015
- Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2018 sp. zn. 14 Kse 1/2018
- Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2011 sp. zn. 15 Kse 4/2011
- Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2017 sp. zn. 14 Kse 1/2016
- Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2016 sp. zn. 15 Kse 9/2015
- Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 6. 2011 sp. zn. 14 Kse 1/2011
- Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2012 sp. zn. 14 Kse 6/2011

Internetové zdroje

- *Sněmovní tisk č. 799/0* [online]. 2020 [cit. 2020-7-25]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/tisky.sqw?t=799&za=0>
- Exekutorská komora České republiky. *Seznam soudních exekutorů*. [online]. 2020 [cit. 2020-7-21]. Dostupné z: <https://www.ekcr.cz/seznam-exekutoru>
- Exekutorská komora České republiky. *Nejčastější dotazy*. [online]. 2020 [cit. 2020-7-28]. Dostupné z: <https://www.ekcr.cz/1/nejcastejsi-dotazy/236-nejcastejsi-dotazy?w=>
- Exekutorská komora České republiky. *Informace o dohledové činnosti za rok 2016 a 2017* [online]. 2020 [cit. 2020-7-26]. Dostupné z: <https://www.ekcr.cz/1/nejcastejsi-dotazy/694-dohled-pravni-uprava?w=>
- Kárný řád Notářské komory Dostupný na: https://www.nkcr.cz/data/predpisy/karny_rad_090701.pdf [online]
- VÁLOVÁ, Irena. *Kárné žaloby na advokáty: Nečinnost, kolize, porušení mlčenlivosti i nekolegiální vztahy* [online]. 2020 [cit. 2020-8-15]. Dostupné

z: <https://www.ceska-justice.cz/2014/09/karne-zaloby-na-advokaty-necinnost-kolize-poruseni-mlcenlivosti-i-nekolegialni-vztahy/>

- Parlamentní institut. *Exekutoři ve vybraných zemích*. [online]. 2020 [cit. 2020-8-20]. Dostupné z: <https://psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=138277>
- Slovenská komora exekútorov. *Správy o činnosti SKE a SE*. [online]. 2020 [cit. 2020-8-28]. Dostupné z: <https://www.ske.sk/spravy-o-cinnosti-ske-a-se/>
- Rozhodnutí disciplinárního senátu Slovenské komory č.j. DK 18/2016 ze dne 11. 7. 2017 [online]. 2020 [cit. 2020-8-28]. Dostupné z: <http://www.ske.sk/wp-content/uploads/2018/08/DK-18-2016.pdf>
- Rozhodnutí disciplinárního senátu Slovenské komory č.j. DK 22/2016 ze dne 7. 12. 2016 [online]. 2020 [cit. 2020-8-28]. Dostupné z: http://www.ske.sk/wp-content/uploads/2017/03/Rozhodnutie_DK-22_2016.pdf
- Rozhodnutí disciplinárního senátu Slovenské komory č.j. DK 13/2018 ze dne 22. 11. 2018 [online]. 2020 [cit. 2020-8-28]. Dostupné z: <http://www.ske.sk/wp-content/uploads/2019/04/DK-13-2018.pdf>
- Česká národní banka. *Kurzy měn*. [online]. 2020 [cit. 2020-8-13]. Dostupné z: <http://cnb-kurzy-men.cz/menovy-kalkulator/?v=3310&m=6&c=0>

Ostatní zdroje:

- ANDRLOVÁ, Jitka. *Úspěšnost soudního exekutora při vymáhání pohledávek*. Plzeň, 2013. Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni
- Odpověď Exekutorské komory ze dne 4. 8. 2020 č.j. InfZ 14/2020-5, na žádost o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ze dne 22. 7. 2020
- Informace o postupu Ministerstva spravedlnosti sdělené na školení pořádaném Ministerstvem spravedlnosti ohledně dohledu nad soudními exekutory v květnu roku 2015
- Odpověď Ministerstva spravedlnosti ze dne 28. 7. 2020 č.j. MSP-464/2020-OSV-OSV, na žádost o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ze dne 22. 7. 2020

- Instrukce Ministerstva spravedlnosti ze dne 28. 2. 2013, č.j. 8/2011-OSD-ORGS/20, o postupu soudů při výkonu státního dohledu nad exekuční činností a činností soudních exekutorů podle §74 odst. 1 písm. c) zákona č. 120/2001 Sb., exekuční řád
- Rozhovor s JUDr. PhDr. Karlem Šímkou LL.M. Ph.D., soudcem Nejvyššího správního soudu. *Komorní listy*. 2019, č. 1